

Utlåtandebilaga till naturresursplanen för Södra Finland

Flera utlåtanden tog upp samma saker, och svaren på dem har samlats här i början. Bilagan innehåller också utlåtanden och Forststyrelsens svar på varje utlåtande samt eventuella ändringar i planen.

Aktörer som yttrat sig:

- [Birdlife Finland rf](#)
- [Södra Karelens förbund](#)
- [Geologiska forskningscentralen](#)
- [Heinäveden luonnonystävät ry](#)
- [Innovationsfinansieringsverket Business Finland](#)
- [Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry](#)
- [JPJ-Wood oy](#)
- [Mellersta Finlands förbund](#)
- [Koneyrittäjät ry](#)
- [Kymmenedalens förbund](#)
- [Lieksa stad](#)
- [Naturresursinstitutet](#)
- [Naturpanelen](#)
- [Metsä Group \(Andelslaget Metsäliitto\)](#)
- [Skogsindustrin rf](#)
- [Museiverket](#)
- [Birkalands förbund](#)
- [Österbottens förbund](#)
- [NTM-centralen i Norra Karelen](#)
- [Norra Karelens landskapsförbund](#)
- [Satakuntaförbundet](#)
- [Suomen latu ry](#)
- [Finlands naturskyddsförbund rf \(+ 5 naturskyddsdistrikt\)](#)
- [Finlands Scouter rf](#)
- [Finlands förnybara rf](#)
- [Säkerhets- och kemikalieverket](#)
- [NTM-centralen i Egentliga Finland](#)
- [Privat person](#)

Forststyrelsens svar på ofta återkommande frågor i utlåtandena

Syftet med Forststyrelsens verksamhet

Syftet med Forststyrelsens verksamhet är att utveckla naturens värde och våra gemensamma tillgångar på ett ansvarsfullt sätt över generationerna. Uppgiften har stor betydelse och är ansvarsfull och vi arbetar för den varje dag i enlighet med våra värderingar. Forststyrelsens gemensamma vision och mål är att befrämja morgondagen. Hur ser denna morgondag ut i vår vision? Den beskrivs i våra fyra mål för samhällspåverkan.

- Vi vill befrämja morgondagen, där välfärden bygger på hållbar grön tillväxt.
- Vi befrämjar morgondagen, där Finland uppnår sina ambitiösa klimatmål och är kolneutralt 2035.
- Vi befrämjar morgondagen, där naturen mår bra och förlusten av mångfalden har stoppats.
- Vi vill befrämja morgondagen, där världens lyckligaste människor även i fortsättningen bor och njuter av naturen och det välbefinnande den medför.

Dessa mål är stora, men det är också vår uppgift. Forststyrelsen uppnår inte dessa mål ensam, men statens mark- och vattenområden och därmed vår verksamhet har en central roll i uppnåendet av alla dessa mål.

Naturresursplanens indikatorer

Naturresursplaneringen är till sin natur översiktlig och strategisk och styr inte konkret användningen av enskilda områden. Målet med planen är att samordna olika hållbarhetsaspekter. Planeringen omfattar ekologisk, social, kulturell och ekonomisk hållbarhet. Naturresursplanens indikatorer beskriver hållbarhetens olika delområden.

De indikatorer som utarbetats som stöd för naturresursplaneringen används för att följa upp hur målen uppnås. Indikatorerna riktar sig till områden som förvaltas av Forststyrelsen och de beskriver Forststyrelsens verksamhet samt gör det möjligt att följa upp förändringarna under planperioden. Indikatorerna har valts ut så att det ska gå att få aktuella uppgifter utan omfattande, separata uppföljningar och undersökningar i terrängen.

I naturresursplanen för Södra Finland är indikatorerna en del av de åtgärder som har fastställts under

huvudtemana i Forststyrelsens uppdaterade strategi (grön tillväxt, klimat och biologisk mångfald, välfärd och säkerhet). De befintliga indikatorerna har redan tidigare delats in enligt planens huvudteman. Syftet med åtgärderna är att genomföra och stödja den uppdaterade strategin i kombination med de regionala målen.

Det vore önskvärt att fastställa målnivåer för alla indikatorer på samma sätt som en avverkningsplan, men det är inte möjligt till alla delar. Forststyrelsen påverkar direkt mängden virke som avverkas genom affärsverksamhet. Den förvaltar statsägda skyddsområden, men beslutar inte om inrättandet av sådana. Områdesanvändningen styrs av naturvårdslagen och författningarna som gäller inrättande. Forststyrelsens uppgift är att genomföra statsrådets och miljöministeriets beslut i fråga om skyddsområdena. Mängden energi som företagen producerar med vindkraft i områden som förvaltas av Forststyrelsen beror till exempel på hur tillstånden framskrider och väderförhållandena. Forststyrelsen fäster uppmärksamhet vid att eventuellt fastställa målnivåer i sina kommande naturresursplaner.

När det gäller kolsänkan har ett mål för en längre period än naturresursplanen angetts i de ägarpolitiska riktlinjerna: Forststyrelsens mål är att öka kolsänkan i mångbruksskogarna i hela landet med 10 procent före 2035. Uppföljningen av kolsänkan grundar sig på metoderna i den nationella växthusinventeringen och uppgifter från riksskogstaxeringen. I Forststyrelsens beräkningar av kolsänkan ingår även markkol. Dessutom är målet att öka kolförrådet i trädbeståndet i statens skogar med 10 procent i hela landet före 2030 jämfört med jämförelseåret 2018. Forststyrelsens mål för kolsänkan innebar en begränsning för beräkningen av avverkningsplanen för Södra Finland.

Områdesanvändning

Forststyrelsen anser att det varken är möjligt eller ändamålsenligt att specificera naturresursplanens mål och konsekvenser landskapsvis. Landskapsplanerna används i mer detaljerade planer där man fattar riktade områdesanvändningsbeslut. Inrättandet av skyddsområden eller utvidgningen av befintliga naturskyddsområden hör inte till Forststyrelsens befogenheter eller uppgifter.

Den nationella strategin för biologisk mångfald har ännu inte godkänts och i synnerhet utarbetandet av

den nationella restaureringsplanen är i inledningsskedet. Forststyrelsen inväntar dessa innan de egna åtgärderna fastställs. I användningen av skogarna stöder sig Forststyrelsen på Forststyrelsen Skogsbruk Ab:s miljöguide.

Forststyrelsen strävar efter att placera vindkrafts- och solkraftsprojekt på ett ansvarsfullt sätt så att konsekvenserna för miljön blir små. I projektutvecklingen strävar man efter att minska uppkomsten av skadliga miljökonsekvenser och samordna olika synvinklar och mål.

Valet av områden för sol- och vindkraft påverkas av ett stort antal miljömässiga samt tekniska och ekonomiska faktorer som är avgörande för genomförbarheten, såsom tillräckligt avstånd till värdefulla naturobjekt och bosättning, områdets byggbarhet, areal och avstånd till elnätet. Projektens miljökonsekvenser utreds på ett heltäckande sätt i samband med tillståndsprocesserna, såsom miljökonsekvensbedömning (MKB) och planläggning. I tillståndsprocessen bedöms även projektens klimatkonsekvenser. Vi strävar efter att i första hand placera solkraften i en miljö som människan redan har bearbetat, med beaktande av särdragen i varje område.

Friluftstjänster

Finansieringen av friluftstjänsterna kommer från statsbudgeten och Forststyrelsen gör sitt bästa för att trygga medlen. Finansieringsbeloppet beror på bland annat statens ekonomiska situation, regeringsprogrammet och de resultatmål som ministerierna ställt upp. Vi strävar efter att öka rekreationsanvändningen och naturturismen utanför skyddsområdena genom samarbete mellan olika aktörer och genom att bättre än i nuläget lyfta fram möjligheterna och områdenas dragningskraft. Man strävar efter att minimera effekterna av nedskärningarna i finansieringen till Forststyrelsens Naturtjänster på medborgarnas rekreationsmöjligheter i naturen genom en nationellt enhetlig prioriteringsmodell och digitala tjänster som förbättrar tillgängligheten. Med hjälp av de nya digitala tjänsterna gör vi allt fler tjänster tillgängliga och deras användningsgrad stiger.

Birdlife Finland rf:s utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Kiitämme Metsähallitusta tilaisuudesta lausua Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmasta. Esitämme huomioinamme seuraavaa:

Luonnonvarasuunnitelma antaa kattavan läpileikkauksen valtion metsien käytön suunnitteluun Etelä-Suomessa vuosina 2025-2030. Suunnitelmassa esitetään runsaasti myös luontokadon pysäyttämiseen tähtääviä tavoitteita. Suunnitelman konkreettiset toimenpiteet liittyvät kuitenkin lähinnä hakkuiden lisäämiseen, ja monimuotoisuustavoitteisiin liittyvät toimenpiteet jäävät epämääräisiksi tai niitä mitataan heikoin mittarein.

Suunnitelmassa esitetään kansalaiskyselyjen tuloksia siitä, mitä Metsähallituksen tavoitteiden tulisi olla. Sekä nuoriso- että kansalaiskyselyssä luontokadon pysäyttäminen ja ilmastonmuutoksen hillintä on vastauksissa ollut ylivoimaisella ykkössijalla. Valtiolla tulouttamista ja metsänhoitoa piti sen sijaan tärkeinä hyvin pieni osa vastaajista. Mielestämme kansalaisten näkemyksiä ei ole otettu asianmukaisesti huomioon suunnitelman laatimisessa.

Toimenpiteistä

Vihreä kasvu

Aurinko- ja tuulivoiman kehittäminen on tärkeää, mutta hankkeet on kohdistettava luontoarvoiltaan vähäarvoisille alueille. Toimenpiteissä esitetään kattavien selvitysten tekeminen, mutta ei määritellä etukäteen millaisille alueille

uusiutuvaa energiaa ei tule negatiivisten monimuotoisuusvaikutusten vuoksi sijoittaa lainkaan. Suunnitelmassa tulee mielestämme listata sellaiset alueet, luontotyytit ja lajiesiintymät, joille aurinko- ja tuulivoimaa ei suunnitella. Erityisesti aurinkoenergiահankkeissa on otettava huomioon myös hankkeiden hiilinegatiivisuus muihin maankäyttötavoitteisiin verrattuna, mikä on lisättävä suunnittelun lähtökohdaksi.

Toimenpiteet puuraaka-ainetuoton kestävydestä sisältävät lähinnä taloudellisen kestävyden, ei ekologisen tai sosiaalisen kestävyden näkökulmia. Hiilinielutavoitteen osalta ”otetaan huomioon” on hyvin heikko kirjaus. Hakkuusuunnitteessa esitetään hakkuiden lisäämistä ”tinkimättä yhteiskunnallisista velvoitteista tai hiilinielutavoitteesta”, vaikka hiilinielut ovat pienentyneet jo nykyisillä hakkuutasoilla. Epäselväksi jää esimerkiksi se, miten suunnitteessa on huomioitu metsien kasvun viimeaikainen hidastuminen, sekä se, miten suunnite on yhteen sovitettavissa luontokadon pysäyttämiseen tähtäävien tavoitteiden kanssa. Mielestämme suunnitelmaa tulee tältä osin kehittää ja selkeyttää.

Virkistyskäytön ja luontomatkailun mahdollisuuksia suojelualueiden ulkopuolella esitetään lisättäväksi, mutta epäselväksi jää, miten tämä on mahdollista toteuttaa tilanteessa, jossa luontomatkailun infrastruktuuria koko ajan heikennetään ja monien kansallispuistojen ja muiden luontokohteiden retkeilypalvelut ovat lakkautusuhan alla.

Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus

Toimenpiteet jäävät kauttaaltaan hyvin yleisluonteisiksi kirjauksiksi. Toimenpiteistä ei ilmene, miten niillä vastataan esimerkiksi EU:n biodiversiteettistrategian suojelutavoitteisiin sekä EU:n ennallistamisasetuksen toteuttamiseen. Esitetyt toimenpiteet keskittyvät tietojärjestelmien kehittämiseen, suunnitelmien tekemiseen ja asiantuntijana toimimiseen, mutta konkreettiset toimet kansainvälisten ja kansallisten monimuotoisuustavoitteiden saavuttamiseksi puuttuvat.

Metsien suojelua ei mainita toimenpiteenä lainkaan, vaikka tutkimusten mukaan metsien suojelua tulee lisätä nimenomaan Etelä-Suomessa, missä suojeluaste on erityisen alhainen. Luontojärjestöt ovat tunnistaneet suunnittelualueelta yhteensä yli 7 000 ha vanhan metsän kriteerit täyttäviä, välittömän suojelun tarpeessa olevia kohteita, esittäneet merkittäviä laajennuksia Etelä-Suomen kansallispuistoverkostoon muun muassa kytkeytyneisyyden parantamiseksi, sekä painottaneet alue-ekologisen verkoston luontokohteiden laillisesti sitovan suojelun kiireellisyyttä.

Metsien hiilivaraston ja –nielujen turvaamiseksi esitetään lähinnä metsänhoidollisia toimenpiteitä, kuten lannoituksen lisäämistä ja jalostetun viljelymateriaalin käyttöä. Hakkuiden vähentäminen ja vanhojen metsien suojelu on keskeisin keino hiilivarastojen kasvattamiseksi, mutta tämä puuttuu toimenpiteistä.

Mielestämme suunnitelmaan tulee lisätä konkreettisia metsien suojelutilannetta parantavia ja hiilivarastoja turvaavia tavoitteita ja toimenpiteitä.

Ennallistamisen ja luonnonhoidon tavoitteet ovat hyviä. Suojelualueiden ennallistamisen osalta esitetyt toimenpiteet liittyvät kuitenkin lähinnä tietojärjestelmien kehittämiseen ja toimien priorisointiin, mikä on sinänsä

kannatettavaa, mutta luontokadon pysäyttäminen edellyttäisi nimenomaan konkreettisten toimien lisäämistä. Mielestämme suunnitelmaan tulee kirjata konkreettisen, hehtaarimääräinen tavoitetaso ennallistamiselle ja luonnonhoidolle.

Hyvinvointi ja turvallisuus

Eränkäynnin kestävyys osalta toimenpiteeksi on tarpeen asettaa myös valvonnan lisääminen. Kirjaukset kestävästä eränkäynnistä jäävät tyhjiksi, jos niitä ei valvota. Monet riistalintulajit ovat Suomessa myös suuresti taantuneet, ja toimenpiteeksi on tarpeen lisätä, että Metsähallitus kehittää ajallisia ja alueellisia rajoituksia lajien elinvoimaisuuden varmistamiseksi.

Tavoite luonnossa virkistäytymisen mahdollisuuden tarjoamisesta mahdollisimman monelle on erittäin kannatettava, mutta tätä ei saavuteta pelkällä priorisoinnilla. Rahoitus jo olemassa olevien retkeilypalvelujen säilyttämiseksi on turvattava. Luontokokemuksen mahdollistamisessa keskeisiä ovat nimenomaan suojelu- tai rajoitetussa metsätalouskäytössä olevat alueet, joiden lisäämisen tulee tässä kohdassa olla läpileikkaavana teemana.

Tavoite retkeilyn ja eränkäynnin palveluiden saavutettavuuden lisäämisestä on kannatettava. Mielestämme tätä ei saavuteta suunnitelman mukaisella tietojärjestelmien kehittämisellä, jos itse alueiden palveluita samalla leikataan.

Yksityiskohtaisia kommentteja

Vesistöjen tilan parantamiseksi on virtavesien kunnostuksen ohella vähennettävä metsäojituksen vaikutuksia vesistöihin, ja tälle on tarpeen asettaa myös mittari.

Metsien hoidon suhteen suunnitelmasta eivät ilmene mahdolliset tavoitteet eri-ikäisrakenteisten metsien osuuden lisäämiselle, mikä olisi kuitenkin erittäin

merkityksellistä sekä hiilinielu- että luontokadon pysäyttämistavoitteen toteuttamiselle ja tukee myös virkistyskäyttöä.

Kuolleen puun suhteen mittareissa pitäisi esittää erikseen suojelualueet ja metsätalousmaa, ja kuvaajan pitäisi koskea vain suunnittelualuetta. Etelä-Suomessa lahopuun määrä on suuresti pohjoista alhaisempi, ja suojelualueilla tapahtunut positiivinen kehitys selittää muutoksen suurelta osin.

Sivulla 33 esitettyä lannoitusmäärää ei voi käyttää ilmasto- ja monimuotoisuustavoitteen mittarina lannoituksen negatiivisten monimuotoisuusvaikutusten vuoksi.

Konkreettisia tavoitteita esimerkiksi ennallistamisen suhteen ei ole esitetty, nyt suunnitelmassa esitetään vain tähänastinen toteuma. Kaikille luonnon monimuotoisuuden mittareille on asetettava tavoitetaso, johon pyritään, ei vain esitettävä tähänastista kehityskulkua.

Mielestämme Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma on syytä palauttaa valmisteluun ja kehittää edellä esittämillämme tavoin.

BirdLife Suomen puolesta

Aki Arkiomaa
toiminnanjohtaja
Birdlife Finland ry

Birdlife Finland rf

Organisation: Birdlife Finland rf

Bransch: förening eller sammanslutning

Ansvarig beredare: Aki Arkiomaa

Forststyrelsens svar:

Mångfaldsmålen är förknippade med många konkreta åtgärder, till exempel:

- Vi restaurerar strömmande vatten och torvmarker
- Vi vårdar skogbevuxna livsmiljöer, solexponerade områden och vårdbiotoper i skyddsområden och mångbruksskogar för att förbättra naturtypernas skyddsvärden och arternas levnadsmöjligheter.

Indikatorerna i planen har valts så att de riktar sig till områden som förvaltas av Forststyrelsen, beskriver Forststyrelsens verksamhet och gör det möjligt att följa upp förändringar under planperioden. Siffrorna kan sammanställas i våra datasystem utan omfattande uppföljningar eller undersökningar i terrängen. I planen ingår till exempel antalet utförda naturvårdsarbeten som indikatorer för mångfaldsmålen.

Forststyrelsen strävar efter att placera vindkrafts- och solkraftsprojekt på ett ansvarsfullt sätt så att konsekvenserna för miljön blir små. I projektutvecklingen strävar man efter att minska uppkomsten av skadliga miljökonsekvenser och samordna olika synvinklar och mål.

Valet av områden påverkas av ett stort antal miljömässiga samt tekniska och ekonomiska faktorer som är avgörande för genomförbarheten, såsom tillräckligt

avstånd till värdefulla naturobjekt och bosättning, områdets byggbarhet, areal och avstånd till elnätet. Projektens miljökonsekvenser utreds på ett heltäckande sätt i samband med tillståndsprocesserna, såsom miljökonsekvensbedömning (MKB) och planläggning. I tillståndsprocessen bedöms även projektens klimatkonsekvenser. Vi strävar efter att i första hand placera solkraften i en miljö som människan redan har bearbetat, med beaktande av särdragen i varje område.

Målet med naturresursplanen är att samordna olika hållbarhetsaspekter. Planeringen omfattar ekologisk, social, kulturell och ekonomisk hållbarhet. Virkesproduktionens ekologiska och sociala hållbarhet har beaktats i beräkningen av avverkningsplanen via begränsningarna i markanvändningen. Dessutom bör man beakta att de arbetsplatser som virkesproduktionen möjliggör är en del av den sociala hållbarheten.

Finansieringen av friluftstjänsterna kommer från statsbudgeten och Forststyrelsen gör sitt bästa för att trygga medlen. Finansieringsbeloppet beror dock på bland annat statens ekonomiska situation, regeringsprogrammet och de resultatmål som ministerierna ställt upp. Vi strävar efter att öka rekreationsanvändningen och naturturismen utanför skyddsområdena genom samarbete mellan olika aktörer och genom att bättre än i nuläget lyfta fram möjligheterna och områdenas dragningskraft.

Den nationella strategin för biologisk mångfald har ännu inte godkänts och i synnerhet utarbetandet av den nationella restaureringsplanen är i inledningsskedet. Forststyrelsen inväntar dessa innan de egna åtgärderna fastställs.

Inrättande av skyddsområden eller utvidgning av befintliga naturskyddsområden hör varken till Forststyrelsens befogenheter eller uppgifter.

Forststyrelsen vidtar restaureringsåtgärder i huvudsak i skyddsområden. Mängden restaurering och naturvård som genomförs i skyddsområdena beror på den budgetfinansiering som Forststyrelsen får och det är svårt att förutspå dess omfattning om fem år. Därför är det utmanande att ställa upp restaureringsmål. Dessutom har målen i det pågående Helmi-programmet inte delats upp enligt naturresursplanområde.

Forststyrelsen sköter arrangemangen för jakt, fiske och jakt- och fiskeövervakning i statens mark- och vattenområden som Forststyrelsen förvaltar som en del av de offentliga förvaltningsuppgifterna. Jakt- och fiskeövervakningens resurser beror på den kommande finansieringen ur statsbudgeten. En ökning av jakt- och fiskeövervakningen är ett bra mål, men det skulle kräva mer finansiering. Forststyrelsen får inte besluta om detta. Forststyrelsen strävar även i fortsättningen efter att påverka beslutsfattare som kan påverka den kommande finansieringen.

Forststyrelsens uppgift är att erbjuda jaktmöjligheter på statens områden på ett ekologiskt, socialt och hållbart sätt med beaktande av viltbestånden så att de förblir livskraftiga. Områdesspecifika tillståndskvoter fastställs för att ordna jakten på statens mark- och vattenområden som förvaltas av Forststyrelsen. Kvotbesluten gäller alltid i tre år. I fråga om antalet hönsfågeltillstånd som säljs inom tillståndsområdena görs dessutom alltid en årlig noggrann planering för varje tillståndsområde, där man beaktar fågelbeståndet, de föregående årens fångst och den genomsnittliga fångstansträngningen för att jakten alltid ska vara hållbar.

Forststyrelsens tillstånd styrs av jord- och skogsbruksministeriets förordningar och begränsningar som reglerar jakten på höns- och sjöfåglar och som säkerställer jaktens hållbarhet och fågelbeståndens livskraft. Dessa förordningar innehåller jaktförbud, fångstkvoter, tidsmässiga och regionala begränsningar samt jägarnas skyldighet att identifiera arter.

Det finns inga exakta mål från ägarstyrningen för andelen skogar med olika åldersstruktur eller för åtgärder som syftar till att främja sådana. Kontinuitetsskogsbruk används på platser där det lämpar sig ekologiskt och skogsvårdsmässigt eller där det finns skäl för det på grund av annan markanvändning (t.ex. rekreationsanvändning).

Indikatoruppgifterna för död ved och grova aspar grundar sig på uppgifterna i riksskogstaxeringen (RST) och de gäller endast området som omfattas av naturresursplanen för Södra Finland. Bilden utökades med värdena för mångbruksskogar och naturskyddsområden från 2023. Motsvarande specificerade värden fanns inte för 2018.

Gödslingsmängden används inte som mångfaldsindikator.

Åtgärd:

Följande punkt i beskrivningen av avverkningsplanen enligt MELA-programmet (bilaga 3) ändras: "Dessutom beaktades Forststyrelsens mål att öka kolsänkorna i affärsverksamhetens mångbruksskogar med 10 procent från 2018 års nivå fram till 2035." Detta ändras så att det lyder: "Dessutom begränsades den beräknade avverkningsmängden av Forststyrelsens mål att öka kolsänkorna i affärsverksamhetens mångbruksskogar med 10 procent från nivån 2018 fram till 2035."

I indikatoruppgifterna för död ved och grova aspar lades uppgifter om mångbruksskogarna och naturskyddsområdena från 2023 till.

Södra Karelens förbunds utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Metsähallitus pyytää lausuntoja luonnoksesta Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmaksi vuosille 2025–2030. Luonnonvarasuunnitelma kattaa kaikki käyttömuodot valtion omistamalla ja Metsähallituksen hallinnassa olevalla maa- ja vesialueella Etelä-Suomessa merialueita lukuun ottamatta. Etelä-Suomen luonnonvarasuunnittelualue on yhteensä 1,2 miljoonaa hehtaaria ja se ulottuu 14 eteläisimmän maakunnan alueelle manner-Suomessa.

Luonnonvarasuunnitelmat ovat viisivuotisia suunnitelmia, jotka ohjaavat Metsähallituksen toimintaa alueellisesti. Suunnitelmissa yhteensovitetään eri käyttömuotojen tarpeita. Luonnonvarasuunnittelussa määritellään valtion maihin ja vesiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet suunnittelualueella.

Etelä-Karjalan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmasta.

Etelä-Karjalan liitto toteaa huomiona, että Etelä-Karjalassa on maakunnista vähiten Metsähallituksen omistamaa metsätalousmaata ja sen ylläpitämiä virkistyskohteita. Valtion omistuksen osuus maakunnassa on alle 2 %. Vaikka pinta-ala on vähäinen, vaikuttavat luonnonvarasuunnitelmassa esitetyt toimet osaltaan myös eteläkarjalaisen metsäluonnon tilaan.

Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma on laadittu huolellisesti ja laajassa

sidosryhmäyhteistyössä. On tärkeää, että suunnitelman 20 toimenpiteelle on saatu sekä Metsähallituksen, että sidosryhmien tuki. Suunnitelmassa on nostettu esille ajankohtaisia huomioita ja tunnistettu viimeisimpiä muutoksia toimintaympäristössä.

Etelä-Karjalan liitto esittää Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmasta seuraavia huomioita:

Yleistä

Luonnon monimuotoisuus on elinehto paitsi ihmiselle ja muulle lajistolle, myös taloudelle ja elinkeinoille. Monimuotoisuuden turvaamisen tulisi olla lähtökohtana ja läpäisevänä tavoitteena luonnonvarasuunnitelmassa. Ilmastonmuutos tehostaa monimuotoisuuden hiipumista, joten ilmastonmuutoksen hillinnän tulisi olla toinen luonnonvarasuunnittelua ohjaava keskeinen tekijä. Molemmat kriisit heijastuvat suunnitelman toimenpiteisiin, mutta asettelu olisi voinut olla vielä kunnianhimoisempaa sekä toimenpiteiden, että esitettyjen mittareiden osalta.

Kestävyys-termiä on käytetty suunnitelmassa useissa eri yhteyksissä hieman eri merkityksissä. Olisikin tärkeää määritellä kestävyiden ulottuvuuden kussakin käyttökohteessa erikseen. Taloudellinen kestävyys on alueiden ja aluetalouden näkökulmasta tärkeä ulottuvuus, mutta myös ekologinen, kulttuurinen ja sosiaalinen kestävyys ovat usein mukana luonnonvaroista käytävissä keskustelussa.

Osa toimenpiteistä jää suunnitelmassa otsikkotasoisiksi maininnoiksi. Useisiin toimenpiteisiin olisikin toivottavaa saada lisätä konkretiaa. Esimerkiksi toimenpide ”Parannamme vesistöjen tilaa” ei sellaisenaan kerro mitään konkretiasta, jota toimenpiteen taakse kätkeytyy.

Toimenpiteet ja mittarit

Virkistyskäytön ja luontomatkailun mahdollisuuksien lisääminen suojelualueiden ulkopuolella on kannatettava toimenpide. Luonnon virkistyskäyttö on viime vuosina lisääntynyt ja onkin hyvä, jos kasvavaan kysyntään vastataan myös muilla, kuin suojelualueilla.

Ilmastomuutos on tunnistettu toimintaympäristön muutoksena ja muutokset näkyvät jo nyt. Kuitenkaan toimenpidetasolla ei näy tarve toteuttaa ilmastomuutoksen sopeutumisen toimenpiteitä. Sopeutumistoimenpiteillä varmistetaan puuntuotannon tulevaisuutta muuttuvassa ilmastossa, jossa myös tuholaisriskit ovat nykyistäkin suuremmat.

Hiilivarastojen turvaaminen ja hiilinielujen vahvistaminen nostetaan aiheellisesti toimenpiteeksi, mutta ylätasen kirjaus ei kerro konkretiasta, jolla tavoitteeseen päästään. Myöskään valittu mittari ei avaa toimenpidettä tarkemmin.

Alueiden kytkeytyneisyyden ja verkostomaisuuden tarkastelu ja parantaminen on kannatettava toimenpide ja vie suojelua sekä ennallistamista strategisempaan ja vaikuttavampaan suuntaan.

Turvallisuuden ja huoltovarmuuden ylläpitoon osallistuminen samoin kuin luonnon ennallistaminen ovat kannatettavia ja ajankohtaisia tavoitteita. Monimuotoinen luonto on yksipuolista luontoa vastustuskykyisempi erilaisille mullistuksille, jolloin ennallistamistyö on erittäin tärkeä osa varautumis- ja turvallisuustyötä.

Aurinko- ja tuulivoiman lisääminen on kannatettava tavoite. Mittariksi on valittu tuotetun energian määrä. Erityisesti aurinkovoiman osalta olisi tärkeää, että tuotantoalueita sijoittuisi muualle kuin metsämaalle, mitä seikkaa nykyinen mittari ei huomioi.

Yhdeksi mittariksi esitetään LVS-hakkuusuunnitteessa esitetyn hakkuutavoitteen täyttymistä. Hakkuutavoitetta on nostettu edellisestä suunnittelukaudesta, mikä on ymmärrettävää metsäteollisuuden tarpeiden näkökulmasta. Erityistä huomiota tulisikin kiinnittää siihen, miten puuta käytetään ja miten siitä saadaan korkein mahdollinen taloudellinen lisäarvo. Tällön myös ilmasto- ja monimuotoisuustavoitteet olisivat paremmin yhteensovitettavissa luonnonvarojen käytön kanssa.

Satu Sikanen
maakuntajohtaja

Laura Blomqvist
ympäristöasiantuntija

Södra Karelens förbund

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Södra Karelens förbund

Bransch: Kommun eller samkommun

Ansvarig beredare: Laura Blomqvist

Forststyrelsens svar:

I samband med åtgärderna inom varje huvudtema (*grön tillväxt, klimat och biologisk mångfald, välfärd och säkerhet*) finns det pilar som leder till ytterligare information och konkreta åtgärder för att uppnå åtgärderna. Till exempel i fråga om åtgärden "Vi förbättrar vattendragens status" är de konkreta åtgärderna följande: "Vi restaurerar strömmande vatten och fågelvatten på ett övergripande sätt. Vi utvecklar vår kompetens inom vattenvård och vattenskydd genom att i större utsträckning än tidigare beakta helheter på avrinningsområdesnivå. Vi utarbetar och tar i bruk Forststyrelsens miljöguide för vattenvården." Utöver dessa stöds åtgärderna av de indikatorer som utarbetats för dem.

På motsvarande sätt är de konkreta åtgärderna för åtgärden "Vi tryggar skogarnas tillväxt och kolförråd, stärker kolsänkorna samt och förbereder oss på skogsskador" följande: "Vi genomför skogsvårdsarbeten och förnyar skogen i rätt tid och utnyttjar möjligheterna som gödsling och förädlad odlingsmaterial medför. Vi förnyar skogarna med lämpliga trädarter för växtplatsen. Vi stärker trädbeståndets tillväxt och hälsa genom att öka blandskogsbeståndet. Vi följer aktivt upp förekomsten av skogsskador i mångbruksskogarna och vidtar åtgärder för att minska skadornas konsekvenser."

Vi strävar efter att i första hand placera solkraften i den miljö som människan redan bearbetat, till exempel i tidigare torvproduktionsområden. Valet av områden påverkas av ett stort antal miljömässiga samt tekniska och ekonomiska faktorer som är avgörande för genomförbarheten, såsom tillräckligt avstånd till värdefulla naturobjekt och bosättning, områdets byggbarhet, areal och avstånd till elnätet.

Målet med naturresursplanen är att samordna olika hållbarhetsaspekter. Planeringen omfattar ekologisk, social, kulturell och ekonomisk hållbarhet. Naturresursplanens indikatorer beskriver hållbarhetens olika delområden.

Användningsändamålen för virket bestäms enligt efterfrågan på marknaden, och Forststyrelsens uppgift är att producera träråvara för marknadens behov. För Forststyrelsens del produceras det ekonomiska mervärdet inom virkesproduktionen.

Åtgärd:

Vi lägger till en anvisning på webbplatsen om handlingsprogrammets huvudteman om att preciseringar av åtgärderna öppnas om man klickar på pilarna.

Geologiska forskningscentralens utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

LAUSUNTO METSÄHALLITUKSEN ETELÄ-SUOMEN
LUONNONVARASUUNNITELMAN LUONNOKSESTA 2025-2030 (MH 2369/2025)
Geologian tutkimuskeskus (GTK) kiittää mahdollisuudesta lausua Metsähallituksen Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelman luonnoksesta vuosille 2025-2030.
Lausunto on annettu lausuntopyynnön mukaisesti osoitteessa lausuntopalvelu.fi.

Luonnonvarasuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota turveraaka-aineen riittävyteen uusien turpeen käyttömuotojen turvaamiseksi. Turvetuotantoa on myös huoltovarmuuden vuoksi pidettävä edelleen yllä jonkin verran. Mahdollisten uusien turvetuotantoalueiden suunnittelussa ja toteutuksessa on varmistettava, etteivät ne heikennä vastaanottavien vesistöjen ekologista tilaa.

Metsätalouden pohjavesivaikutukset erityisesti luokitelluilla pohjavesialueilla tulisi ottaa huomioon luonnonvarasuunnitelmassa pintavesivaikutusten ohella. Lisäksi kiviainesten oton ja kaivosmineraalien talteenoton pohjavesivaikutuksia ja niiden huomioimista olisi hyvä kuvata tarkemmin suunnitelmassa. Luokitellut pohjavesialueet olisi myös hyvä esittää muun aineiston yhteydessä suunnitelmakartalla.

Kansallisen mineraalistrategian kiertotalouden tavoitteiden lisäksi on tärkeää, että luonnonvarasuunnitelmassa otettaisiin huomioon myös malminetsinnän,

malmiesiintymien tutkimuksen ja kaivostoiminnan turvaaminen. Myös rakentamisessa tarvittavien maa- ja kiviainesten saatavuus on varmistettava. Tämä on erittäin tärkeää myös kansallisen huoltovarmuuden turvaamiseksi.

Maata muokattaessa happamiin sulfaattimaihin ja mustaliuskeisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota etenkin pelto-, metsä- ja suoalueilla. Olisi suositeltavaa soveltaa vesitalouden ympäristön kannalta ratkaisuja, jotka ehkäisivät happamista sulfaattimaista aiheutuvia riskejä vesistöille ja luonnon monimuotoisuudelle.

Kansallisen biodiversiteettistrategian toteutuksessa tulisi huomioida myös geologisen luonnon monimuotoisuus eli geodiversiteetti, joka muuttuvissa ympäristöoloissa pysyy vakaampana kuin biodiversiteetti. Ilmastomuutoksen edetessä suurempi geodiversiteetti voisi näin toimia puskurina ympäristössä tapahtuville muutoksille.

Suojelualueiden ulkopuolisen virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämisen yhteydessä retkeilyalueiden rinnalla tulee kehittää myös metsähallituksen mailla sijaitsevia Geopark-kohteita.

Kananoja Tapio
Geologian tutkimuskeskus - Tapio Kananoja, Tutkija, Ympäristöratkaisut, Geologian tutkimuskeskus

Geologiska forskningscentralen

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Geologiska forskningscentralen

Bransch: Statligt ämbetsverk eller statlig inrättning

Ansvarig beredare: Tapio Kananoja

Forststyrelsens svar:

Forststyrelsen möjliggör torvproduktion i den omfattning som behövs genom arrendeverksamhet. Torvproduktion på statens marker bedrivs alltid inom ramen för miljömyndighetens tillståndsförfaranden och tillsyn.

Stentäkt och tillvaratagande av gruvmineral sker inom ramen för miljömyndighetens tillståndsförfaranden och tillsyn. De klassificerade grundvattenområdena jämte kartor beaktas i åtgärdsplaneringen och på grund av planeringsområdets omfattning är det inte ändamålsenligt att presentera dem som en del av naturresursplanen för södra Finland.

Forststyrelsen har identifierat betydelsen av de områden som är i dess besittning för tryggheten av mineral- och stenmaterialförsörjningen. Forststyrelsen har aktivt följt EU-kommissionens strategi- och lagstiftningsarbete i anslutning till kritiska och strategiska mineraler samt verkställandet för att säkerställa leveranssäkerheten och självförsörjningen. Forststyrelsen har deltagit i underarbetsgruppernas beredning av den nationella mineralstrategin. Forststyrelsen följer aktivt utvecklingen inom mineralsektorn och deltar interaktivt i mineralsektorns intressentgruppsarbete.

Säkerställandet av den nationella försörjningsberedskapen är en central del av vårt kartläggnings- och prognostiseringsarbete för stenmaterialreserverna. Som en del av

vårt prognostiseringsarbete följer vi upp projekt som använder stenmaterial och som är centrala med tanke på den nationella säkerheten och försörjningsberedskapen samt ansöker om verksamhetstillstånd för objekten på förhand.

Skogsbrukets konsekvenser för vattenhushållningen ska inte bedömas i naturresursplaneringen. Detaljerade lösningar för enskilda objekt planeras i samband med åtgärdsplaneringen i enlighet med Forststyrelsen Skogsbruk Ab:s miljöguide.

Forststyrelsen genomför den nationella strategin för biologisk mångfald i enlighet med sin resultatstyrning. I de områden som förvaltas av Forststyrelsen har man även inrättat skyddsområden för att skydda geodiversiteten. Effekterna av stenmaterialproduktionen och andra åtgärder som påverkar geodiversiteten bedöms projektspecifikt under tillstandsprocessen.

I utvecklingsplanen för statens nätverk av nationalparker och strövområden beaktas olika rekreationsformer och naturskyddets behov. I detta sammanhang beaktas också Forststyrelsens områden som hör till Geopark-nätverket.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Heinäveden luonnonystävät ry:s utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Lausunto / Metsähallitus Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmaHeinäveden luonnonystävät ry

Luonnonvarasuunnittelua ei nykyään enää edes pyritä naamioimaan demokraattiseksi prosessiksi, vaan metsähallituksen Metsätalous Oy kirjoittaa sen täsmälleen haluamallaan tavalla. Menettelytapa sotii sitä vastaan, että kyseinen suunnittelu kuitenkin koskee kaikkien suomalaisten yhteisiä metsiä, joista Metsätalous Oy ei omista hehtaariakaan. Prosessi tulee demokratisoida.

Luonnonvarasuunnitelman mukaan hakkuita lisätään merkittävästi ja etenkin avohakkuita lisätään. Tämä on vastoin ylivoimaisen suomalaisten pääosan tahtoa – jota kuitenkin yhteisten metsien käsittelyssä tulisi noudattaa. Hakkuutavoitetta tulee siis merkittävästi pienentää.

Avohakkuiden lisäys tietysti vähentää metsien luontoarvoja, pahentaa luontokatoa ja heikentää virkistyskäytön mahdollisuuksia. Missä tämä linja on valittu ja kuka antaa oikeuden toimia yhteisissä metsissämme näin?

Hakkuiden lisäys pienentää Suomen metsien hiilinielua väistämättä. On itsepetosta ja suoranaista valehtelua väittää, että metsiä voitaisiin samaan aikaan hakata enemmän ja silti kasvattaa metsien hiilinielua. Se ei yksinkertaisesti ole mahdollista,

ei Suomessa eikä missään muuallakaan. Tällaiset valeet pitäisi suunnitelmasta sentään poistaa.

Hiilinielujen tietoinen pienentäminen valtion metsissä johtaa tietysti tarpeeseen lisätä nieluja jossakin muualla. Missä se tehdään ja miten? Vai onko tarkoitus siirtää lisähakkuiden tuottama hiilinielujen heikennys muilla sektoreilla (taakanjako) maksettavaksi, eli käytännössä veronmaksajien maksettavaksi? Kuka antaa metsähallitukselle oikeuden siirtää omien voittojensa maksimoiminen toisten maksettavaksi? Asiat tulee kirjata näkyviin.

Biodiversiteettisopimusten (YK ja EU) mukaisesti Suomen pitää pysäyttää luontokato. Kun lisääntyvät avohakkuut heikentävät edelleen metsäluonnon tilaa ja lisäävät uhanalaisia lajeja valtion mailla, kuinka luontokadon pysäytys hoidetaan? Hölmöläisten peitonjatkoa on hakata valtionmaalla ja ostaa vastaava uusi alue yksityiseltä suojelukäyttöön. Kuka maksaa sen, että suojelua lisätään enemmän yksityismailla kuin valtion omistamilla alueilla ja miksi?

Lisääntyvät hakkuumäärät kohdentuvat väistämättä yhä nuorempiin metsiin, koska vanhempia ei enää juuri ole. Jo nyt metsähallituksen hakkuista merkittävä osa kohdentuu kuitupuukokoisiin puustoihin. Asiaa perustellaan kierron nopeutumisella yms., mutta tosiasia on, että hakkuut tuottavat Suomessa vuosi vuodelta pienemmän

osuuden tukkipuuta ja isomman osuuden kuitupuuta. Kuidun hinta on noin kolmannes tukin hinnasta ja kuitenkin kuitupuu kasvaa noin vuosikymmenessä tukkikokoiseksi. Alle tukkikokoisten puustojen avohakkuussa ei ole mitään taloudellista järkeä. Menettely johtunee puupulasta ja siitä, että hakkuumäärät päätetään toisaalla, eikä se minkä kokoisia puita metsässä todellisuudessa on, vaikuta päätökseen. Taloudellisesti valtiolle tappiota tuottava keskenkasvuisten puustojen avohakkaamiseen johtava prosessi tulee tarkastella kriittisesti valtionalouden tarkastusviraston toimesta.

Metsätalous Oy on lähes jatkuvasti tehnyt suurempaa voittoa kuin omistajaohjaus on edes edellyttänyt. Samaan aikaan Luontopalvelut joutuu purkamaan retkeily- ja virkistyspalveluitaan, koska valtionrahoitusta karsitaan. Ns. palomuri estää siirtäystä talouspuolen voittoa luontopuolen taloutta ylläpitämään. Jos ja kun metsähallitusta ilmeisesti edelleen halutaan pitää yhtenäisenä, tulisi palomuriin tehdä sen kokoinen reikä, että metsätalouden rahoituksella autettaisiin luontopuoli yli valtionalouden kurjistumisen ajasta. Tämä olisi kansalaisten palvelemista.

Luonnonvarasuunnitelmassa ei juurikaan kerrota miten ennallistamisasetusta tullaan valtionmailla toteuttamaan. Asia tulee korjata. Metsien ennallistamisesta kivennäismaametsissä on tuore julkaisu saatavilla: <https://journal.fi/luonnontutkija/article/view/160862>. Ennallistamisasetuksen tarkoitus ei ole ennallistaa metsä luonnontilaan, vaan siirtää metsä monimuotoisempaan ja ilmastonmuutostakin paremmin kestävään muotoon, jossa talouskäyttö voi jatkua. Em. julkaisussa osoitetaan selvästi, että kivennäismaametsissä ennallistamisasetus voidaan toteuttaa lisäämällä kunkin metsikön puulajimäärää ja erirakenteisuutta, siis avohakkuuttoman metsätalouden keinoin. Muutos ei vähennä puuntuottoa, eikä tuota tappiota kenellekään. Koska Suomi on kuitenkin sitoutunut ennallistamisasetukseen, tulee sen toteutus kirjata selkeästi ja keinot ottaa välittömästi tehokkaaseen käyttöön. Jos asiaa ei hoideta valtion omistamilla mailla, ei sitä tulla hoitamaan muuallakaan, eli tehdään ”trumpilainen” valinta ja jätetään kansainväliset sopimukset noudattamatta ja siten

viedään pohja sopimiseen ja sopimuksiin perustuvalta maailmanjärjestykseltä. Tämä ei ole Suomen edun mukaista toimintaa.

Lainsäädännössä on otettu käyttöön nk. ekologiset kompensatiot, joilla voidaan korvata luonnolle toisaalla aiheutettu haitta parantamalla luontoa toisaalla. Menettely pohjautuu vapaaehtoisuuteen ja on toistaiseksi olemattoman pientä. Koska Suomen valtio on sitoutunut biodiversiteettitavoitteisiin ja luontokadon ehkäisyyn, tulisi ekologiset kompensatiot ottaa heti käyttöön valtion toimissa. Siis siten, että kun valtion toimilla luontoa heikennetään jossakin, se kompensoidaan täysimääräisesti (nettonollatavoitteen mukaisesti) valtion itsensä omistamilla alueilla toisaalla. Menettely on oikeudenmukainen ja johtaa siihen, että suurimpia haittoja kannattaa välttää tuottamasta, koska aiheuttaja joutuu maksamaan.

Sulkava Risto

Heinäveden luonnonystävät ry

Heinäveden luonnonystävät ry

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Heinäveden luonnonystävät ry

Bransch: Förening eller sammanslutning

Ansvarig beredare: Risto Sulkava

Forststyrelsens svar:

Forststyrelsen kan inte ta ställning till finansieringen av skyddsprogram på privat mark i naturresursplanen. Dimensioneringen av avverkningsplanen samt antalet beståndsvårdande avverkningar och förnyelseavverkningar har gjorts i enlighet med de ägarpolitiska riktlinjerna med beaktande av trädbeståndets nuvarande tillstånd och den förutspådda framtida utvecklingen. Forststyrelsen har inte befogenhet att besluta att finansiera Naturtjänsternas verksamhet med Skogsbruk Ab:s medel.

En nationell genomförandeplan för förordningen om restaurering håller på att utarbetas, Forststyrelsen väntar på att denna färdigställs innan beslut fattas om egna åtgärder.

Ekologiska kompensationer ingår i naturresursplanen som en del av möjligheterna på naturvärdesmarknaden.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Innovationsfinansieringsverket Business Finlands utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Business Finland – lausunnon lähtökohdat

Business Finland toimii innovaatorahoittajana, edistää vientiä, matkailua sekä houkuttelee investointeja ja osaajia Suomeen. Autamme Suomessa toimivia yrityksiä menestymään globaalisti, kehittämään kestäviä ratkaisuja sekä uudistamaan rohkeasti liiketoimintaansa. Tuemme yritysten ja tutkimusryhmien yhteistyötä, jotta uudet avaukset kehittyvät käytännön ratkaisuiksi.

Lausuntopyyntö oli osoitettu erikseen Business Finlandille ja Visit Finlandille. Business Finland lausuu kuitenkin yhteisellä lausunnolla käsittäen Business Finlandin eri toiminnot.

Business Finlandin pääviestit Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelman luonnoksesta

Luonnonvarasuunnitelman tavoitteet ovat selkeitä sekä esitetyt toimenpiteet relevantteja, teräviä ja konkreettisia. Koimme kuitenkin, etteivät asetetut mittarit kaikilta osin kohdanneet suunniteltuja tavoitteita ja toimenpiteitä. Mittareita tulisi tarkastella niin, ettei yhden tavoitteen mittari johda ristiriitaisiin toimenpiteisiin jonkun toisen tavoitteen osalta. Seuraavassa kommenttejamme toimenpiteitä ja niiden mittareita koskien:

Valtion maa ja vesialueet sekä rahankäyttö suunnittelu alueella – Mittari: Valtion maa- ja vesialueet

- Maa-ala virkistyskäytön osalta vaikuttaa vähäiseltä. Virkistyskäyttö ja luontomatkailu luovat kuitenkin merkittävän liiketaloudellisen potentiaalin.

Kehitämme aurinko- ja tuulivoimahankkeita – Mittari: Tuotetun energian määrä (sis. tuuli, turve ja puu)

- Energiatuotannossa tulisi huomioida sen vaikutukset myös muihin tavoitteisiin esim. luonnon virkistyskäyttöön. Lisäksi toimenpide ja mittari eivät kohtaa; turpeella tuotetun energian määrä tai bioenergia (puu) eivät mittaa aurinko- ja tuulivoimahankkeiden kehittymistä

Mahdollistamme vihreään kasvuun liittyviä teollisia hankkeita – Mittari: Maan ostot ja myynnit sekä myydyt ja vuokratut tontit

- Maan ostot ja myynnit tai myydyt ja vuokratut tontit mittarina ei suoraan vastaa vihreään kasvun teollisten hankkeiden mahdollistamiseen

Tuotamme puuraaka-ainetta kestävästi ja vahvistamme aluetaloutta – Mittari: Henkilöstön palkat ja Ostetut palvelut

- Kuinka tämä mittari liittyy puuraaka-aineen kestäväan tuottamiseen?

Lisäämme virkistyskäytön ja luontomatkailun mahdollisuuksia suojelualueiden ulkopuolella – Mittari: Käyntimäärät valtion retkeilyalueilla Etelä-Suomessa

- Mittarina on käyntimäärien kasvu retkeilyalueilla, jotta luontomatkailu olisi ekologisesti kestävämpää. Onko tässä a) huomioitu kasvun mahdolliset rajat, eli millaista kasvua haetaan, joka olisi edelleen ekologisesti kestävä? b) huomioitu painetta pienentää kävijämääriä (tai kasvun pysäyttämistä) luonnonsuojelualueilla?

Turvaamme metsien kasvun ja hiilivaraston sekä vahvistamme hiilinieluja – Mittari: Lannoitusmäärä

- Onko lannoitusmäärien kasvattaminen suora seuraus hiilivarastojen ja hiilinielujen vahvistamiselle? Tässä lienee myös muita toimenpiteitä, joilla kasvua lisätään. Lannoituksella saattaa olla vesistöjen rehevöitymisen ja siten ilmaston kannalta kielteisiä vaikutuksia

Turvaamme kaupallisen kalastuksen kestävyys – Mittari: Kaupallisen kalastuksen lupamäärä

- Miten lupien määrä mittaa kalastuksen kestävyttä? Tätä tulisi avata. Ja onko luvulle mietitty jokin raja, jotta taataan kestävät kalakannat? Luvituksella tulisi hakea tasapainoa kestävyysden kannalta.

Lisäämme retkeilyn ja eräntäynnin palveluiden saavutettavuutta – Mittari: Asiakastyytyväisyys virkistys- ja matkailukäytön palveluihin

- mittaako asiakastyytyväisyys todella palveluiden saavutettavuutta? Vierailijahan saattaa olla hyvin tyytyväinen vierailuunsa, muttei välttämättä palveluiden saavutettavuuteen? Tässä olisi muutoinkin hyvä tarkentaa, mitä palveluiden saavutettavuudella tarkoitetaan.

Pidämme Metsähallituksen tieverkon kunnossa – Mittari: Tiestön hoitoon käytetty raha

- Tulisiko asettaa mittari siten, että se kuvaa mitä rahalla saadaan aikaiseksi?

Tarjoamme luonnossa virkistäytymisen ja luonnon kokemisen mahdollisuuden mahdollisimman monelle – Mittari: Kokonaiskäyntimäärät kansallispuistot ja muut yleisökohteet

- Kokonaiskäyntimäärän mittaaminen ei kerro virkistäytymistä ja luonnon kokemista suoraan. Tulisiko tässä huomioida kävijän kokemuksia ja luonnon tarjoamien ekosysteemipalveluiden vaikuttavuutta (kulttuuripalvelut kuten esteettisyys, onnellisuus, inspiraatio, virkistys). Monimuotoisen luonnon tuottamat ekosysteemipalvelut ovat välttämättömiä ihmisen hyvinvoinnille - tätä olisi parempi mitata kuin kävijämääriä yksinään. Luonnon tarjoamien kulttuuripalveluiden mittaaminen olisi huomattavasti vaikuttavampaa, jos voisi sanoa esim. että 79% kävijöistä koki itsensä virkistyneemmäksi vierailun jälkeen.

Heinonen Jarmo

Innovaatorahoituskeskus Business Finland

Innovationsfinansieringsverket Business Finland

Organisation: Innovationsfinansieringsverket Business Finland

Bransch: Företag

Ansvarig beredare: Jarmo Heinonen

Forststyrelsens svar:

Utöver de områden som enligt grafen över statens mark- och vattenområden (Bilaga 2: Indikatorer) används för rekreation och turism (15 000 ha) används även andra områden som förvaltas av Forststyrelsen i betydande grad för rekreation och turism, vilket till exempel antalet besök i nationalparkerna är en bekräftelse på (s. 36). Vi strävar efter att allt mer styra den ökade användningen av naturen för rekreation och turism till områden utanför skyddsområdena, så att skyddsområdenas ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhet inte äventyras.

I energiproduktionen beaktas produktionens inverkan på de övriga målen. Till exempel vind- och torvproduktion är tillståndspliktig verksamhet där man under tillståndsprozesserna i stor utsträckning utreder produktionens konsekvenser till exempel för miljön.

Som stöd för naturresursplaneringen har man utarbetat indikatorer som används för att följa upp hur målen uppnås. Indikatorerna riktar sig till områden som förvaltas av Forststyrelsen och de beskriver Forststyrelsens verksamhet samt gör det möjligt att följa upp förändringarna under planperioden. Indikatorerna har valts ut så att det ska gå att få aktuella uppgifter utan omfattande, separata uppföljningar och undersökningar i terrängen.

I naturresursplanen för Södra Finland är indikatorerna en del av de åtgärder som har fastställts under huvudtemana i Forststyrelsens uppdaterade strategi (grön tillväxt, klimat och biologisk mångfald, välfärd och säkerhet). De befintliga indikatorerna har delats in under planens huvudteman, även om de inte alltid passar in på bästa sätt. Syftet med åtgärderna är att genomföra och stödja den uppdaterade strategin i kombination med de regionala målen.

Under åtgärden *Vi håller Forststyrelsens vägnät i skick* presenteras två indikatorer: både det belopp som läggs på vägnätets skick och antalet vägar inom skogsbruket.

Gödslingsmängden ökar inte under denna planeringsperiod för naturresursplanen för Södra Finland. Gödslingsmängden har varit cirka 10 000 ha redan i flera års tid.

För att ordna fritidsfisket i statens vattenområden som förvaltas av Forststyrelsen fastställs områdesspecifika tillståndskvoter. Kvotbesluten bereds för tre år i sänder. Utöver fisketillstånd som säljs för statens områden beaktas i kvotbesluten även fiske som sker med de allmänna fiskerättigheterna enligt 7 § i lagen om fiske.

En detaljerad vattenområdesvis styrning och reglering av fisket sker med Forststyrelsens anvisningar om tillståndsförsäljningen och med tillståndsvisa

specialvillkor/regler, bland annat begränsningar som gäller fångst eller fångstredskap. I fisketillstånden nämns alltid eventuella objektsvisa begränsningar separat. Vanliga vattenområdesspecifika begränsningar i redskapstillstånden är begränsningar av nätets maskstorlek och tidsmässiga och/eller regionala fångstbegränsningar. Typiska specialvillkor i tillstånden för spöfiske är tillståndsvisa fångstbegränsningar, begränsningar av fångstmått för fiskarna samt tidsmässiga och lokala fångstbegränsningar eller regler som gäller fiskesättet.

Forststyrelsen beviljar tillstånd för kommersiellt fiske endast till registrerade kommersiella fiskare på basis av ansökan. Tillstånden beviljas för ett namngett vattendrag för 3–5 år och för ett specifikt fångstredskap. Specialsakkunniga inom fiske ansvarar för beviljandet av tillstånd. I tillståndsprövningen beaktas det övriga fisketrycket på vattendraget och vattendragsspecifika särdrag (vandringsfiskar, hotade arter, saimenvikaren osv.). I tillstånden kan regler och begränsningar som gäller fångstredskap samt tidsmässiga eller regionala fångstbegränsningar fastställas. Beviljandet av tillstånd för kommersiellt fiske styrs av fiskeriområdenas planer för nyttjande och vård. Planen styr beslutsfattandet för vattenområdets ägare oberoende av ägarförhållandena.

Antalet tillstånd mäter inte hållbarheten, utan endast mängden fiske, som är en faktor som påverkar den sociala, ekonomiska, kulturella och biologiska hållbarheten. Hållbarheten säkerställs när tillstånd beviljas genom att beakta alla ovan nämnda hållbarhetsfaktorer. Antalet tillstånd övervägs vattendragsvis med hjälp av bästa tillgängliga information (fångstuppgifter, uppgifter från olika kontrollprogram, forskningsdata om området osv.). Naturresursplanen behöver indikatorer för uppföljning i form av uppgifter som kan sammanställas år efter år på ett tillförlitligt

sätt och med en rimlig arbetsmängd. Antalet tillstånd är en siffra som tydligt beskriver fiskevolymen.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry:s utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Kiitämme mahdollisuudesta lausua Janakkalan laajan metsäisen kunnan luontoyhdistyksen jäsenistön mielipiteen ja huolen Metsähallituksen Etelä-Suomen luontoon kohdistuviin suunnitelmiin.

Luonnonvarasuunnitelman työstäminen oli tehty sidosryhmiä ja kansalaisia kuunnellen, mikä on demokraattinen ja hyvä periaate. Kysely, jonka vastaajista ylivoimaisesti suuri osa, 72 %, piti tärkeimpänä metsien kasvun ja hiilinielujen turvaamista, oli pääotsikon ”Vihreä kasvu” alla. Toisin kuin vastaajat olivat linjanneet itse toimintasuunnitelmatekstissä (s.19)

”Vihreä kasvu” olikin teollista toimintaa, kuten aurinko- ja tuulivoimaloiden perustamista ja kaivosmineraalien talteenottoa. Kyselyn vastaajien ajatus oli siis ohitettu.

Kuvatun kaltaiset teolliset toiminnot vaativat aina metsien kaatamista laajoiltakin alueilta ja näin tuhotaan hiilinieluja sekä vaarannetaan monien lajien elinympäristöjä. Luontoyhdistyksemme ehdottaakin luopumaan vääriä mielikuvia luovista termeistä, kuten ”vihreä siirtymä ” tai vihreä kasvu”. Puollamme fossiilisesta energiasta luopumista ja aurinko- ja tuulivoiman rakentamista selkeän tarpeen niin vaatiessa jo rakennettuun ympäristöön, kuten teollisuusalueille ja kaupunkien jättömaille. Tavoitteeksi on hyvä asettaa yhtenäisten, vielä asumattomien,

metsäalueiden säästäminen teolliselta ja muulta luontoa häiritsevältä toiminnalta. Erityisesti täällä Etelä-Suomessa näistä alueista on pulaa ja aihe on syytä kirjata selkeämmin myös Luonnonvarasuunnitelmaan.

Hakkuumäärin osalta on pyrittävä laskevaan määrään kasvavan sijasta. Näin voidaan aidosti vastata ilmastonmuutoksen haasteisiin varsinkin, kun hakkuumäärät ovat viime vuosina jo ylittäneet kestokyvyn.

Luonnonarvomarkkinoiden osalta on syytä olla kunnianhimoinen ja jatkaa mm. Metso- ja Helmihankkeita sekä pikaisesti ryhtyä toimiin Metsähallituksen hallinnoimien metsien laajemmasta asettamisesta vapaaehtoiseen suojeluun. Elämme valtavan muutoksen aikaa ja metsien osalta se tarkoittaa perinteisen taloudellisen ajattelun lisäksi ja sijasta metsien arvostusta ihmisten hyvinvoinnille ja ilmastonmuutoksesta selviämislle.

Metsänhoitotyön alle on kirjattu lannoitusta ja jalostettuja puulajeja, jotka on esityksessä niputettu hiilinielujen kasvattamisen alle. Hiilinielujen kannalta toimivinta olisi antaa puiden kasvaa vanhoiksi, jolloin niiden hiiltä sitova vaikutus kasvaa merkittävästi. Samalla metsien virkistyskäyttö vahvistuu ja ihmiset pääsevät nauttimaan aidon metsän monimuotoisesta linnustosta, eläimistä, mikroilmastosta ja terveysvaikutuksista. Lajien osalta on pitäydyttävä meidän alkuperäislajeissa – joista jo

esimerkiksi tammi on ilmaston muutoksen myötä selvästi yleistynyt. Jalostuksessa on omat vaaransa, jotka voivat vaikuttaa ekosysteemiin tuhoisasti. Metsän eliökokonaisuus on monimuotoisuudessaan hyvin herkkä systeemi, johon ihmisen ei tulisi suotta sekaantua.

Lannoituksen osalta kannatamme tuhkalannoitusta turvemaille, muu kemiallisten keinolannoitteiden levittäminen luontoon ei ole suotavaa edellä mainitusta syystä.

Vesialueiden ja virtavesien osalta kirjaukset ovat oikean suuntaisia. On todella tärkeää huomioida laajemmin valuma-alueet, jotta saamme vesien tummumisen pysäytettyä. Tummumisen osalta tulisi lisätä panostusta syiden selvittämiseksi. Tummuminen on uhka järvien ekosysteemille. Vesivoimaloiden patojen poistaminen sieltä, missä sellaisia toimeentomana vielä on, on aitoa ennallistamista.

Tekstistä jäi epäselväksi kirjaus ”Lisäämme retkeilyn ja eräntäynnin palveluiden saavutettavuutta”, kun juuri äskettäin on kerrottu Metsähallituksen leikkaavan retkeilykohteiden ylläpidosta ja palveluista.

Kaikkein helpointa ja taloudellisesti järkevintä olisi perua leikkaukset ko. toiminnoista, kun nyt kuitenkin olette sitoutumassa tähän Luonnon-varasuunnitelmaan jo tänä vuonna (suunnitelman aikahaarukka 2025- 2030).

Aktiivinen osallistuminen maakunnallisiin ja paikallisiin LUMO-ohjelmiin on ensiarvoisen tärkeää ja kirjaus ”parannamme elinympäristön tilaa kokonaisvaltaisesti tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa” vastaa hyvin kansalaisten ja nuorisomme huutoon.

Tulouttaminen on vähiten tärkeää isolle osalle nuorista kyselyynne vastanneista ja on edistyksellistä huomioida tämä seikka. Hakkuiden osalta olisikin aiheellista siirtyä jatkuvan kasvatuksen menetelmään ja myydä vain järeää puuta harkiten.

Vuoden 2030 tavoitteeksi tulisi asettaa avohakkuiden lopettaminen.

Liisa Helamaa
Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry

Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry

Organisation: Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry

Bransch: Förening eller sammanslutning

Ansvarig beredare: Liisa Helamaa

Forststyrelsens svar:

Medborgarenkäten genomfördes så att åtgärden ”Vi tryggar skogarnas tillväxt och kolförråd, stärker kolsänkorna samt förbereder oss på skogsskador” var en del av huvudtemat Grön tillväxt. Av dem som svarade på detta huvudtema ansåg 72 procent att denna åtgärd är viktigast. I ett senare skede av utkastet flyttades denna åtgärd till huvudtemat Klimat och biologisk mångfald eftersom det passade bättre in där.

Åtgärderna i naturresursplanen för Södra Finland har fastställts under huvudtemana i Forststyrelsens uppdaterade strategi (grön tillväxt, klimat och biologisk mångfald, välfärd och säkerhet). Syftet med åtgärderna är att samtidigt genomföra och stödja Forststyrelsens uppdaterade strategi i kombination med de regionala målen.

Forststyrelsen strävar efter att placera vindkrafts- och solkraftsprojekt på ett ansvarsfullt sätt så att konsekvenserna för miljön blir små. I projektutvecklingen strävar man efter att minska uppkomsten av skadliga miljökonsekvenser och samordna olika synvinklar och mål.

Valet av områden påverkas av ett stort antal miljömässiga samt tekniska och ekonomiska faktorer som är avgörande för genomförbarheten, såsom tillräckligt avstånd till värdefulla naturobjekt och bosättning, områdets byggbarhet, areal och

avstånd till elnätet. Projektens miljökonsekvenser utreds på ett heltäckande sätt i samband med tillståndsprocesserna, såsom miljökonsekvensbedömning (MKB) och planläggning. I tillståndsprocessen bedöms även projektens klimatkonsekvenser.

Vi strävar efter att i första hand placera vind- och solkraften i en miljö som människan redan har bearbetat, med beaktande av särdragen i varje område. Forststyrelsen utreder också placeringen av vindkraftsprojekt i den byggda miljön och industriområden, men inom ramen för den nuvarande lagstiftningen är det oftast inte möjligt. Klimatkonsekvenserna av vindkraft och solkraft är i sin helhet positiva.

Vid fastställandet av avverkningsmängden har man beaktat trädbeståndets nuvarande tillstånd och prognostiserade tillväxt, klimatmålen samt de ägarpolitiska målen. Skogsbehandlingsmetoderna väljs utifrån forskningsrön. Kontinuitetsskogsbruk används på platser där det lämpar sig ekologiskt och skogsvårdsmässigt eller där det finns skäl för det på grund av annan markanvändning. Forststyrelsen använder endast inhemska trädslag för att förnya skogarna. På torvmarker används redan nu askgödsling, men användningen begränsas av tillgången på aska som lämpar sig för gödsling. Det är forskningsinstitutens uppgift att utreda orsakerna till att vattendragen mörknar. Forststyrelsen genomför vattenvårdslösningar utifrån forskningsrön. Naturresursplaneringen är till sin natur översiktlig och strategisk och styr inte konkret användningen av enskilda områden.

Även om man vid Forststyrelsens Naturtjänster är tvungna att dimensionera och omfördela friluftstjänsterna på grund av den minskade finansieringen, kan vi med de nya digitala tjänsterna göra tjänsterna tillgängliga för allt fler och höja deras användningsgrad.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

JPJ-Wood oy:s utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja toiminnan kestävyysden varmistaminen ovat oleellisen tärkeitä asioita yhteisten luonnonvarojen hoidossa. Vähintään yhtä tärkeää on metsien tehokas talouskäyttö, sillä valtion metsien puukaupan turvin maakunnissa pyörii lukematon määrä kuiduttavia tehtaita, sahoja ja energialaitoksia. Näiden toimijoiden yhteiskunnallinen vaikutus on koko Suomen kannalta huomattavan suuri niin työllisyyden, vientitulojen kuin aluetalouden kannalta. Näiden tehtävien toteuttaminen ei poissulje toisiaan, vaan niiden yhteensovittaminen onnistuu hyvin Metsähallituksen ammattilaisten toimesta.

Torpo Jussi
JPJ-Wood Oy

JPJ-Wood oy

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: JPJ-Wood oy

Bransch: Företag

Ansvarig beredare: Jussi Torpo

Forststyrelsens svar:

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Mellersta Finlands förbunds utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Keski-Suomen liitto kiittää Metsähallitusta Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelman valmisteluprosessista, jossa laaja sidosryhmäyhteistyö on ollut suuressa roolissa. Eri näkökulmia on kuunneltu ja yhteensovitettu, mikä näkyy myös lopputuloksessa.

Suunnitelman sisältö on monipuolinen ja metsiin kohdistuvia osin ristiriitaisiakin paineita yhteensovittava. Konkreettisesti yhteensovitusta lisäisi, jos eri näkökulmien keskeisille mittareille olisi asetettu tavoitetasot. Puuraaka-aineen tuotannolle on määritetty hakkuusuunnite, vastaavia suunnitteita olisi syytä olla myös esimerkiksi hiilinieluille.

Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmassa ei mainita metsähallituksen vastuuta uhanalaisten lajien suojelusta. Vastuulajien näkyminen toimenpiteissä ja mittareissa olisi toivottavaa, koska yhden keskeisen uhanalaisen lajin suojelussa onnistuminen kertoo usein laajemminkin onnistumisesta luontotyyppien ja lajien suojelussa.

Bayr Suvi
Keski-Suomen liitto

Mellersta Finlands förbund

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Mellersta Finlands förbund

Bransch: Kommun eller samkommun

Ansvarig beredare: Suvi Bayr

Forststyrelsens svar:

Det vore önskvärt att fastställa målnivåer för alla indikatorer på samma sätt som en avverkningsplan, men det är inte möjligt till alla delar. Forststyrelsen påverkar direkt mängden virke som avverkas genom affärsverksamhet. Den förvaltar statsägda skyddsområden, men beslutar inte om inrättandet av sådana. Områdesanvändningen styrs av naturvårdslagen och författningarna som gäller inrättande. Forststyrelsens uppgift är att genomföra statsrådets och miljöministeriets beslut i fråga om skyddsområdena. Mängden energi som företagen producerar med vindkraft i områden som förvaltas av Forststyrelsen beror till exempel på hur tillstånden framskrider och väderförhållandena. Forststyrelsen fäster uppmärksamhet vid att eventuellt fastställa målnivåer i sina kommande naturresursplaner.

När det gäller kolsänkan har ett mål för en längre period än naturresursplanen angetts i de ägarpolitiska riktlinjerna: Forststyrelsens mål är att öka kolsänkan i mångbruksskogarna med 10 procent före 2035. Forststyrelsen har ingen information om kolsänkans storlek per naturresursplaneområde. Uppföljningen av kolsänkan grundar sig på metoderna i den nationella växthusinventeringen och uppgifter från riksskogstaxeringen och informationen fås endast för hela Finland, så det är för närvarande inte möjligt att fastställa en plan för planeringsområdet.

Forststyrelsens skydd av arter sker i allmänhet genom att restaurera eller vårda deras livsmiljöer. Kommentarer om artskyddet läggs dock till i planen.

Åtgärd:

Åtgärden inom temat Klimat och biologisk mångfald ändras till "Vi restaurerar och vidtar natur-vårdsåtgärder och artvårdsåtgärder. Dessutom tryggar vi mångfalden i enlighet med Forststyrelsen Skogsbruk Ab:s miljöguide".

Preciseringen av ovan nämnda åtgärd ändras så att den lyder: Vi restaurerar torvmarker och vårdar skogbevuxna livsmiljöer, solexponerade områden och vårdbiotoper i skyddsområden och mångbruksskogar för att förbättra naturtypernas skyddsvärden och arternas levnadsmöjligheter. Forststyrelsens särskilda ansvarsarter – saimenvikaren, kungsörnen och pilgrimsfalken – vårdas och följs upp med särskilda åtgärder. Vi tryggar mångfalden i mångbruksskogarna bland annat genom att öka blandskogsbeståndet, lämna kvar skyddssnår och naturvårdsträd samt göra konstgjorda högstubbar. Vi avlägsnar invasiva främmande arter och genomför jakt på främmande små rovdjur. Vi deltar i genomförandet av LUMO-programmen, dvs. mångfaldsprogrammen på landskapsnivå. Vi förbättrar livsmiljöernas status på ett övergripande sätt i nära samarbete med andra aktörer.

Dessutom lägger vi till följande på sidan Vi förbättrar effekten av att trygga och öka naturvärdena på statens marker genom att beakta nätverken och deras konnektivitet (s. 32): "I åtgärdsplaneringen inom skogsbruket identifieras arternas behov hela tiden bättre när information om arternas förekomster och om livsmiljöer som lämpar sig för arterna samlas in i samband med planeringen. Beaktandet av arterna stöds också av den ordinarie uppgiften som artexpert som inrättades under föregående planeringsperiod."

Koneyrittäjät ry:s utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Koneyrittäjät ry:n lausunto - varatoimitusjohtaja Simo Jaakkola

Valtion omistamilla ja Metsähallituksen hallinnassa olevilla maa- ja vesialueella hyvin tärkeää on erilaisten valtion maankäyttöön kohdistuvien tavoitteiden yhteensovittaminen. Metsähallituksen Etelä-Suomen alueen suunnittelualueella on 693 800 hehtaaria monikäyttömetsiä, 374 400 hehtaaria luonnonsuojelualueita, 15 000 hehtaaria virkistyskäytön ja matkailun alueita, 42 200 hehtaaria muita maa-alueita sekä 109 000 hehtaaria vesialueita.

Jotta tavoitteiden ja toimenpiteiden yhteensovittamisessa voidaan onnistua, valmistelussa tulee tunnistaa eri sidosryhmät, niiden odotukset ja tavoitteet sekä isot yhteiskuntaan vaikuttavat muutosvoimat. Koneyrittäjät katsoo, että luonnonvarasuunnittelun valmistelussa on tunnistettu hyvin esimerkiksi käynnissä oleva energiamurros, tarve panostaa luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen, ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen, puumarkkinoilla vallitseva niukkuus sekä muuttunut turvallisuustilanne. Tämä näkyy hyvin lv-suunnitelman teemoista, jotka ovat pääteemat ovat Vihreä kasvu, Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus sekä Hyvinvointi ja turvallisuus.

Luonnonvarasuunnitelman laadintaprosessi vaikutti sidosryhmien näkökulmasta hyvin suunnitellulta ja toteutetulta. Prosessiin sitoutettiin 42 osallistujaa eri organisaatioista, mitä pidämme monipuolisena sitouttamisena. Prosessin aikana

tehdyt kansalais- ja nuorisokyselyt toivat esille varsin voimakkaasti esille sen, että yhteiskunnasta löytyy tahoja, joille Metsähallituksen tuottama taloudellinen hyvä ei tunnu olevan oikeastaan ollenkaan tärkeää. Metsähallituksen suoraan talousvaikutukseen ja etenkin välilliseen vaikuttavuuteen liittyvien asioiden tekeminen näkyvämmäksi olisi tärkeää. Koko maan tasolla Metsähallituksen hallinnoimilta mailta tulee liki 10 prosenttia metsäteollisuuden tarvitsemasta raaka-aineesta. Metsähallituksen toimittama puu synnyttäneen tähän maahan noin 3-3,5 miljardin edestä liiketoimintaa puun käytön arvoketjussa. Kyse ei siis ole vain Metsähallituksen valtion kassaan suoraa tilittämistä runsaasta sadasta miljoonasta eurosta, vaan paljon suuremmasta. Tämän yhteydessä olisi syytä nostaa esille se tosiasia, että metsähallituksen hallinnassa olevista maista ja vesistä on talouskäytön ulkopuolella merkittävän suuri osa. Esimerkiksi Etelä-Suomen alueen 1,2 miljoonasta hehtaarista vain

693 800 ha eli 56,2 % on ns. monikäyttömetsiä. Ja siitäkin alueesta 118000 ha on rajoitetun talouskäytön tai ei-talouskäytön piirissä. Tältä osin kait voisi todeta jo nyt vastattavan sangen hyvin esim. monimuotoisuutta, ilmastokestävyyttä ja virkistyskäyttöä koskevien kansalaisten odotuksiin.

Kokonaisuudessaan Luonnonvarasuunnitelman luonnoksessa on onnistuttu yhteensovittamaan erinomaisesti erilaisia ja osittain ristiriitaisia tavoitteita. Koneyrittäjät katsoo, että luonnos on tavoitteiltaan ja toteutusohjelmaltaan varsin

tasapainoinen kokonaisuus eri kestävyysulottuvuuksien suhteen ja että siinä on huomioitu valtion omistajapoliittiset linjaukset, metsähallituksen strategia ja lopulta yhteistyössä sidostyhmien kanssa nostetut keskeiset teemat.

Toimenpideohjelmassa on hyvin mutta tasapainoisesti otettu esille se, että Metsähallituksen on tärkeä onnistua aktiivisilla toimilla metsien kasvun turvaamisessa ja lisäämisessä sekä metsien elinvoimaisuuden ylläpidossa. Oikea-aikainen metsänhoito on tässä keskiössä. Luonnoksessa esitetty hakkuusuunnite on hieman korkeampi kuin aiemmalla suunnittelukaudella. Suunnitteen määrä on hyvin perusteltu ja suunnitteen asettamisessa on huomioitu Metsähallitusta koskeva hiilinielutavoite. Suunnitteen pitäminen hienoisella kasvu-uralla perustuu aktiiviseen metsänhoitoon ja esim. lannoituksiin.

Ilmastomuutokseen sopeutuminen on sisällytetty hyvin.

Metsätuhojen seurantaan liittyvät toimet ja sekapuustoisuuden lisääminen korostuvat metsien elinvoimaisuuden turvaamisessa.

Vesien laadun parantaminen on nouseva trendi ja siihen on osaltaan vastattu suunnitelmassa.

Koneyrittäjät pitää tärkeänä, että luonnon tilaa parantavat toimet (ts. ennallistaminen) on nostettu näkyvästi esille Luonnonvarasuunnitelman luonnoksessa. On selvää, että ennallistamisasetuksen toimeenpano tulee vaikuttamaan esimerkiksi maankäyttöön ja metsätalouteen Suomessa. Koska ennallistamisasetuksen toimeenpanossa priorisoidaan alkuvaiheessa erityisesti Natura-alueita, joista valtaosa on valtion omistuksessa, ennallistamisasetus tulee erityisesti vaikuttamaan edellä mainittuihin toimintoihin valtion mailla. Koneyrittäjät katsoo, että luonnoksessa luonnon tilaa parantavat toimet on esitetty riittävällä tarkkuudella ottaen huomioon, että Suomen ennallistamissuunnitelman valmistelu on vasta alussa.

Koneyrittäjät katsoo, että tieverkoston merkityksen esille nostaminen on tärkeää. Tieverkoston kunnossapito on läpileikkaava teema, joka tukee sekä metsätaloutta, ilmastomuutokseen sopeutumista esimerkiksi metsäpalojen ennaltaehkäisyn kautta, virkistyskäyttöä ja turvallisuutta. Tieverkon kunto vaikuttaa puun toimitusvarmuuteen ja osaltaan tukee kansainvälistä kilpailukykyämme. Tiestön kunnossapitoon on suunniteltu mittariksi ”Tiestön hoitoon käytetty raha”. Esitämme että mittaristoon lisätään myös kunnossapidon kilometrit. Rahaan vaikuttaa kustannustason nousu, jolloin vois syntyä tilanne, että rahaa käytetään vähemmän, mutta kunnostusmäärä putoaa. Kunnostuksen riittävydestä kilometrit antavat paremman kuvan.

Metsähallituksen rooli tutkimuksen ja alan koulutuksen edistäjänä on tärkeä. Toimintaohjelmassa luvataan tukea tutkimus- ja opetusyhteistyötä. Sen voisi sanoa vielä selvemmin, että teemme tutkimus- ja opetusyhteistyötä. Metsähallituksen opetusmetsät ovat ratkaisevia mm. metsäkoneopetuksessa ja on erinomaisen tärkeää, että yhteistyö on sujuvaa ja aktiivista.

Koneyrittäjät esittää harkittavaksi, että pitäisikö uusiutuvan energian tuotantoa kuvaavaa mittaria täsmentää siten, että lukijalle tulisi selkeä kuva siitä, että mittari kuvaa kolmannen osapuolen toimesta tuotetusta energiasta valtion mailla. Nykyisessä muodossa lukija saattaa ymmärtää asian siten, että Metsähallitus tuottaisi valtion alueella uusiutuvaa energiaa.

Hyvin yksityiskohtaisena kommenttina toteamme, että sivulla 27 esitetyssä tekstissä ”Samaan aikaan monikäyttömetsien puuston tilavuus on kasvanut 0,6 milj. m³, ollen nyt 8,8 miljoonaa kuutiometriä.”, on puuston kokonaismäärässä pilkkuvirhe. Puuston tilavuus on 88 miljoonaa kuutiota, ei 8,8.

Simo Jaakkola

Koneyrittäjät ry

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Koneyrittäjät ry

Bransch: Förening eller sammanslutning

Ansvarig beredare: Simo Jaakkola

Forststyrelsens svar:

Arealerna för de markområden som är i Forststyrelsens besittning presenteras på sidan 9 samt i bilaga 2, där indelningen av mångbruksskogarna i områden som är i normalt eller begränsat bruk samt områden som inte används presenteras.

Det belopp som används för skötseln av vägnätet är en etablerad indikator för naturresursplanerna, som också används vid uppföljningen av andra naturresursplaner. Vägnätet (vägar som Forststyrelsen äger och har andelar i) syns dock på sidan 34 i planen.

Forststyrelsen bedriver inte aktivt forsknings- och undervisningsarbete. Däremot möjliggör vi mångsidig forskning och undervisning både i mångbruksskogar och på skyddsområden.

Forststyrelsens roll förtydligas för en del av åtgärderna inom huvudtemat grön tillväxt.

Det finns ett kommateringsfel i trädbeståndets antal. Siffran korrigeras till den slutliga versionen.

Åtgärd:

Inom huvudtemat grön tillväxt förtydligas Forststyrelsens roll i åtgärderna nedan:

- *Mahdollistamme vihreään kasvuun liittyviä teollisuushankkeita.* Tämän tarkenteen loppuun lisäämme: "Toimimme mahdollistajana tarjoamalla valtion maa-alueita alustaksi vihreän siirtymän hankkeille, mutta emme itse vastaa hankkeiden toteutuksesta."
- *Kehitämme aurinko- ja tuulivoimahankkeita.* Tämän tarkenteen toiseksi lauseeksi lisäämme: "Emme toimi itse rakentajana emmekä sähköntuottajana."
- *Hyödynnämme kaivosmineraalien talteenoton ja ylijäämämassojen läjitysalueiden mahdollisuudet.* Tämän tarkenteen loppuun lisätään: "Kartoitamme ja tutkimme valtion mailla sijaitsevia kiviainesvarantoja sekä myymme ja vuokraamme kiviainesalueita. Jalostamme kiviaineksia ainoastaan omaan käyttöömme. Kaivostoiminnessa emme myönnä lupia, vaan vastamme valtion maa- ja vesialueiden edunvalvonnasta."

Ett kommateringsfel i trädbeståndets volym korrigeras.

Kymmenedalens förbunds utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Kymenlaakson liitto kiittää lausuntopyynnöstä koskien Metsähallituksen luonnonvarasuunnitelman luonnosta Etelä-Suomeen. Luonnonvarasuunnitelma ohjaa Metsähallituksen toimintaa valtion omistamilla maa- ja vesialueilla 14 eteläisimmän maakunnan alueella vuosina 2025–2030. Merialueilla on oma luonnonvarasuunnitelmansa.

Luonnonvarasuunnitelman teemat ovat vihreä siirtymä; ilmasto ja luonnon monimuotoisuus; sekä hyvinvointi ja turvallisuus. Teemat ovat tärkeitä ja ajankohtaisia, mutta niiden tarkemmat tavoitteet ja toimet on esitetty suurpiirteisesti. Toimenpiteet esitetään varsinaisessa suunnitelmaosiossa lähinnä otsikkotasolla. Hieman tarkemmat kuvaukset ja toimien mittareita esitellään liitteessä. Täälläkin toimia esitellään pääasiassa niiden seurannan näkökulmasta. Luonnonvarasuunnitelman vaikuttavuutta ja mahdollisuuksia edistää sille asetettuja tavoitteita olisi helpompaa arvioida, jos toimenpiteet kuvattaisiin tarkemmin. Luonnonvarasuunnitelman luonnoksen yhteydessä ei myöskään esitetä SOVA-lain mukaista vaikutusten arviointia, eikä luonnoksessa myöskään ole mainintaa, aiotaanko vaikutukset selvittää.

Etelä-Suomen 14 maakunnan kattava alue on hyvin laaja, ja sen sisällä Metsähallituksen hallinnoimien maa-alueiden käytön vaikutukset ja mahdollisuudet edistää luonnonvarasuunnitelman tavoitteita ovat hyvin erilaisia.

Olisikin suotavaa, että Etelä-Suomen suunnittelualueen sisällä eriteltäisiin tarkemmin tavoitteita ja vaikutuksia maakuntakohtaisesti. Lisäksi tulisi huomioida alueelliset ominaispiirteet. Maakuntakaavat ja niiden taustaselvitykset ovat hyvä keino huomioida alueellisia ominaispiirteitä ja tarpeita luonnonvarasuunnitelmaa laadittaessa.

Esimerkiksi Kymenlaakson maakuntakaavassa 2040 on osoitettu sini-viheryhteystarpeita sekä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on maankäytön ohjaamistarvetta ulkoilun ja virkistyksen tai luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta. Maakuntakaavan merkinnät on ladattavissa rajapinta-aineistoina, mikä mahdollistaa niiden tarkastelun suhteessa valtion maaomaisuuteen. Kymenlaakson liitto katsoo, että alueelliset selvitykset ja oikeusvaikutteiset suunnitelmat, kuten maakuntakaavat, tulisi huomioida luonnonvarasuunnitelman laadinnassa.

Kymenlaaksossa valtion osuus maaomistuksesta on vähäinen, kuten myös monessa muussa Etelä-Suomen maakunnassa. Kymenlaaksossa valtion maat ovat pääasiassa kansallispuistoja ja Puolustusvoimien käytössä olevia alueita. Kuitenkin myös Kymenlaaksossa on valtion omistamia maa-alueita, jotka ovat edelleen talouskäytössä, ja joilla on todettu luontoarvoja mm. Luonnonmetsä-työryhmän raportissa. Kymenlaakson luonnon monimuotoisuusselvityksen (Suomen ympäristökeskus 2024) mukaan maakunnan luontoympäristössä näkyy pitkä intensiivisen käytön historia. Sen johdosta suojelupinta-alan osuus on alle neljä prosenttia maa-alasta, ja moni metsäisten elinympäristöjen laji on taantunut. Tästä syystä Kymenlaaksossa olisi

perusteltua painottaa luonnon monimuotoisuuden vahvistamista luonnonvarojen käyttöä suunniteltaessa. Tätä tukee myös se, että valtion omistamien talouskäytössä olevien metsien määrä on hyvin pieni suhteessa maakunnan kokonaismetsävaroihin, joten valtio-omisteisten metsien poistaminen metsätalouskäytöstä tuskin haittaisi aluetaloutta.

Luonnonvarasuunnitelmassa ei esitetä arvioita ilmastonmuutoksen vaikutuksista luonnonvarojen hyödyntämiseen tai luonnon monimuotoisuuden suojeluun. Kaakkois-Suomessa metsien tuhohyönteisten esiintymien kasvu näkyy jo selvästi, ja ilmaston lämmetessä edelleen metsien tuhohyönteiset yleistyvät entisestään. Monimuotoiset metsäekosysteemit ovat yksi keino tulevaisuuden metsätuhojen ehkäisyyn. Lisäksi on tärkeää varmistaa, että turvemetsien vesienhallinta on ilmastokestävää. Tämä on tärkeää paitsi vesiensuojelun kannalta, myös metsien kuivuusriskin vähentämiseksi. Kasvukauden lämpösumman kasvun ennustetaan olevan voimakkainta Kaakkois-Suomen alueella. Samanaikaisesti Kymenlaakso on ainoa maakunta, jossa kaikkien tulvariskityyppien ennustetaan yleistyvän.

Luonnonvarojen käytöllä voidaan merkittävästi vaikuttaa siihen, kuinka ilmastokestäviä alueelliset yhteisöt ja talousjärjestelmä ovat. Valtion maaomaisuuden käytössä tulisi pyrkiä ehkäisemään ilmastonmuutoksen haitallisia vaikutuksia alueilla, ja samalla vahvistaa ekosysteemipalveluita ja luonnon virkistyskäyttöä. Luonnonvarasuunnitelman toimien valmistelussa tulisikin huomioida Kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumisen suunnitelma vuoteen 2030 sekä Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma. Alueellisten tarpeiden ja ominaispiirteiden huomioimista helpottaisi se, että luonnonvarasuunnitelman työryhmissä olisi mukana alueella toimivia tahoja. Esimerkiksi Kymenlaaksosta tai Kaakkois-Suomesta ei ollut toimijoita mukana luonnonvarasuunnitelman työryhmässä.

Kymenlaakson liitto katsookin, että Metsähallituksen luonnonvarasuunnitelmassa

tulisi huomioida nykyistä kattavammin alueiden väliset erot, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, hiilivarastojen säilyttäminen ja vahvistaminen sekä luonnon monimuotoisuuden suojelu ja ennallistaminen.

KYMENLAAKSON LIITTO
Virasto

Leino Kaisa,
ympäristösuunnittelija

Hering Frank,
suunnittelujohtaja

Kymmenedalens förbund

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Kymmenedalens förbund

Bransch: Kommun eller samkommun

Ansvarig beredare: Kaisa Leino

Forststyrelsens svar:

Forststyrelsen genomför inte en konsekvensbedömning av naturresursplanen för Södra Finland enligt SMB-lagen (se Forststyrelsens svar på Satakuntaförbundets utlåtande), men Forststyrelsen beskriver sin effektivitet med hjälp av de indikatorer som valts ut till naturresursplanen. De riksomfattande målen för områdesanvändningen, landskapsförbundens landskapsplaner och städernas och kommunernas generalplaner styr Forststyrelsens egen planering av områdesanvändningen.

Naturresursplaneringen är till sin natur översiktlig och strategisk och styr inte konkret användningen av enskilda områden. Forststyrelsen anser att det inte är ändamålsenligt att specificera naturresursplanens mål och konsekvenser landskapsvis. Landskapsplanerna används i mer detaljerade planer där man fattar riktade markanvändningsbeslut.

På grund av naturresursplanernas omfattning och det stora antalet samarbetsparter är det inte möjligt att inkludera personer från varje landskapsförbund i samarbetsgrupperna. En del av samarbetsgruppernas medlemmar är dock representanter för riksomfattande organisationer som också verkar i Kymmenedalen.

Behoven och särdragen på landskapsnivå beaktas i den detaljerade planeringen.

Anpassningen till klimatförändringen, tryggheten av kolförråden och den biologiska mångfalden har beaktats i samband med flera olika åtgärder i planen.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Lieksa stads utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Lieksan kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua sekä olla mukana työstämässä luonnonvarasuunnitelmaa. Yleisesti Lieksan kaupunki katsoo, että luonnonvarasuunnitelma on hyvä ja oikeansuuntainen. Lieksan kaupungissa ja muutoinkin Pohjois-Karjalassa on hyvin merkittävä osa Metsähallituksen Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelman kohteena olevista metsistä. Yleisökyselyyn vastanneista taas merkittävä osa asuu Uudenmaan alueella, jossa ei ole niin paljon luonnonvarasuunnitelmaan kuuluvia maita. Siksi Lieksan kaupunki painottaa, että itäisen Suomen luonnonvarasuunnittelussa tulee kuulla erityisesti alueellisia toimijoita ja asiantuntijoita. Lieksan alueella sijaitsee Metsähallituksen tärkeitä kohteista Koli, Patvinsuo ja Ruunaa.

Lieksan kaupungin alueella on paljon valtion talousmetsää ja metsäteollisuus on merkittävin alueen työllistäjä. Siksi on Lieksan kannalta erityisen merkityksellistä, että valtion hakkuusuunnite saadaan toteutettua ja arvonnisa tuotettua alueen talouteen. Pidämme hyvänä sitä, että Metsähallitus nostaa vuosittaisen hakkuusuunnitettaan 0,2 milj. m³/v (2,2 -> 2,4 milj. m³). Kiinnittäisimme silti huomiota siihen, että viimeisten vuosien aikana aiempaan hakkuusuunnitteeseen ei ole päästy. Tulevana kautena tulee suunnitteeseen päästä vuosittain. Voidaan sanoa, että kansantalouteen jää rahaa saamatta, jos vuotuisesta kasvusta ei hyödynnetä kuin osa.

Koska Metsähallitus on Lieksan ja Pohjois-Karjalan alueella tärkeä maan-omistaja, haluaa Lieksan kaupunki muistuttaa, ettei raja-alueita jätetä aurinko- ja tuulivoimakehittämisestä pois Metsähallituksen hankkeissa. Metsä-hallituksen tulee aktiivisesti edistää omilla alueillaan sopivia uusiutuvan energian hankkeita myös itäisessä Suomessa. Metsähallituksella on tässä merkittävä rooli energian saatavuuden lisäämisessä.

Seppänen Pirre
Lieksan kaupunki - kaupunginhallitus

Lieksa stad

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Lieksa stad

Bransch: Kommun eller samkommun

Ansvarig beredare: Pirre Seppänen

Forststyrelsens svar:

Avverkningsplanen är ett genomsnittligt mål som följs upp årligen.

Forststyrelsen kartlägger och främjar aktivt områden som lämpar sig för vind- och solkraft även i östra Finland.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Naturresursinstitutets utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

1. Johdanto

Metsähallitus pyytää lausuntoa luonnoksesta Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmaksi vuosille 2025–2030. Luonnonvarasuunnitelma kattaa kaikki käyttömuodot valtion omistamalla ja Metsähallituksen hallinnassa olevalla maa- ja vesialueella Etelä-Suomessa merialueita lukuun ottamatta. Etelä-Suomen luonnonvarasuunnittelualue on yhteensä 1,2 miljoonaa hehtaaria ja se ulottuu 14 eteläisimmän maakunnan alueelle manner-Suomessa. Luonnonvarakeskus keskittyy lausunnossaan luonnonvarasuunnitelman tasapainoisuuteen kestävyysnäkökulmista, esitettyihin toimenpiteisiin ja mittarien arviointiin. Lausunnon ovat valmistelleet tutkimusprofessori Matti Koivula, erikoistutkija Matleena Kniivilä, tutkija Aku Korhonen ja tutkija Reijo Penttilä keskittyen luonnonvarakeskuksen toimialan asioihin.

2. Lausunto

Luonnonvarakeskus lausuu Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmasta (johon myöhemmin viitataan lyhyemmin sanalla ”suunnitelma”) seuraavaa. Huomiot on jaettu yleisiin ja yksityiskohtaisiin.

2.1. Yleishuomiot

Kestävyys voidaan jakaa kolmeen ulottuvuuteen: (1) ekologinen, (2) taloudellinen ja (3) sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys. Kestävyys tai kestävä kehitys ei ole

yhtenäinen ideaali, vaan erilaisia näkemyksiä ja tulkintoja on paljon (Giddings ym. 2002). Ekologinen ulottuvuus on sisällytetty kestävyysmääritelmiin melko hiljattain, 1990-luvulla (Voinov & Farley 2007), jolloin se aluksi kuvasi yhteiskunnan tai ekosysteemin resilienssiä siten, että luonnonvarat eivät saisi ehtyä. Nykyaikaisen kestävyystieteen keskeisiä periaatteita kuitenkin on, että ekologisen kestävyys on tärkein, koska se mahdollistaa muiden kestävyysulottuvuuksien toteutumisen (Giddings ym. 2002, Davidson 2014). Näin ollen sen toteutumisen tulisi olla kaiken ihmistoiminnan reunaehto.

Suunnitelmaan voisikin olla hyödyllistä selventää, miten edellä kuvattu kestävyysperiaate näkyy suunnitelman toteutuksessa. Lisäksi, kun ulottuvuuksien välillä kuitenkin joudutaan tekemään kompromisseja, on keskeistä määritellä ”riittävä” ekologinen, taloudellinen tai sosiaalinen kestävyys ja kuvailla päätöksenteon (kompromissien teon) periaatteet.

Valtion mailla olevien tutkimusmetsien ylläpito- ja muut jatkosuunnitelmat olisi hyvä kirjoittaa suunnitelmaan auki ja jopa lisätä pääteemoihin. Tämä toiminta on keskeisimpiä Metsähallituksen, yliopistojen ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyön muotoja ja tuottaa ainutlaatuisen arvokkaita seuranta-aineistoja erilaisten metsänhoito- ja ennallistamistoimenpiteiden vaikutuksista monimuotoisuuteen, puuston uudistumiseen ja puuston kasvuun.

Monimuotoisuuden säilyttäminen tai uhanalaisten lajien ja luontotyyppien edistäminen eivät suoraan näy suunnitelman keskeisissä tavoitteissa (s. 5), vaikka ovatkin Metsähallituksen strategian ja vastuullisuusohjelman hengessä ja löytyvät mainintoina muista dokumenteista (mm. omistajaohjauksen periaatteista).

Suunnitelman sivulla 14 sanotaankin, että ”Valmistuneeseen suunnitelmaan ja sen painotuksiin on vaikuttanut huoli valtiontalouden tilasta, mutta myös yleisemmin Suomen talouden kehityssuunnista.”

2.2. Yksityiskohtaiset huomiot

Suunnitelman monimuotoisuutta koskevat pääteemat ovat sinänsä hyviä (vertaa esim. Koivula ym. 2025). Ilmasto- ja monimuotoisuuskysymyksien läpileikkaavuus kaikessa Metsähallituksen toiminnassa on erinomainen nosto. Sivulla 14 kerrotaan, että ”Talouden ohella suunnittelun aikana on korostunut kestävän kasvun merkitys. Tämä on näkynyt vahvassa halussa yhteensovittaa metsien monikäyttöä monimuotoisuus- ja hiilinielutavoitteiden kanssa”, mikä kuitenkin näkyy vain ilmaisuina edistää näitä tavoitteita, ei selkeästi asetettuina määrällisinä tai laadullisina tavoitteina. Sivun 15 kansalaiskyselyn tuloksissa on esitelty kolme nuorten kansalaisten tärkeimpänä pitämää Metsähallituksen tehtävää, mille listalle huoli valtiontaloudesta ei ole päätynyt. Kansalaiskyselyn tuloksissa (s. 16) näkyy myös, että yli puolet vastaajista piti monimuotoisuustoimia tärkeimpinä Metsähallituksen tehtävinä. Näiden soisi näin ollen näkyvän suunnitelmassa kauttaaltaan toiminnan reunaehdot määrittelevinä tekijöinä tai vaihtoehtoisesti aukikirjoitettuna, miksi kansalaisnäkemys on huomioitu rajallisesti. Nyt jää esimerkiksi epäselväksi, miten Etelä-Suomen valtionmailla voisi näkyä EU:n biodiversiteettistrategian ja oletettavasti myös tulevan kansallisen biodiversiteettistrategian luontokadon pysäyttämistavoite.

Hyvinvointi- ja turvallisuustoimet (s. 21) ovat hyviä, mutta toteutusmahdollisuudet ovat rajallisia ajatellen Metsähallituksen viime vuosien henkilöstön ja infran karsimisia. Tavoite lisätä virkistyskäytön ja luontomatkailun mahdollisuuksia suojelualueiden ulkopuolella (s. 29) näyttää tällä hetkellä epärealistiselta. Retkeilyyn ja virkistykseen

liittyvien palvelujen luominen ja ylläpitäminen on vähentynyt, millä lienee negatiivisia vaikutuksia virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämistavoitteeseen (tämä kylläkin on mainittu riskien hallinnassa sivulla 42).

Suunnitelmassa (s. 26) näkyy, että suoturpeen käyttö on vähentynyt EU:n päästötavoitteiden vuoksi vuosien 2017 ja 2023 välillä, mikä onkin monimuotoisuuden kannalta hyvä asia, mutta energiapuun käyttö on samalla lisääntynyt. Energiapuun korjuulla on negatiivisia vaikutuksia monimuotoisuuteen sekä hiilen ja ravinteiden varastoitumiseen maaperään (esim. Lehtonen ym. 2021, Koivula ym. 2025). Toisaalta se omalta osaltaan palvelee huoltovarmuutta.

Suunnitelman sivulla 27 sanotaan, että ”Puuston ikärakenteen takia aiempaa suurempi osa hakkuista on uudistusluonteisia. Uudistusluonteisten hakkuiden pinta-ala suunnitelmakaudella on 6800 ha/v, kun edellisellä kaudella pinta-ala oli 5300 ha/v”, mutta suunnitelmassa ei linjata suuntaa tai tavoitteita metsien uudistamisen suhteen. Metsien uudistaminen aikaisempaa useammin lehtipuilla, taikka kasvatus sekapuustoisena tai eri-ikäisrakenteisena, on tunnistettu monimuotoisuuden ja metsien resilienssin kannalta suositeltavaksi kehityskuluksi (esim. Koivula ym. 2025), mutta suunnitelmassa tätä näkökulmaa tai tavoitetta ei mainita.

Vesistöjen tilan parantamisessa (s. 33) on virtavesien kunnostuksen ohella metsäojitus merkittävä vesien tilaan vaikuttava toimi. Metsähallitus pyrkii lieventämään kunnostusojituksista aiheutuvaa vesistöhaittaa toteuttamalla samalla vesiensuojeluratkaisuja, joita kuvataan Metsähallituksen ympäristöoppaassa. Myös vesiensuojelutoimien toteutuminen suhteessa toteutuneisiin kunnostusojituksiin voisi olla oleellinen vesistöjen tilan parantamisen mittari.

Suunnitelman toteutumisen seuranta (s. 22) on erittäin tärkeää. Mittarit löytyvät suunnitelman liiteosiosta. Yleisesti niistä nousee viisi kysymystä: mitkä ovat tavoitetasot, miten kattavia (alueellisesti, kohdeosuuksina) mittaukset ovat, miten

ne konkreettisesti tehdään, miten mittauksien tulokset raportoidaan ja mitä tuloksista esimerkiksi käytännön toimintojen tasolla seuraa? Seuraavassa kommentoimme lyhyesti mittareita erikseen.

- Rahankäyttö (s. 25). Tähän voisi selventää, miten rahankäytön seuranta palvelee suunnitelman alussa määriteltyjä tavoitteita. Rahankäytössä on myös huomioitava yleinen kustannustason nousu.
- Uusiutuva energia (s. 26). Voisi olla hyödyllistä mainita rakentamisen periaatteet koskien sitä, millaisiin ympäristöihin tuotantoa ensisijaisesti ohjataan ja miten monimuotoisuus, asutus ja kansalaismielipide sijoittelussa huomioidaan.
- Maan ostot ja myynnit (s. 26). Voisi olla hyödyllistä listata periaatteet koskien myytävän maan käyttöä, mikäli sellaisia on.
- Puuraaka-aine ja aluetaloudelliset vaikutukset (s. 27 ja s. 37). Suunnitelmasta eivät ilmene mahdolliset tavoitteet eri-ikäisrakenteisen metsän lisäämiselle taikka hakkuiden alueellisille kohdentumisille (kun tavoitteena on vahvistaa aluetaloutta)? Aluetaloudellista vaikutusta mitataan ilmeisesti Metsähallituksen Metsätalous Oy:n henkilöstön palkoilla ja ostopalveluilla. Metsähallituksen vaikutus on kuitenkin paljon laajempi ja näkyy mm. siinä, missä puu jalostetaan, mistä yrittäjät tulevat tai paljonko matkailijat jättävät rahaa aluetalouteen. Metsähallitus voi olla tietyissä alue- tai paikallistalouksissa merkittävä toimija. Varsinaista mittaria tämän arvioimiseen ei kuitenkaan suunnitelmassa ole. Virkistyskäytön osalta jää epäselväksi, jatketaanko paikallistaloudellisten vaikutusten arviointia.
- Läjitysalueet (s. 27). Voisi olla hyödyllistä kuvailla lyhyesti läjitysalueiden perustamisen periaatteet (esim. monimuotoisuus, asutus ja infra, maisema- ja virkistysarvot) koska, kuten uusiutuvan energian tuotannonkin kohdalla, asia varmasti kiinnostaa lähialueen asukkaita.

- Suojelualueiden ulkopuolisten metsien käyttö (s. 29). Virkistyskäytön kasvutavoite on luultavasti monimuotoisuuden kannalta hyvä asia, koska se keventää suojelualueiden ulkoilupainetta (vähentää luonnolle koituvaa häiriötä) ja voi edistää retkeilyn huomioimista joidenkin talousmetsien käytössä (voi keventää käytettyjä metsätalousmenetelmiä).
- Ennallistaminen ja luonnonhoito (s. 30–31). Liitteiden tekstissä, kuvissa ja taulukoissa on tähänastisia toteumia, mutta konkreettisia tavoitteita ei ole asetettu. Ennallistamisasetuksen vaatimuksia kuitenkin ennakoidaan (s. 30), mikä on järkevää varautumista asetuksen luultavasti mukanaan tuomiin metsien käytön muutosvaatimuksiin.
- Natura 2000 ja direktiiviluontotyytit (s. 32–33). Luokitus on termien takia epäselvä: vaikuttaa kuin kyse olisi erilaisten muuttujien hybridistä. ”Erinomaisen” ja ”hyvän” voi tulkita ekologisen laadun kuvaajina, mutta ”merkittävä” ja ”ei merkittävä” ovat intuitiivisia lähinnä, jos ajatellaan pinta-alaa tai vaikuttavuutta. Koska kyse ilmeisesti on ennallistamisasetuksessakin puhutusta elinympäristöjen tilasta, olisi kahden viimeksimainitun asemesta selkeämpää käyttää esimerkiksi sanoja ”välttävä” ja ”heikko”.
- Kuollut puu (s. 32). Suojelualueet määrittävät voimakkaasti valtionmaiden lahoppuun ja haavan kehitystä (Kärkkäinen ym. 2023), joten olisi informatiivisempaa näyttää erikseen talousmetsät (monikäyttömetsät) ja erikseen suojelualueet. Toki tällöin on huomioitava, että runsaslahoppuustoisimpia monikäyttömetsiä saatetaan siirtää suojelukohdeluokkaan.
- Eränkävynnin kestävyys (s. 35). Mittarissa seurataan mekaanisesti myönnettyjen kalastus- ja metsästyslupien määriä. Kestävyyden kannalta olisi kuitenkin tärkeää arvioida metsästettävien tai kalastettavien lajien kannanmuutokset metsästyksen tai kalastuksen seurauksena, jotta kestävyysaspekti olisi vakaammalla pohjalla.

- Tieverkko (s. 36). Kun kustannustaso muuttuu, tämä mittari muuttuu sen myötä, mikä täytyisi suhteuttaa siihen, mitä investoinnilla saadaan, esim. euroja per tiekilometri. Voisi olla informatiivista myös arvioida teiden kokonaispituuksia luokituksella erinomainen-hyvä-tyydyttävä-välttävä ja seurata muutoksia näiden luokkien osuuksissa.

2.3. Kirjallisuus

Davidson, K. 2014: A typology to categorize the ideologies of actors in the sustainable development debate. Sustainable Development 22: 1–14.

Giddings, B., Hopwood, B. & O’Brien, G. 2002: Environment, economy and society: fitting them together into sustainable development. Sustainable Development 10: 187–196.

Koivula, M., Siitonen, J., Tonteri, T. ym. 2025: Synteesiraportti: talousmetsien luonnon monimuotoisuuden kehitys ja luonnonhoidon vaikuttavuus. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 19/2025.

Kärkkäinen, L., Haakana, H., Hirvelä, H. ym. 2023: Metsähallituksen alue-ekologisen suunnittelun arviointi 2023. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 113/2023.

Lehtonen, A., Aro, L., Haakana, M. ym. 2021: Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteet: arvio päästövähennysmahdollisuuksista. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 7/2021.

Voinov, A. & Farley, J. 2007: Reconciling sustainability, systems theory and discounting. Ecological Economics 63: 104–113.

3. Yhteenveto

Luonnonvarakeskus katsoo, että Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma vuosille 2025–2030 on tavoitteiltaan, toteutuskeinoiltaan ja mittareiltaan monipuolinen ja kestävyysulottuvuuksien näkökulmista yleisesti oikean suuntainen. Suunnitelma kuitenkin nähdäksemme hyötyisi seuraavista parannuksista. (1) Kuvaus siitä, miten kestävyiden eri ulottuvuuksia käytännössä painotetaan ja millaisia periaatteita niiden suhteen tehtävissä kompromisseissa noudatetaan. (2) Tavoitteiden seurannan mittareille tulisi asettaa konkreettiset määrä- tai tasotavoitteet. Nyt niitä on lähinnä vain puuntuotantoa koskien. (3) Suunnitelman toteutumisen seuranta on erittäin tärkeää. Seurantamittareista kuitenkin herää ainakin neljä kysymystä: miten kattavia mittaukset ovat, miten ne konkreettisesti tehdään, miten mittaustulokset raportoidaan ja mitä tuloksista esimerkiksi käytännön toimintojen tasolla seuraa. (4) Metsähallituksen viime vuosien henkilöstö- ja infraleikkaukset vaikeuttavat esimerkiksi virkistyskäytön, luontomatkailun ja luonnonhoidon tavoitteiden toteutusta, mille olisi hyvä esittää ratkaisumalli.

Matti Koivula
Tutkimusprofessori

Lausunnon valmistelijat: professori Matti Koivula, erikoistutkija Matleena Kniivilä, tutkija Aku Korhonen, tutkija Reijo Penttilä

Asikainen Antti
Luonnonvarakeskus

Koivula Matti
Luonnonvarakeskus

Naturresursinstitutet

Organisation: Naturresursinstitutet

Bransch: Statligt ämbetsverk eller statlig inrättning

Ansvarig beredare: Matti Koivula, Matleena Kniivilä, Aku Korhonen OCH Reijo Penttilä

Forststyrelsens svar:

Statsrådets ägarpolitiska riktlinjer för Forststyrelsen gäller hela Forststyrelsekoncernens verksamhet. I ägarpolitiken preciseras de gemensamma riktlinjerna för hela Forststyrelsen, riktlinjerna för affärsverksamheten och riktlinjerna för enheten för offentliga förvaltningsuppgifter. Målet med naturresursplanen är att samordna olika hållbarhetsaspekter. Planeringen omfattar ekologisk (t.ex. artskydd), social (t.ex. utbetalda löner), kulturell (t.ex. skötsel av vårdbiotoper) och ekonomisk hållbarhet. Naturresursplanens indikatorer beskriver hållbarhetens olika delområden.

En av åtgärderna för grön tillväxt är Vi stöder forsknings- och undervisningssamarbetet. I preciseringen anges följande: "Vi möjliggör verksamheten vid Naturresursinstitutet, läroanstalter inom skogssektorn och andra institutioner som bedriver forskning och undervisning inom naturbruk och miljö."

Forststyrelsens skydd av arter sker ofta genom att restaurera eller vårda arternas livsmiljöer. I och med responsen från remissbehandlingen läggs omnämnanden av artskydd till i planen.

Mångbruket av skogarna samordnas med Forststyrelsens mål att öka kolsänkorna i mångbruksskogarna med 10 procent från nivån 2018 fram till 2035. Detta mål beaktades vid beräkningen av avverkningsplanen på det sätt som anges i bilaga 3.

Biodiversitetsstrategin och målet att stoppa naturförlusten syns i naturresursplanen för Södra Finland bland annat som skydd av hotade arter, naturvård och beaktande av kolsänkan vid beräkningen av avverkningsplanen.

Forststyrelsen Skogsbruk Ab beaktar den biologiska mångfalden i enlighet med riktlinjerna i sin miljöguide.

Forststyrelsen har valt ut indikatorer med vilka den så bra som möjligt beskriver effekterna av sin verksamhet. De har valts så att de riktar sig till områden som förvaltas av Forststyrelsen, beskriver Forststyrelsens verksamhet och så att det är möjligt att se förändringar i dem under planperioden samt så att siffrorna kan sammanställas i våra datasystem utan omfattande uppföljningar eller undersökningar i terrängen. I naturresursplanen för Södra Finland har man försökt fördela dessa indikatorer så naturligt som möjligt under de huvudteman som valts i denna plan och det har lyckats i varierande grad.

Det vore önskvärt att fastställa målnivåer för alla indikatorer på samma sätt som en avverkningsplan, men det är inte möjligt till alla delar. Forststyrelsen påverkar direkt mängden virke som avverkas genom affärsverksamhet. Forststyrelsen förvaltar statsägda skyddsområden, men beslutar inte om inrättandet av sådana. Områdesanvändningen styrs av naturvårdslagen och författningarna som gäller inrättande. Forststyrelsens uppgift är att genomföra statsrådets och miljöministeriets beslut i fråga om skyddsområdena. Mängden energi som företagen producerar med vindkraft i områden som förvaltas av Forststyrelsen beror till exempel på hur tillstånden framskrider och väderförhållandena. Forststyrelsen fäster uppmärksamhet vid att eventuellt fastställa målnivåer i sina kommande naturresursplaner.

Källorna bakom indikatoruppgifterna varierar:

- En betydande del av indikatoruppgifterna är utfallsuppgifter som Forststyrelsen får direkt från sina datasystem.
- Naturresursinstitutet beräknar värdena för indikatorn Kolsänka och kolförråd på statens marker åt Forststyrelsen på basis av metoderna i den nationella växthusgasinventeringen och utifrån uppgifterna från riksskogstaxeringen (RST). Dessa är till skillnad från de övriga indikatorerna riksomfattande värden, men ändå gäller de endast statens marker.
- Naturresursinstitutet producerar också uppgifter om mängden död ved och grova aspar utifrån uppgifterna från riksskogstaxeringen.
- Uppföljningen av antalet besök grundar sig på besöksräknare som placerats i terrängen och på standardiserade beräkningsmodeller utifrån de siffror som räknarna producerat.
- Informationen om Natura 2000-naturtyperna grundar sig på figurspecifika inventeringsuppgifter.
- I övrigt anges källorna i regel i planen.

Värdena för Natura 2000-naturtypernas representativitet och naturtillstånd (utmärkt,

god, betydande och icke betydande) grundar sig på den etablerade terminologin i Natura 2000 handbok (på finska) över de finska naturtyperna. I denna handbok beskrivs de drag som detta värde innebär för Natura 2000-naturtypen i fråga. Forststyrelsen har använt denna klassificering i sin naturtypsinventering.

När kostnadsnivån förändras försvinner jämförbarheten mellan beloppen, om de inte är indexbundna. Forststyrelsen anser dock att det väsentliga är att nivån anges vid planeringstidpunkten samt omfattningen på det vägnät som Forststyrelsen upprätthåller och fördelningen mellan olika vägtyper. Forststyrelsen använder ingen klassificering av vägarnas skick.

Områdesspecifika tillståndskvoter fastställs för att ordna jakt och fritidsfiske i statens mark- och vattenområden som förvaltas av Forststyrelsen. Kvotbesluten gäller alltid i tre år. Genom kvotbeslutet för jakt begränsas trängseln på jaktområdena och viltbeståndens hållbarhet genom att fastställa det maximala antal tillstånd som kan gälla samtidigt i ett visst område. I kvotbeslutet som gäller fisket beaktas också fiske med allmänna fiskerättigheter enligt 7 § i lagen om fiske.

Dessutom görs varje år en noggrann planering av antalet tillstånd som säljs inom tillståndsområdena för hönsfågeljakt. I den beaktas fågelbeståndet, de föregående årens fångst och den genomsnittliga fångstansträngningen för att jakten alltid ska vara hållbar. En detaljerad vattenområdesvis styrning och reglering av fisket sker med Forststyrelsens anvisningar om tillståndsförsäljningen och med tillståndsvisa specialvillkor/regler, bland annat begränsningar som gäller fångst eller fångstredskap. I fisketillstånden nämns alltid eventuella objektsvisa begränsningar separat. Vanliga vattenområdesspecifika begränsningar i redskapstillstånden är begränsningar av nätets maskstorlek och tidsmässiga och/eller regionala fångstbegränsningar. Typiska specialvillkor i tillstånden för spöfiske är tillståndsvisa fångstbegränsningar, begränsningar av fångstmått för fiskarna samt tidsmässiga och lokala fångstbegränsningar eller regler som gäller fiskesättet.

Forststyrelsen beviljar tillstånd för kommersiellt fiske endast till registrerade kommersiella fiskare på basis av ansökan. Tillstånden beviljas för ett namngett vattendrag för 3–5 år och för ett specifikt fångstredskap. Specialsakkunniga inom fiske ansvarar för beviljandet av tillstånd. I tillståndsprövningen beaktas det övriga fisketrycket på vattendraget och vattendragsspecifika särdrag (vandringsfiskar, hotade arter, saimenvikaren osv.). I tillstånden kan regler och begränsningar som gäller fångstredskap samt tidsmässiga eller regionala fångstbegränsningar fastställas. Beviljandet av tillstånd för kommersiellt fiske styrs av fiskeriområdenas planer för nyttjande och vård. De styr vattenområdets ägares beslutsfattande oberoende av ägarförhållandena.

Forststyrelsen strävar efter att placera vindkrafts- och solkraftsprojekt på ett ansvarsfullt sätt så att konsekvenserna för miljön blir små. I projektutvecklingen strävar man efter att minska uppkomsten av skadliga miljökonsekvenser och samordna olika synvinklar och mål.

Valet av områden påverkas av ett stort antal miljömässiga samt tekniska och ekonomiska faktorer som är avgörande för genomförbarheten, såsom tillräckligt avstånd till värdefulla naturobjekt och bosättning, områdets byggbarhet, areal och avstånd till elnätet. Projektens miljökonsekvenser utreds på ett heltäckande sätt i samband med tillståndprocesserna, såsom miljökonsekvensbedömning (MKB) och planläggning. I tillståndprocessen bedöms även projektens klimatkonsekvenser. I samband med tillstånden för projekten för vi en aktiv dialog med intressentgrupperna och beaktar responsen i planeringen av projekten.

Forststyrelsens överlåtelser och förvärv av fastighetsförmögenhet styrs av särskilda författningar och beslut, såsom: Lagen om Forststyrelsen, statens fastighetsstrategi, Forststyrelsens ägarpolitiska riktlinjer, Forststyrelsens arbetsordning, politiken för förvaltning av mark- och vattenegendom, tillvägagångssätt och principer för

förvärv, överlåtelse och utarrendering av fastighetsförmögenhet samt överlåtelse av särskilda rättigheter i anslutning till den, överlåtelaselagen och delegering av fastighetsbehörighet i anslutning till den. Det är inte möjligt att närmare förklara principerna inom ramen för naturresursplanen.

Forststyrelsen är väl medveten om träråvarans omfattande värdekedja och dess stora inverkan på de regionala ekonomierna. Dessa har dock tills vidare inte utretts inom området som omfattas av naturresursplanen för Södra Finland.

Man strävar efter att minimera effekterna av nedskärningarna i finansieringen till Forststyrelsens Naturtjänster på medborgarnas rekreationsmöjligheter i naturen genom en nationellt enhetlig prioriteringsmodell och digitala tjänster som förbättrar tillgängligheten (s. 19).

När det gäller jordtippsområden är skogsbruksmark ett allmänt mål. Från fall till fall kan man överväga bland annat landskaps- och rekreationsvärden, om det finns efterfrågan på dem.

Åtgärd:

Ändringar i artskyddet som ska läggas till: se [Mellersta Finlands förbunds utlåtande](#).

Naturpanelens utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Luontopaneeli kiittää lausuntomahdollisuudesta koskien Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmaa vuosille 2025–2030.

Keskeisimmät huomiot suunnitelmasta:

Luonnonvarasuunnitelmassa on tunnistettu keskeisiä yhteiskunnallisia ja globaaleja ilmiöitä, joihin Metsähallituksen toiminta kytkeytyy ja teemoja ja toimenpiteitä on sovitettu näistä ilmiöistä käsin. Suunnitelma kuvaa hyvin nykyistä tilannetta, mutta se jättää kuitenkin melko epäselväksi, millaista tulevaisuutta suunnitelmalla tavoitellaan, miten Metsähallituksen eri toimenpiteitä halutaan tulevalla kaudella painottaa ja miten eri toimenpiteet vaikuttavat toisiinsa (myös ristiriitoja on havaittavissa ja niitä olisi hyvä käsitellä). Suunnitelman toimenpiteet ovat hyvin yleisellä tasolla ja määrälliset selkeästi seurattavat tavoitteet puuttuvat suunnitelmasta melkein kokonaan (hakkuumääriä lukuun ottamatta). Kun konkreettiset aikaan sidotut tavoitteet puuttuvat, jää epäselväksi, millaista metsien ja muiden luonnonvarojen käyttöä suunnitelmalla tavoitellaan ja missä määrin haetaan muutosta nykyiseen tilanteeseen. Suunnitelmassa esitellään mittareita tavoitteiden seurantaan, mutta koska määrällisiä tavoitteita ei ole asetettu, on riskinä, että seurantakin on lähinnä havainnointia, joka ei auta suuntaamaan toimintaa kohti selkeitä tavoitteita.

On hienoa, että suunnitelman taustalla on yhteissuunnittelua sidosryhmien kanssa ja suunnittelutyötä tukemaan on kerätty myös kansalaiskyselyt, joista toinen on suunnattu erityisesti nuorille. Metsähallituksen tärkeimmäksi tehtäväksi nousi

molemmissa kyselyissä luontokadon pysäyttäminen ja luonnon monimuotoisuuden tukeminen. Metsien käyttöä ja hoitoa tärkeimpänä tehtävänä piti molemmissa kyselyissä noin 8 prosenttia vastaajista. Yksi suunnitelman toimenpiteiden teemoista onkin ilmasto ja luonnon monimuotoisuus. Suunnitelmassa ei kuitenkaan esitetä, miten Metsähallituksen toimia suunnattaisiin vahvemmin kansalaisten toivomaan suuntaan.

Suunnitelmasta käy ilmi, että metsätalouskäyttö valtionmailla on lisääntynyt viimeisen kahdeksan vuoden aikana enemmän kuin rajoitetussa käytössä ja kokonaan käytön ulkopuolella olevien alueiden pinta-ala. Tämä muutos herättää huolen luonnon kokonaistilan heikkenemisestä. Luontokadon pysäyttämiseksi tulisi tavoitella sekä rajoitetun että suojellun pinta-alan vahvempaa lisäämistä – kansalaiskyselyt antaisivat vahvan tuen tälle painopisteen muutokselle.

Luontopaneeli katsoo, että luonnonvarasuunnitelmassa tulisi huomioida vahvemmin kansalaisten näkemykset Metsähallituksen tärkeimmistä tehtävistä ja suunnitelman tulisi selkeämmin ohjata Metsähallituksen toimintaa kohti luontotavoitteiden ja ilmastotavoitteiden toteuttamista. Tämä vaatisi myös määrällisiä tavoitteita. Metsähallituksen tulisi olla metsäsektorilla esimerkillinen toimija luonto- ja ilmastonäkökulmista. Valtio-omisteisella toimijalla on hyvät edellytykset toimia esimerkkinä ja viedä koko metsäalaa Suomessa kohti sellaista metsienkäyttöä, jonka myötä lajien uhanalaistuminen voidaan pysäyttää ja hiilinielujen heikkeneminen

käännetään hiilensidonnan vahvistamiseksi.

Suunnitelmassa esitetään hakkuiden lisäämistä niin, että hakkuiden taso olisi korkeampi kuin kertaakaan aiempina suunnitelmassa esiteltyinä vuosina (2017–2023). Hakkuumäärän lisääminen on selkeä riski hiilensidonnalla ja suunnitelman tavoitteelle turvata hiilinielu ja vahvistaa hiilivarastoja. Suomen Ilmastopaneeli on korostanut, että hakkuiden hillitseminen on vaikuttavin keino vahvistaa Suomen hiilensidontaa ja vastata Suomea velvoittaviin maankäyttösektorin ilmastovelvoitteisiin (Seppälä ym. 2025).

Hakkuumäärän kasvattamisen vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle ei ole suunnitelmassa nostettu esiin. Metsien käsittelyllä on suoria vaikutuksia lajistoon (Kontula ja Raunio 2018, Hyvärinen ym. 2019), etenkin kun avohakatun pinta-alan määrää ollaan lisäämässä. Näitä vaikutuksia olisi suunnitelmassa syytä huolellisesti arvioida ja tavoitteena tulisi olla, etteivät Metsähallituksen hakkuut heikennä metsälajiston tilaa.

Metsien siirtäminen suojeluun tukisi hiilensidontaa ja turvaisi hiilivarastoja. Tämä ilmenee esimerkiksi suunnitelman monikäyttömetsien ja suojeluiden hiilensidontataulukosta, joka osoittaa, että suojelualueilla hiilivarastojen kasvu on ollut suurempaa ja hiilinielun pieneneminen pienempää kuin talousmetsissä.

Luontopaneeli katsoo, että suunnitelman mittareihin tulisi sisällyttää myös lajistoseurantaa. Metsien ja vesistöjen lajiston muutosten seuraaminen on tarpeellista, jotta voidaan ymmärtää suunnitelman toimenpiteiden vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen.

Tarkempia huomioita toimenpiteistä ja mittareista:

Luontopaneelin lausunnossa keskitytään etenkin suunnitelman luonnon monimuotoisuutta koskeviin toimenpiteisiin ja mittareihin.

1. Ennallistamme ja teemme luonnonhoitotoimia sekä turvaamme monimuotoisuutta Metsähallituksen ympäristöoppaan keinoin.

Metsähallituksen ympäristöoppaassa on hyviä lähtökohtia (esim. kuollutta puuta ei korjata, lahoppuutavoite, ekologisten yhteyksien vahvistaminen, maastovaurioiden välttäminen), jotka auttavat tarkentamaan luonnonvarasuunnitelman toimenpiteitä. Suunnitelmaan muotoiltu toimenpide jää kuitenkin hyvin epämääräiseksi ja olisi hyvä, että suunnitelmaan nostettaisiin edes joitakin selkeitä tavoitteita luonnon monimuotoisuutta tukevien rakennepiirteiden lisäämiseksi Metsähallituksen metsissä.

Mittareita toimenpiteelle ovat Luonnonhoitotöiden toteutusmäärät, Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus ja luonnontila sekä kuolleen puun ja järeän haavan määrä.

Luonnonhoitotöiden osalta esitellään toimenpiteitä ja toteutuneita hehtaareja, mutta tavoitteet tulevalle puuttuvat. Olisi hyvä, että suunnitelmaan nostettaisiin selkeitä ennallistamistavoitteita, jotka olisivat linjassa kansallisen ennallistamissuunnitelman kanssa. Suomen neljä tiedepaneelia (Luontopaneeli, Ilmastopaneeli, Metsäbiotalouden tiedepaneeli ja Kestävyyspaneeli) ovat laatineet muistion tukemaan ennallistamissuunnitelman valmistelua. Tiedepaneelit katsovat, että elinympäristökohtaisia ennallistamistoimenpiteitä suunniteltaessa keskeistä on lyhyellä aikavälillä huomioida ensisijaisesti sellaiset elinympäristöt ja luontotyytit, i) jotka ovat suurimman tai akuutin uhan alla, ii) joiden heikentynyt pinta-ala on niin laaja, että toimet on aloitettava heti tavoitteiden saavuttamiseksi, iii) joiden ennallistamisesta on monia hyötyjä (esimerkiksi luonnon monimuotoisuudelle, uhanalaiselle lajistolle, vesistökuormituksen vähentämiselle ja/tai ilmastolle), sekä iv) jotka tukevat kytkeytyneisyyttä ja ovat suojelustrategisesti sijainniltaan tärkeitä (Aalto ym. 2025).

Myöskään Natura 2000 -luontotyyppien edustavuutta ja luonnontilaa tarkastelevan mittarin osalta ei ole määritelty tavoitetta. Mittarin yhteydessä esitetyn taulukon luokkien nimet ovat epäselvästi esitettyjä ja vaatisivat avaamista. Mittarissa olisi lisäksi

syytä erottaa direktiiviluontotyyppien hyvä ja erinomainen tila omaan tarkasteluun, koska niitä koskee ennallistamisasetuksessa heikennyskielto. Luontopaneeli ehdottaa, että Metsähallituksen monikäyttömetsien tuottoja käytettäisiin ei hyvässä tilassa olevien direktiiviluontotyyppien ennallistamiseen. Samalla on syytä pidättäytyä hakkuista hyvässä ja erinomaisessa tilassa olevilla alueilla, jotta ei aiheuteta lisää ennallistamisvelvoitetta.

Myös lahopuun ja järeän haavan mittari tarvitsisi selkeän tavoitteen, jota vasten kehitystä mitataan. Lisäksi mittarissa olisi syytä erotella talousmetsien ja luonnonsuojelualueiden lahoppukehitys, mikä auttaisi arvioimaan metsänhoito- ja hakkuutapojen vaikutuksia talouskäytössä olevissa metsissä.

2. Toteutamme tulevan kansallisen biodiversiteettistrategian toimintaohjelman ja omistajaohjauksen tavoitteita.

Toimenpidettä on toistaiseksi hankala arvioida, koska kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategia on yhä vailla hyväksyntää. Toimenpiteen osana mainitaan myös EU:n ennallistamisasetuksen toimeenpanon valmisteluun ja toimien priorisointiin osallistuminen. Luontopaneeli toivoo, että priorisoinnissa hyödynnetään tiedepaneelien yhdessä tuottamaa muistiota, jossa esitellään selkeät lähtökohdat ennallistamistoimien priorisointiin (Aalto ym. 2025).

3. Lisäämme luonnonsuojelualueiden hoidon vaikuttavuutta ja tuottavuutta.

Toimenpiteeseen kuuluu paikkatiedon parempi hyödyntäminen ja hoidon kohdentaminen, tietojärjestelmäkokonaisuuden sekä hoito- ja käyttösuunnitelmien uudistaminen sekä tietopohjaisen työn tuottavuuden parantaminen. On tärkeää huolehtia, että lähtökohtaisesti suojelualueiden hoidon tavoitteena on säilyttää suojelualueet mahdollisimman luonnontilaisina. Luontopaneeli katsoo, että hoito- ja käyttösuunnitelmien uudistettaessa kaikkia luonnonsuojelualueella sallittuja ja toteutettavia toimenpiteitä tulisi punnita tarkkaan alueen suojelutavoitteita vasten.

Hoito- ja käyttösuunnitelmissa tulisi reagoida, jos suojelun tavoitteet vaarantuvat käyttöpaineiden vuoksi.

4. Parannamme vesistöjen tilaa

Toimenpiteeseen kuuluu virtavesien ja lintuvesien kunnostaminen, valuma-alueen kokonaisuuksien huomioiminen vesienhoidossa sekä vesienhoidon ympäristöoppaan laatiminen. Mittarina toimenpiteelle on virtavesiin kohdistuneet kunnostukset.

Vesistöjen tilan parantamisen kannalta erityisen tärkeä toimenpide on valuma-alueen kokonaisuuksien huomioiminen. Esimerkiksi pelkillä merien ja vesistöjen kunnostustoimilla ei saada aikaan toivottuja pitkäaikaisia vaikutuksia, jos maa- ja metsätalouden aiheuttamaan vesistökuormitukseen ei puututa. Vesistöjen tilaa parantaville toimenpiteille tarvittaisiin myös valuma-alueen toimia ja päästöjä tarkasteleva mittari – pelkät virtavesien kunnostustoimet eivät anna laajaa kuvaa vesistöjen tilasta. Metsien lannoituksen merkittävä lisääminen on riski vesistöille, mikä tulisi suunnitelmassa huomioida.

5. Parannamme valtionmaiden luontoarvojen turvaamisen ja lisäämisen vaikuttavuutta ottamalla huomioon verkostot ja kytkeytyneisyyden.

Toimenpiteenä on luontoarvojen ymmärtäminen läpileikkaavana teemana ja tavoitteena, mikä on tärkeä lähtökohta Metsähallituksen toiminnalle. Tämä tarkoittaa esimerkiksi Metsähallituksen henkilöstön kouluttamista. Lisäksi kehitetään suojelualueverkoston harvinaisimpien luontotyyppien ja lajistokeskittymien korvaamattomuusanalyysia.

Mittarina toimenpiteelle on kytkeytyneisyysanalyysi. Kytkeytyneisyysanalyysi on kiinnostava mittari, mutta myös tämä mittari tarvitsisi selkeän tavoitteen. Nyt kytkeytyneisyysanalyysi näyttää, että vain alle puolet monimuotoisuuskohteista sijaitsee alle 200 metrin päässä seuraavasta lajille sopivasta elinympäristölaikusta.

Etäisyyksien kasvaessa useisiin kilometreihin lajin siirtyminen ja selviäminen vaarantuu. Olisi myös tärkeää, että analyysi osoittaisi, mitä muutoksia kytkeytyneisyydessä on tapahtunut vuosien aikana – nyt suunnitelmassa esitelty analyysi kuvaa vain nykyistä tilannetta.

6. Turvaamme metsien kasvun ja hiilivaraston sekä vahvistamme hiilinieluja.

Metsähallitukselle on asetettu tavoite nostaa monikäyttömetsien hiilinieluja 10 prosentilla vuoden 2018 tasosta vuoteen 2035 mennessä. Koska hakkuumäärän lisäämistä suunnitellaan, hiilinielutavoitteeseen pyritään huolehtimalla puuston harvennuksista sekä lannoituksilla ja käyttämällä jalostettua viljelymateriaalia.

Erityisen vaikuttavaa hiilensidonnan vahvistamiseksi olisi todennäköisesti hakkuiden maltillistaminen. Myös metsien siirtäminen suojeluun tukisi hiilensidontaa ja turvaisi hiilivarastoja. Suunnitelman taulukko monikäyttömetsien ja suojeluiden hiilensidonnasta osoittaa, että suojelualueilla hiilivarastojen kasvu on ollut suurempaa ja hiilinielun pieneneminen pienempää kuin talousmetsissä.

Mittareita toimenpiteelle ovat valtion maiden hiilinielu ja hiilivarasto sekä lannoitusmäärä. Tavoite lisätä lannoitusmäärää voi olla riski metsäluonnon monimuotoisuudelle. Tätä riskiä olisi suunnitelmassa syytä käsitellä. Lannoituksella voi olla arvaamattomia vaikutuksia erityisesti vesistöille ja metsien maaperäluonnon monimuotoisuudelle. Etenkin typpilannoituksen lisääminen olisi huolestuttavaa vesistöjen kannalta. Eri tutkimusten mukaan tuhkalannoituksen päästöt ovat suhteellisen pieniä, mutta pitkäaikaisia vaikutuksia tunnetaan vielä heikosti. Vähäinen fosforin huuhtoutuminen tuhkalannoitetulta valuma-alueelta voi kuitenkin jatkua pitkään ja johtaa näin pitkällä aikavälillä alapuolisen järven rehevöitymiseen (Tulonen ym. 2003).

7. Kehitämme aurinko- ja tuulivoimahankkeita ja mahdollistamme vihreään kasvuun liittyviä hankkeita.

Luontopaneeli pitää tärkeänä, että vihreän siirtymän hankkeet ohjataan selkeästi niin, etteivät ne heikennä luontoarvoja tai aiheuta metsäkatoa ja samalla luontokatoa. Suunnitelmaan olisi syytä lisätä ohjaavuutta maanäytön suuntaamiselle niin, että vihreän kasvun tavoite on varmasti yhdenmukainen luonnon monimuotoisuuden ja hiilensidonnan turvaamisen tavoitteiden kanssa. Jos haittoja kuitenkin aiheutetaan tai mahdollistetaan, Metsähallituksen tulisi ylikompensoida kaikki haitat ennallistamalla ja suojelemalla pysyvästi hallinnoimiaan talousmetsiä.

Huomioita suunnitellusta hakkuumäärien lisäämisestä:

Vuosittainen hakkuusuunnite tulevalle luonnonvarasuunnitelmakaudelle on 2,4 miljoonaa kuutiometriä ja edelliseen suunnitelmakauteen verrattuna hakkuusuunnite nousee 0,2 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Uudistusluonteisia hakkuita, eli käytännössä avohakattua alaa, ollaan lisäämässä 1500 hehtaarilla vuodessa.

Suunnitelmassa esitetään hakkuiden lisäämistä niin, että hakkuiden taso olisi korkeampi kuin kertaakaan aiempina suunnitelmassa esiteltyinä vuosina. Vuosina 2017–2023 hakkuumäärä on ollut maksimissaan 2,18 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Hakkuumäärän lisääminen on selkeä riski hiilensidonnalla ja suunnitelman tavoitteelle turvata hiilinielu ja vahvistaa hiilivarastoja. Ilmastopaneelin arvion mukaan Suomi voisi saavuttaa vuoden 2030 velvoitteensa, mikäli hakkuut vähentyvät lineaarisesti vuodesta 2025 noin 62 miljoonaan kuutiometriin vuodessa (Seppälä ym. 2025). Luonnonvarasuunnitelmassa hiilensidontaa pyritään vahvistamaan lisäämällä metsien lannoitusta. Kuten edellä todettiin, lannoituksen merkittävään lisäämiseen liittyy luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta riskejä ja hakkuumäärien lisäämisestä mahdollisesti seuraavaa heikennystä hiilensidontaan voi olla hyvin hankala lannoittamalla korjata.

Hakkuiden lisäämisen vaikutuksia hiilensidontaan on suunnitelmassa pyritty huomioimaan. Vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen ei ole suunnitelmassa nostettu esiin. Hakkuumäärillä ja etenkin avohakkuilla on kuitenkin kiistattomasti vaikutuksia metsäluontoon. Näitä vaikutuksia olisi suunnitelmassa syytä huolellisesti arvioida ja tavoitteena tulisi olla, etteivät Metsähallituksen hakkuut heikennä metsälajiston tilaa.

Huomioita riskien hallinnasta:

Riskien hallintaan liittyen olisi hyvä, että suunnitelmassa tuotaisiin esiin, miten luonnon monimuotoisuus tukee metsien häiriönsietokykyä ja auttaa riskien hallinnassa. Luonnoltaan monimuotoisten metsien resilienssi yleistyviä äärimmäisiä sääoloja, kuten helteitä ja kuivuutta (Aalto ym. 2023), sekä tuholaisia ja tauteja vastaan (Hantula ym. 2023) on usein parempi kuin tasaikäisissä yksilajisissa metsissä. Monipuolisempi puulajisto ja metsikkörakenteet turvaavat todennäköisesti paremmin tulevaisuuden puunkäyttöä kuin pitäytyminen yhdessä tai muutamassa puulajissa (Balvanera ym. 2006, Schmid ym. 2009, Brose & Hillebrand 2016, Bockerhoff ym. 2017, Xu ym. 2020). Sekapuustoisuus tai pikemminkin lehtipuuosuuden kasvattaminen vähentää varsinkin latvapaloriskiä, sillä lehtipuilla tämä riski on merkittävästi pienempi kuin havupuilla (mm. Lindberg ym. 2011).

Luonnon monimuotoisuutta tukevat metsänhoidon tavat voivat tuoda samanaikaisesti monia hyötyjä niin metsälajistolle, ilmastolle kuin talousmetsien resilienssille. Esimerkiksi tasaikäismetsien kiertoaikojen kasvattaminen, päätehakkuiden minimiläpimitan palauttaminen ja jatkuvapeitteisen metsänkäsittelyn suosiminen tukevat sekä metsien hiilinieluja ja -varastoja että luonnon monimuotoisuutta (esim. Tikkanen ym. 2012, Roberge ym. 2016, Koivula & Vanha-Majamaa 2021).

Luontopaneelin lausunnon ovat laatineet Janne S. Kotiaho, Minna Pappila ja Outi Silfverberg

Viitattu kirjallisuus:

Aalto J., Lehtonen I., Pirinen P., Aapala K., & Heikkinen R. K. 2023. Bioclimate change across the protected area network of Finland. *Science of The Total Environment*, 893, 164782. <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2023.164782>.

Balvanera P., Pfisterer A.B., Buchmann N., He J.-S., Nakashizuka T., Raffaelli D. & Schmid B. 2006. Quantifying the evidence for biodiversity effects on ecosystem functioning and services. *Ecology Letters* 9: 1146-1156.

Brose U. & Hillebrand H. 2016. Biodiversity and ecosystem functioning in dynamic landscapes. *Philosophical Transactions of the Royal Society Ser. B* 371: 20150267.

Bockerhoff E.G., Barbaro L., Castagneyrol B., Forrester D.I., Gardiner B., Gonzalez J.R., Lyver P.O., Meurisse N., Oxbrough A., Hisatomo T., Thompson ID, van der Plas F. & Jactel H. 2017. Forest biodiversity, ecosystem functioning and the provision of ecosystem services. *Biodiversity and Conservation* 26: 3005–3035.

Hyvärinen E., Juslén A., Kemppainen E., Uddström A. & Liukko U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Koivula, M. & Vanha-Majamaa, I. 2021: Eri hakkuu- ja luonnonhoitomenetelmien vaikutukset monimuotoisuuteen Fennoskandiassa. *Metsätieteen aikakauskirja* 2021: 10481.

Kontula T. & Raunio A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.

Lindberg, H., Heikkilä, T.V. & Vanha-Majamaa, I. 2011. Suomen metsien paloainekset - kohti parempaa tulen hallintaa. Vantaa.

Roberge, J.-M., Laudon, H., Björkman, C. ym. 2016: Socio-ecological implications of modifying rotation lengths in forestry. *Ambio* 45 (Suppl. 2); 109–123.

Schmid B., Balvanera P., Cardinale B.J. ym. 2009. Consequences of species loss for ecosystem functioning: meta-analyses of data from biodiversity experiments. Teoksessa Naeem, S. ym. (toim.), *Biodiversity, Ecosystem Functioning, and Human Wellbeing*. Oxford University Press. Ss. 14-29.

Tikkanen, O.-P., Matero, J., Mönkkönen, M., Juutinen, A. & Kouki, J. 2012: To thin or not to thin: bio-economic analysis of two alternative practices to increase amount of coarse woody debris in managed forests. *European Journal of Forest Research* 131: 1411–1422.

Xu S., Eisenhauer N., Ferlian O. ym. 2020. Species richness promotes ecosystem carbon storage: evidence from biodiversity-ecosystem functioning experiments. *Proceedings of the Royal Society Ser. B*. 287: 20202063.

Naturpanelen

Organisation: Naturpanelen

Bransch: Något annat

Ansvarig beredare: Janne S. Kotiaho, Minna Pappila och Outi Silfverberg

Forststyrelsens svar:

Syftet med Forststyrelsens verksamhet är att utveckla naturens värde och våra gemensamma tillgångar på ett ansvarsfullt sätt över generationerna. Uppgiften har stor betydelse och är ansvarsfull och vi arbetar för den varje dag i enlighet med våra värderingar. Forststyrelsens gemensamma vision och mål är att befrämja morgondagen. Hur ser denna morgondag ut i vår vision? Den beskrivs i våra fyra mål för samhällspåverkan.

- Vi vill befrämja morgondagen, där välfärden bygger på hållbar grön tillväxt.
- Vi befrämjar morgondagen, där Finland uppnår sina ambitiösa klimatmål och är kolneutralt 2035.
- Vi befrämjar morgondagen, där naturen mår bra och förlusten av mångfalden har stoppats.
- Vi vill befrämja morgondagen, där världens lyckligaste människor även i fortsättningen bor och njuter av naturen och det välbefinnande den medför.

Dessa mål är stora, men det är också vår uppgift. Forststyrelsen uppnår inte dessa mål ensam, men statens mark- och vattenområden och därmed vår verksamhet har en central roll i uppnåendet av alla dessa mål.

Det vore önskvärt att fastställa målnivåer för alla indikatorer på samma sätt som

en avverkningsplan, men det är inte möjligt till alla delar. Forststyrelsen påverkar direkt mängden virke som avverkas genom affärsverksamhet. Forststyrelsen förvaltar statsägda skyddsområden, men beslutar inte om inrättandet av sådana. Områdesanvändningen styrs av naturvårdslagen och författningarna som gäller inrättande. Forststyrelsens uppgift är att genomföra statsrådets och miljöministeriets beslut i fråga om skyddsområdena. Mängden energi som företagen producerar med vindkraft i områden som förvaltas av Forststyrelsen beror till exempel på hur tillstånden framskrider och väderförhållandena. Forststyrelsen fäster uppmärksamhet vid att eventuellt fastställa målnivåer i sina kommande naturresursplaner.

Målet för avverkningsplanen gäller området som omfattas av naturresursplanen för Södra Finland. Dessutom är Forststyrelsens mål att på riksnivå öka kolsänkan i mångbruksskogarna med 10 procent före 2035 och kolförrådet i trädbeståndet i statens skogar med 10 procent före 2030. Som utgångsnivå för dessa används uppgifterna för 2018.

Av planen framgår inte, till skillnad från vad som föreslås i utlåtandet, att arealen för mångbruksskogar i ekonomibruk på statens marker skulle ha ökat mer under de senaste åtta åren än arealen för områden som är i begränsad användning och områden som är helt utanför ekonomibruket. Situationen är den motsatta: Arealen

för en mångbruksskog som används för ekonomibruk har ökat med 400 ha, medan arealen för mångbruksskogar som används begränsat och områden som är helt utanför ekonomibruket har ökat med sammanlagt 18 300 ha (se sidan 28 i planen Vi producerar träråvara på ett hållbart sätt och stärker den regionala ekonomin/ Markanvändning). Forststyrelsen Skogsbruk Ab har alltså redan under den föregående planeringsperioden avsatt areal i mångbruksskogarna för begränsat ekonomibruk eller lämnat areal utanför ekonomibruket, vilket nu även ansågs viktigt i ungdoms- och medborgarenkäten.

I skyddsområdena har i regel Natura 2000-naturtyperna (de s.k. direktivnaturtyperna) inventerats. Skogsbruk Ab har också inventerat dem i Natura 2000-områdena i sin balansräkning. Inom dessa affärsverksamhetsområden utförs naturvård med pengar från affärsverksamheten, vilket också påverkar naturtypernas tillstånd. Däremot kan Natura 2000-naturtypernas tillstånd inte förbättras med affärsverksamhetens pengar i naturskyddsområdena. Detta förhindras av lagen om Forststyrelsen, där Naturtjänsternas finansiering har separerats från Skogsbruk Ab:s pengar.

Den nationella strategin för biologisk mångfald har ännu inte godkänts och i synnerhet utarbetandet av den nationella restaureringsplanen är i inledningsskedet. Forststyrelsen väntar på dessa innan de egna åtgärderna fastställs, men bekantar sig naturligtvis också med vetenskapspanelens promemoria.

I lagen eller förordningen om inrättande av skyddsområden anges målen för skyddet av områdena. Forststyrelsen förverkligar dessa mål i planeringen och skötseln av områdena.

På avrinningsområdesnivå påverkas vattendragens status också av andra markägares åtgärder, inte bara Forststyrelsens. Det är således omöjligt att tillförlitligt bedöma vilka konsekvenser åtgärder som genomförs enbart på statens marker har för vattendragens status.

Forststyrelsen beslöt att i tabellen som beskriver områdenas konnektivitet (s. 32) lägga till föregående periods konnektivitetsvärden från 2017. Tabellen ska också innehålla en kort förklaring. Därför måste kartan lämnas bort.

Forststyrelsen strävar efter att placera vindkrafts- och solkraftsprojekt på ett ansvarsfullt sätt på områden som affärsverksamheten har tillgång till, så att konsekvenserna för miljön och kolsänkorna blir små. Forststyrelsen vidtar i mån av möjlighet åtgärder för att öka den biologiska mångfalden i samband med energiprojekt.

Åtgärd:

Till huvudtemat Klimat och biologisk mångfald och åtgärden Vi tryggar skogarnas tillväxt och kolförråd samt stärker kolsänkorna läggs ett separat stycke till i slutet av preciseringen: Forststyrelsens mål är att öka kolsänkan i mångbruksskogarna med 10 procent före 2035 och öka kolförrådet i trädbeståndet i statens skogar med 10 procent jämfört med 2018 före 2030.

På sidan *Vi förbättrar effekten av att trygga och öka naturvärdena på statens marker genom att beakta nätverken och deras konnektivitet* (s. 32) ersätts kartan genom att lägga till värden som anger konnektivitetsvärdena under 2017 och en förklaring under tabellen.

Metsä Groups utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Yleistä

Metsähallituksen 2024 päivitetyllä strategialla (vihreä kasvu, Suomen hiilineutraaliustavoitteet, luonnon monimuotoisuus, hyvinvointia ja turvallisuus) on tunnistettu hyvin valtion metsien hyödyt ja mahdollisuudet. Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelman (LVS) luonnos on tasapainoinen ja strategiaa toteuttava kokonaisuus. Valmistelu laajan sidosryhmäyhteistyön avulla on ollut mielestämme laadukasta ja antanut hyvän mahdollisuuden yhteensovittaa eri näkökulmia.

Metsähallituksella on keskeinen rooli paitsi metsäteollisuuden pitkän aikavälin puuhuollon osana myös muun vihreän kasvun, aluetalouksien, metsien monikäytön, huoltovarmuuden ja monimuotoisuuden turvaamisessa. Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelman toimenpiteet tukevat suoraan tai välillisesti hyvin näitä osa-alueita. Suunnitelmassa on määritelty toimenpiteiden toteutumista kuvaavia mittareita, joille olisi tärkeää määritellä tavoitetasot sekä osin pohtia niiden relevanssia.

Vihreä kasvu

Vihreän kasvun kokonaisuudessa tunnistetaan kattavasti vihreän kasvun eri mahdollisuudet. Kaikessa vihreässä kasvussa on hyvä huomioida monikäytön ja monimuotoisuuden yhteensovittaminen.

Puuraaka-aineen kestävä tuottamisen ja tähän liittyvän aluetalouden vahvistamisen toimenpiteet ovat metsäteollisuuden näkökulmasta keskeisiä. On tärkeää, että suunnitellut hakkuumäärät sekä muut metsien hoitotoimenpiteet ohjautuvat ajantasaisesti ikäluokkarakenteen mukaisesti, mikä vahvistaa metsien kasvua ja tuhonkestävyyttä. Hakkuusuunnitteen mukaiset tasaiset ja ennakoitavat vuosittaiset korjuumäärät ovat tärkeitä metsäteollisuuden koko arvoketjun sujuvuudelle.

Metsiin ja puunhankintaan liittyvien tavoitteiden ja mittareiden määrittämisessä on hyvä tarkastella puuston kasvua ja sen lisäämistä sekä ajantasaisten metsänhoitotoimenpiteiden tuomaa hyötyä yhteiskunnalle ja aluetalouksille koko arvoketjun osalta.

Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus

Kokonaisuus on tunnistanut tärkeitä yhteiskunnan tarpeita sekä toimenpiteitä metsien monimuotoisuuden tukemiseksi, missä erityisesti talouskäytössä olevien metsien luonnonhoidon rooli on keskeinen.

On erittäin hyvä, että oikea-aikaisten metsänhoitotoimenpiteiden rooli on tunnistettu metsien kasvun sekä hiilinielun ja -varaston vahvistamisessa. Kuitenkin olisi tärkeää, että edellä mainittujen metsänhoitotoimenpiteiden lisäksi luonnonvarasuunnitelman tulisi vahvemmin esille toimenpiteet, joilla edistetään metsien sopeutumista,

terveyttä ja tuhoriskien hallintaa muuttuvassa ilmastossa. Esimerkiksi lehtipuuston ja/tai sekapuustoisuuden tavoitteellinen lisääminen voi parantaa riskienhallintaa sekä metsien elinvoimaa muuttuvassa ilmastossa.

Ennallistamisessa sekä biodiversiteettistrategian toimeenpanossa on hyvä priorisoida toimenpiteitä kohteisiin ja hankkeisiin, joiden vaikuttavuus on mahdollisimman suuri.

Junnikkala Vesa

Metsä Group - Puunhankinta ja metsäpalvelut

Metsä Group (Andelslaget Metsäliitto)

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Metsä Group (Andelslaget Metsäliitto)

Bransch: Företag

Ansvarig beredare: Vesa Junnikkala

Forststyrelsens svar:

Det vore önskvärt att fastställa målnivåer för alla indikatorer på samma sätt som en avverkningsplan, men det är inte möjligt till alla delar. Forststyrelsen påverkar direkt mängden virke som avverkas genom affärsverksamhet. Forststyrelsen förvaltar statsägda skyddsområden, men beslutar inte om inrättandet av sådana. Områdesanvändningen styrs av naturvårdslagen och författningarna som gäller inrättande. Forststyrelsens uppgift är att genomföra statsrådets och miljöministeriets beslut i fråga om skyddsområdena. Mängden energi som företagen producerar med vindkraft i områden som förvaltas av Forststyrelsen beror till exempel på hur tillstånden framskrider och väderförhållandena. Forststyrelsen fäster uppmärksamhet vid att eventuellt fastställa målnivåer i sina kommande naturresursplaner.

Forststyrelsen har valt ut indikatorer med vilka den så bra som möjligt beskriver effekterna av sin verksamhet. De har valts så att de riktar sig till områden som förvaltas av Forststyrelsen, beskriver Forststyrelsens verksamhet och så att det är möjligt att se förändringar i dem under planperioden samt så att siffrorna kan sammanställas i våra datasystem utan omfattande uppföljningar eller undersökningar i terrängen. I naturresursplanen för Södra Finland har man försökt fördela dessa indikatorer så naturligt som möjligt under de huvudteman som valts i denna plan och det har lyckats i varierande grad.

I enlighet med åtgärderna som ingår i huvudtemat klimat och biologisk mångfald förbättrar vi effekten av att trygga och öka naturvärdena på statens marker genom att beakta nätverk och konnektivitet. Dessutom ökar vi effektiviteten och produktiviteten i skötseln av naturskyddsområdena bland annat genom att förbättra kvaliteten på den geografiska informationen och fördelningen av skötselåtgärderna.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Skogsindustrin rf:s utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Pyddettynä lausuntona Metsähallituksen Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmasta 2025-2030

Metsäteollisuus ry toteaa, että suunnitelman valmistelu on tehty avoimesti ja sidosryhmiä kuullen sekä eri tavoitteita yhteensovittaen.

Metsäteollisuus ry kiinnittää huomiota seuraaviin kohtiin:

- s. 14 Jokainen luonnonvarasuunnitelma on aikansa kuva -kappaleessa kerrotaan, kuinka muutokset toimintaympäristössä vaikuttavat suunnitelmiin. Ympyräkuvakkeissa on nostettu esiin kahdeksan teemaa. Metsäteollisuus ry kiinnittää huomiota, että esiin nousseissa teemoissa ei ole esillä ilmastonmuutosta, siihen sopeutumista ja metsien terveyttä, jotka tulisi huomioida keskeisinä metsien käyttöön liittyvinä teemoina.
- s. 19. Vihreä kasvu -kappaleen toimenpiteissä kerrotaan aurinko- ja tuulivoimahankkeiden kehittämisestä. Metsäteollisuus ry haluaa korostaa, että aurinko- ja tuulivoimahankkeet tulee pääsääntöisesti sijoittaa niin, että ne eivät pienennä metsätalousmaan pinta-alaa ja aiheuta metsäkatoa.
- s. 19 kerrotaan luonnonarvomarkkinoiden pilotoinnista. Metsäteollisuus ry haluaa nostaa esiin seuraavat keskeiset näkökulmat luonnonarvomarkkinoiden kehityksessä:

Suomalainen luontaisista puulajeista koostuva talousmetsä on ainutlaatuinen maankäyttömuoto, ja sen ekosysteemipalveluiden yhteistuotanto tulee turvata luonnonarvokauppaa koskevassa kehityksessä.

- Luonnonarvokauppaa voidaan hyödyntää osana yritysten ja toimijoiden kestävyys siirtymää vain tapauksessa, jossa organisaation oman toiminnan haitalliset vaikutukset monimuotoisuuteen on jo todennetusti minimoitu.
- Luonnonarvokauppaa tulee ohjata selkein, aidon lisäisyyden varmistavin kriteerein siten, että se kohdentuu suoje luverkoston näkökulmasta arvokkaimpiin kohteisiin. Samalla on varmistettava tilan seuranta.
- Luonnonarvoista koostuvan kansallisen pääoman myynti kansainvälisillä markkinoilla sisältää merkittävän riskin, mikä tulee ottaa huomioon markkinoiden luomista ja merkitystä arvioitaessa.
- s. 27 Tuotamme puuraaka-ainetta kestävästi ja vahvistamme aluetaloutta -kappaleessa, on kerrottu, että Etelä-Suomen hakkuutavoite vuosina 2017-2023 oli yhteensä 15,4 milj. m³, toteutuneet hakkuut 14,86 milj. m³ ja toteutumatta jäi yhteensä 0,54 milj. m³. Metsäteollisuus ry kiinnittää huomiota että toteutuneet hakkuut ovat jääneet alle suunnitteen joka vuosi. Vuodesta 2017 alkaen toteutuneiden hakkuiden määrä on jatkuvasti laskenut verrattuna suunnitteeseen.

Seuraavan LVS-kauden hakkuusuunnitteeksi esitetään 2,4 milj. m³ vuodessa, mikä mahdollistuu metsävarojen kasvun ja ikärakenteen kehityksen kautta. Metsäteollisuus

ry korostaa, että valtion mailta saatavalla puuraaka-aineella on suuri merkitys puuta jalostavalle teollisuudelle.

- s. 28 kerrotaan metsätalouden asiakastyytyväisyydestä. Metsäteollisuus ry kiinnittää huomiota positiiviseen kehitykseen. Arvosana on noussut 4 -> 4,24 (asteikko 1-5).
- s. 30 kerrotaan luonnonhoidon töiden toteutusmääristä. Myönteisenä asiana Metsäteollisuus ry toteaa, että Metsähallitus on onnistunut toteuttamaan myös vaativia kulotuksia.
- s. 32 kerrotaan kuolleen puun ja järeän haavan määrän kehityksestä. Metsäteollisuus ry pitää erinomaisena sitä, että tehdyt toimet ovat johtaneet määrien myönteiseen kehitykseen.
- s. 33 Turvaamme metsien kasvun ja hiilivaraston sekä vahvistamme hiilinieluja -kappaleessa todetaan, että ilmaston lämpenemisestä johtuva turvemaiden maaperäpäästöjen kasvu on heikentänyt metsien kokonaisnielua.

Metsäteollisuus ry haluaa nostaa esiin, että uusimpien selvitysten mukaan maaperän hiilinielulaskelmissa on merkittäviä heikkouksia ja epävarmuuksia, minkä takia myös valtion maiden maaperän hiililaskelmiin ja niistä tehtäviin johtopäätöksiin tulee suhtautua huomattavalla varauksella. Keskeistä on turvata metsien kasvu ja elinvoima, jotta metsät pysyvät vahvana hiilinieluna.

Mittareissa kerrotaan vuoden 2023 lannoitusmäärän olleen 9700 ha. Tiedosta ei käy kuitenkaan ilmi, miten kohteet ovat jakautuneet kivennäis- ja turvemaiden kesken. Metsäteollisuus ry toteaa, että lannoitusta kannattaa jatkaa ja toteuttaa sekä kivennäis- että turvemailla.

Kappaleessa ei kiinnitetä huomiota mahdollisiin tuhoriskeihin, jotka voivat heikentää merkittävästi hiilinielun- ja varaston kehitystä. Metsäteollisuus ry haluaa nostaa

esiin, että vanhenevat kuusikot ovat vaarassa kirjanpainajatuhoille, mikä tarkoittaa metsänhoitomenetelmistä pidennetyn kiertoajan välttämistä näillä kohteilla. Lisäksi kasvatustietä jatkuvan kasvatuksen käyttö tulee kohdentaa harkitusti sopiville kohteille.

- s. 37 kerrotaan mielenkiintoista tietoa kansallispuistojen ja muiden yleisökohteiden paikallistalousvaikutuksista. Metsäteollisuus ry katsoo, että yhdenmukaisuuden vuoksi myös muiden toimintojen, kuten metsätalouden paikallistalousvaikutukset tulisi tuoda esiin. Valtion mailta saatavalla puuraaka-aineella on aivan keskeinen rooli metsäteollisuuden puunhankinnassa. Metsäteollisuudella on erityisen laaja arvoketju ja vahva vaikutus aluetalouteen niin työllisyyden kuin verotulojen kautta.
- s. 39 kuvataan hakkuusuunnitteen laskennan taustoja ja kerrotaan, että ne sisältävät 10.000 ha vuotuisen kivennäismaiden lannoituksen ensimmäiselle 10 vuodelle. Epäselväksi jää, onko turvemaiden lannoituksia suunnitelmissa lainkaan vai puuttuvatko ne vain laskelmista. Metsäteollisuus ry korostaa, että turvemaiden tuhkalannoitukset lisäävät kasvua jopa kymmeniksi vuosiksi eteenpäin.

Kappaleessa viitataan myös laskelmassa käytettyyn kiertoajan jatkumiseen ja siihen vaikuttaviin lisärajoitteisiin, mutta näitä ei avata tarkemmin. Metsäteollisuus ry haluaa nostaa esiin, että kiertoajan jatkamista harkittaessa on vakavasti otettava huomioon erityisesti ikääntyvien kuusikoiden kasvavat tuhoriskit.

- s. 40 kerrotaan laskelmien mukaisesta metsien puumäärän tulevasta kasvusta. Oikea-aikainen ja aktiivinen metsänhoito yhdessä vaikuttavien luonnonhoitotoimien kanssa tulevat kasvattamaan laskentakaudella 2025-2065 elävän puuston määrää ja samalla puuston hiilivarastoa puolitoistakertaisesti. Metsäteollisuus haluaa vielä korostaa, että tuleviin muutoksiin ja häiriöihin on reagoitava viipymättä, jotta kehitys säilyy jatkossakin myönteisenä.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja

Siira Anni-Maija
Metsäteollisuus ry

Skogsindustrin rf

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Skogsindustrin rf

Bransch: Förening eller sammanslutning

Ansvarig beredare: Anna-Maija Siira

Forststyrelsens svar:

I avsnittet *Varje naturresursplan är en bild av sin tid* kan klimatförändringen och anpassningen till den också anses ingå i till exempel målet för kolsänkan. Skogarnas hälsa anknyter till bland annat hållbar tillväxt, mångfald och mångbruk av skogarna.

Forststyrelsen strävar efter att på ett ansvarsfullt sätt placera vindkrafts- och solkraftsprojekt i en miljö som människan redan har bearbetat och så att konsekvenserna för miljön blir små. I projektutvecklingen strävar man efter att minska uppkomsten av skadliga miljökonsekvenser och samordna olika synvinklar och mål.

Forststyrelsen följer utvecklingen inom naturvärdeshandeln och beaktar de frågor som Skogsindustrin rf lyft fram i sinom tid.

I Forststyrelsens beräkningar av kolsänkan ingår även markkol.

Forststyrelsen genomför gödsling på både mineral- och torvmarker. Gödslingen av torvmarker ingår i de nämnda 10 000 hektaren. Största delen av gödslingarna gäller dock mineraljordar. Andelen gödslingar på torvmark varierar från år till år och begränsas också av tillgången på aska som används för gödsling.

I beskrivningen av beräkningen i MELA-avverkningsplanen (bilaga 3) konstateras att Forststyrelsen strävar efter att uppnå sitt mål för kolsänkan genom att sörja för trädbeståndets tillväxt och i mån av möjlighet utöka den till exempel genom gödsling och genom att använda förädlat odlingsmaterial. Kontinuitetsskogsbruk används på platser som lämpar sig för det i enlighet med Forststyrelsen Skogsbruk Ab:s miljöguide.

Forststyrelsen är väl medveten om träråvarans omfattande värdekedja och dess stora inverkan på de regionala ekonomierna. Dessa har dock tills vidare inte utretts inom området som omfattas av naturresursplanen för Södra Finland.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Museiverkets utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Metsähallitus on pyytänyt Museovirastolta lausuntoa luonnoksesta Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmaksi vuosille 2025–2030. Luonnonvarasuunnitelma kattaa kaikki käyttömuodot valtion omistamalla ja Metsähallituksen hallinnassa olevalla maa- ja vesialueella Etelä-Suomessa merialueita lukuun ottamatta. Etelä-Suomen luonnonvarasuunnittelualue on yhteensä 1,2 miljoonaa hehtaaria ja se ulottuu 14 eteläisimmän maakunnan alueelle manner-Suomessa.

Museovirasto on tutustunut luonnokseen ja toteaa seuraavaa:

Luonnonvarasuunnittelu on valtion omistamien maa- ja vesialueiden pitkän aikavälin kestävä käytön suunnittelua, missä yhteensovitetään Metsähallitukselle annettuja tavoitteita paikallisiin toiveisiin ja mahdollisuuksiin sekä kartoitetaan yhteistyön mahdollisuuksia. Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden taustalla vaikuttavat laajat, usein globaalit haasteet ja ilmiöt, kuten energiamurros, ilmastonmuutos tai muuttunut turvallisuustilanne. Muuttuva ympäristö tarjoaa aina kuitenkin myös uusia mahdollisuuksia, joihin toimintaohjelmassa halutaan reagoida.

Luonnonvarasuunnitelman laadinnassa on osallistettu runsaasti metsäsektorin toimijoita, kuntia ja aluekehitysorganisaatioita, luonto- ja luonnonvarat-toimijoita, koulutus- ja tutkimusorganisaatioita sekä erikseen Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos ja Suomen Latu. Kulttuuriperintöalan toimijoista on ollut mukana vain Suomen metsämuseo Lusto.

Etelä-Suomen luonnonvarasuunnittelun sidosryhmätyötä on kutsuttu myös nimellä mahdollisuuksien LVS. Museovirasto haluaa tuoda esille, että luonto- ja kulttuuriperintöarvot ovat yhteydessä toisiinsa. Kulttuuriperintöbarometrin (2021) mukaan ihmiset pitävät luontoympäristöä kaikkein tärkeimpänä vaalittavana kulttuuriperintönä. Puhdas ja monimuotoinen luonto nähdään myös tärkeimpänä tulevaisuuden kulttuuriperintönä. Kulttuuriperintö- ja luontoarvoja tulisikin käsitellä nykyistä kokonaisvaltaisemmin ja eri toimijoiden yhteistyönä. Myös Metsähallituksen laatimassa Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmassa tulisi molempien huomioiminen sekä ymmärrys ihmisten ympäristö- ja luontosuhteiden merkityksestä näkyä selvemmin aivan kuten vuonna 2024 laaditussa Metsähallituksen Merialueiden luonnonvarasuunnitelmassa 2024–2028.

Museovirasto esittääkin, että jatkossa Metsähallitus osallistaa laajasti alueellisia vastuumuseoita ja muita kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön toimijoita tulevien luonnonvarasuunnitelmien alueilta. Suunnittelun taustamateriaalina ja toimenpiteiden arvioinneissa tulisi hyödyntää jo olemassa olevia valtakunnallisia inventointeja kuten Valtakunnalliset maisema-alueet (VAMA 2021), Valtakunnalliset rakennetun ympäristön alueet (RKY) sekä valtakunnalliset arkeologiset kohteet (VARK).

Pääteemat nyt esitetyssä suunnitelmassa ovat: 1. vihreä kasvu, 2. ilmasto ja luonnon monimuotoisuus sekä 3. hyvinvointi ja turvallisuus, joiden mukaan on laadittu 20

toimenpidettä käsittävä toimintaohjelma.

Vihreän kasvun toimenpiteet (7 kpl) pitävät sisällään toimenpiteitä, joilla pyritään vastaaman energiasektorin muutokseen. Kaikkiin esitettyihin toimenpiteisiin liittyy myös kulttuurisia sidoksia, jotka tulisi tunnistaa toteuttamisessa. Esimerkiksi kestävän metsätalouden toimenpiteet edesauttavat metsissä olevan ja metsänkäyttöön liittyvän kulttuuriperinnön säilymistä. Toisaalta esitettyihin toimenpiteillä, kuten tuuli- ja aurinkoenergiahankkeilla, teollisten ja kaivoshankkeiden kehittämisellä ja hyödyntämisellä sekä metsätaloustoimenpiteillä on – yleensä negatiivista- vaikutusta sekä lähiympäristön luontoon ja kulttuuriperintöön sekä maisemaan.

Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus toimenpiteillä (6 kpl) pyritään vastaamaan ilmastonmuutokseen ja ehkäisemään luontokatoa. Ilmastonmuutoksen sopeutumis- ja hillintätoiminnalla edistetään osaltaan myös kulttuuriperinnön säilymistä. Perinneympäristöjen ennallistaminen ja hoito lisää maaseutumaisemien monimuotoisuutta ja on osa kulttuurimaisemien suojelua. Virtavesiin liittyy usein historiallinen ihmistoimintaa ja niiden kunnostamisessa on mahdollista käyttää luonto- ja kulttuuriarvot yhdistäviä ratkaisuja. Luonnonsuojelualueiden ja Metsähallituksen hallinnoimien kulttuuriperintökohteiden hoidon vaikuttavuuden ja tuottavuuden lisääminen edistää matkailua sekä vapaa-ajan viettoa ja houkuttelee kulttuuriperintöön tutustumiseen.

Hyvinvointi ja turvallisuus toimenpiteisiin (7 kpl) sisältyy saavutettavuuden ja virkistyskäytön lisäksi kulttuurihistoriallisten arvokohteiden ylläpito, hoito ja kunnostus. Arvokohteiden suojelua vahvistetaan kehittämällä kohteiden kestävää hoitoa ja ilmastonmuutoksen vaikutusten seurantaa. Aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö auttavat myös jaksamista ja henkistä kriisinkestoaa.

Toimenpideohjelman toteutumisen mittarit on esitetty suunnitelman liitteissä. Arviointikriteereihin mainitaan niin ekologinen, sosiaalinen kuin taloudellinen kestävyys, mutta ei kulttuurista, mitä Museovirasto pitää puutteena.

Metsähallituksen hallinnoimista Etelä-Suomen alueella sijaitsevista kulttuuriperintökohteista on otettu mukaan ainoastaan Valkeakosken Rapolan linnavuori sekä Kaarinan Kuusiston piispanlinna. Pois ovat jääneet mm. Karjaan Raaseporin linna, Turku Koroistenniemi, Loviisan Svartholman linna, Porvoon linnamäki, Savitaipaleen Kärnäkosken linnoitus sekä Helsingin Vallisaari, missä kulttuuriarvot ovat olennainen osa kaupunkiluontoa. Kaikki em. kohteet ovat valtakunnallisesti arvokkaiden arkeologisten kohteiden (VARK)-listalla.

Liitteessä 5 on esitelty keskeisimpiä tunnistettuja riskitekijöitä. Museovirasto pitää arviointia kattavana ja perusteltuna.

Metsähallituksen Luontopalvelut vastaa maamme kansallis- ja luonnonpuistojen, muiden suojelukohteiden sekä erämaa- ja virkistysalueiden hoidosta, käytöstä ja yleisöpalveluista sekä useiden uhanalaisten lajien ja luontotyyppien valtakunnallisesta suojelusta ja seurannasta. Julkisilla hallintotehtävillä on myös lakisääteinen velvollisuus vaalia hallinnassaan olevaa kulttuuriomaisuutta. Luontopalveluihin kohdistuneet ja kohdistuvat leikkaukset ovat vaarantaneet näiden tehtävien hoitamista ja siihen liittyvien riskien tunnistamista ja varautumista, mihin Metsähallituksen tulisi kiinnittää huomiota.

Kokonaisuutena Museovirasto pitää esitettyä Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmaa 2025-2030 hyvin laadittuna, selkeästi esitettynä ja toteuttamiskelpoisena mutta toivoo, että jatkossa myös kulttuuriperintö ja maisema huomioidaan osana luonnonvarojen käytön suunnittelua

Kumpulainen Miikka
Museovirasto

Soininen Olli
Museovirasto - Kulttuuriympäristöpalvelut, Kulttuuriympäristön suojeluyksikkö

Museiverket

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Museiverket

Bransch: Statligt ämbetsverk eller statlig inrättning

Ansvarig beredare: Miikka Kumpulainen och Olli Soininen

Forststyrelsens svar:

Naturresursplanerna utarbetas för omfattande geografiska områden, och olika typer av intressentgrupper engageras på ett så stort geografiskt område som möjligt. I samarbetsgruppen för naturresursplanen för Södra Finland ingick en medlem från Finlands skogsmuseum Lusto, medan medlemmen i naturresursplaneringen för havsområdet var från Museiverket. Forststyrelsen vill även i fortsättningen engagera aktörer inom kulturarvet eller kulturmiljön i planeringen bland annat genom att bjuda in representanter till samarbetsgrupperna för naturresursplanerna. Forststyrelsen kan inte lova att olika regionala ansvarsmuseer samt andra aktörer inom kulturarvet och kulturmiljön ska kunna delta.

Den kulturella hållbarheten har bristfällig synlighet i planen. Kulturell hållbarhet läggs till i preciseringen för åtgärden "Vi upprätthåller kulturhistoriska värdeobjekt och utför skötsel- och istandsättningsarbeten på dem" (s. 19). Dessutom inkluderas kulturell hållbarhet i indikatorn för grön tillväxt "Vi ökar möjligheterna till rekreation och naturturism utanför skyddsområdena" (s. 27).

Naturresursplanen för södra Finland omfattar endast områden i Fastlandsfinland som förvaltas av Forststyrelsen. Endast en del av dessa har kontinuerlig besöksräkning: I naturresursplanen för Södra Finland har objekt och områden som har besökarräkning valts ut. Dessutom bör man observera att av de objekt och

områden som räknas upp i Museiverkets utlåtande ligger Svartholms slott i Lovisa och Skanslandet i Helsingfors inom området för naturresursplanen för havsområdet.

Åtgärd:

Till åtgärden på s. 19 Vi upprätthåller kulturhistoriska värdeobjekt och utför skötsel- och istandsättningsarbeten på dem läggs preciseringen "I vår verksamhet främjar vi kulturell hållbarhet i de områden vi förvaltar."

Dessutom inkluderas kulturell hållbarhet i indikatorn för grön tillväxt "Vi ökar möjligheterna till rekreation och naturturism utanför skyddsområdena" (s. 27): "Målet är att få användningen för rekreation utanför skyddsområdena på statens mark att öka, vilket kan vara bra med tanke på både ekologisk, social, kulturell och ekonomisk hållbarhet."

I slutet av sidan om antalet besök i områdena (s. 36) läggs en anmärkning till om att antalet besök endast har angetts för sådana områden där besöksräkningen åtminstone är relativt kontinuerlig.

Birkalands förbunds utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Påttös

Pirkanmaan liitto pitää maa- ja vesialueiden pitkän aika-välin kestävän käytön strategista suunnittelua erittäin tärkeänä ja kannatettavana. Liitto toivoo, että Metsähallitus toimintaansa kehittäessään ja suunnitellessaan kiinnittäisi huomiota lainvoimaisiin maakuntakaavoihin sekä näitä pohjustaviin selvityksiin. Pirkanmaalla erityisesti uhanalaisten lajien ja luontotyyppien selvitys, joka kattaa alueellisten vastuulajien tunnistamisen, sekä tämän jatkona toteutettu maakunnallisesti merkittävien luonnon monimuotoisuuden keskittymien tunnistaminen, olisi syytä ottaa huomioon toiminnassa.

Pirkanmaalta, kuten muistakin maakunnista, löytyy lukuisia maakuntakaavoissa tunnistettuja ekosysteemipalvelujen sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä maa- ja vesialueita ja vyöhykkeitä, joilla monikäyttöisyyttä ja tavanomaista kestävämpien toimien harjoittamista tulisi suosia. Näillä alueilla Pirkanmaan maakuntakaavalliset tavoitteet kytkeytyvät vahvasti Pirkanmaan luonnon monimuotoisuusohjelman (Pirkanmaan LUMO) tavoitteisiin edistää vapaaehtoista luontotietoon perustuvaa tekemistä ja yhteistyöstä luonnonhoidossa ja luontoarvojen vaalimisessa. Pirkanmaan liitto pitää tärkeänä, että näitä tavoitteita edistetään myös Metsähallituksen toiminnassa. Esimerkiksi Pirkanmaalla Seitsemisen ja Helvetinjärven välisiä valtio-omisteisia alueita halutaan kehittää luonnon monimuotoisuuden, matkailun ja kestävän metsänhoidon osaamisen saralla alueen erityiset luonto- ja kulttuuriympäristöarvot huomioiden.

Erityisesti energiantuotannon alueiden tunnistamiseen ja kaavoittamiseen liittyy vahvaa yhteensovittamisen tarvetta jo suunnittelun varhaisessa vaiheessa. Hankekooltaan merkittävien aurinko- ja tuulienergiatuotannon alueiden kaavoituksessa ja näille suunnattavien toimien suunnittelussa Pirkanmaan liitto tekee mielellään yhteistyötä niin Metsähallituksen kuin muidenkin sidosryhmien kanssa. On tärkeää tunnistaa, että tavoitteet energiantuotannon lisäämisestä, luonnon monimuotoisuuden vahvistamisesta, ilmastokestävyydestä ja virkistyskäytöstä ovat monissa tilanteissa toisensa poissulkevia. Energiahankkeisiin liittyy myös vahva sosiaalisen hyväksyttävyyden elementti.

Pirkanmaa maakuntana sekä valtaosa alueen kunnista ovat sitoutuneet vaikuttavaan ilmastotyöhön ja ovat mukana HINKU-ilmastositoumuksessa. Pirkanmaan hiilineutraaliustiekartassa vuoteen 2030 tarkastellaan ilmastotavoitteiden edistymistä alueella. Pirkanmaan hiilinielujen ja -varastojen nykytila ja skenaariot -selvityksen (FCG, 2024) perusteella maakunnan metsien hiilinielut ovat hupenemassa muiden maakuntien tapaan. Tämä edellyttää nopeita toimia, jotta nielujen kehityssuunta voidaan muuttaa ja vuodelle 2030 asetettu tavoite saavuttaa. Metsähallituksen luonnonvarasuunnitelmassa esitetty hakkuusuunnite nostaa hakuiden määrää edellisestä suunnitelmakaudesta 0,2 milj. m³/v (+9 %). Hakkuusuunnitteen nostaminen tilanteessa, jossa valtion maiden hiilinielujen todetaan Metsähallituksenkin suunnitelmassa vähentyneen, näyttäytyy ristiriitaisena. Hakuiden

kohdentaminen nuorten metsien hoitoon on kuitenkin varsin perusteltua. Heikentyneen hiilinielutilanteen vuoksi Pirkanmaan liitto pitää tärkeänä, että alueen maa- ja metsätaloustoimissa pyritään vahvistamaan nieluja ja varastoja. Pirkanmaan liitto suosittelee selvittämään tarkemmin Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmassa esitetyn hakkuusuunnitteen tason määrittämistä suhteessa pitkän aikavälin ilmastotavoitteisiin sekä kestävästä käytön tavoitteisiin. Lisäksi Pirkanmaan liitto näkee tärkeänä linjaukset toimista, joilla valtion metsien ilmastokestävyttä voidaan parantaa. Tällä on merkitystä luonnon monimuotoisuuden kannalta sekä välittömästi että muuttuvassa ilmastossa.

Suunnitelman toimintaohjelmaan on kirjattu tavoitteita teemoista vihreä kasvu, lumo ja ilmasto sekä hyvinvointi ja turvallisuus. Tavoitteet on kuvattu melko yleispiirteisinä, eivätkä sisällä hakkuusuunnitteen tavoin samantasoista konkretiaa, jolloin muiden teemojen osalta suunnitelman vaikuttavuus voi jäädä vähäiseksi. Vastaavia selviä tavoitteita olisi kuitenkin mahdollista johtaa esimerkiksi hiilinieluihin tai uhanalaisten lajien turvaamiseen liittyen.

Pirkanmaan liitto katsoo, että avoin ja välitön vuoropuhelu erilaisten toimintojen yhteensovittamisessa on ensiarvoisen tärkeää, ja pitää nyt lausuttavana olevaa Luonnonvarasuunnitelmaa 2025–2030 tästä hyvänä esimerkkinä. On myös hyvä, että suunnitelman liiteaineistoon on koottu konkreettisia seurannan mittareita. Suunnitelmatyön yhteydessä on toteutettu kansalais- ja nuorisokyselyjä, joiden huomioimista konkreettisissa toimenpiteissä voisi olla tarkoituksenmukaista vahvistaa. Jotta suunnitelman tavoitteita voitaisiin edistää myös muiden tahojen toimesta maakunta- ja aluetasolla, Pirkanmaan liitto toivoo, että suunnitelmassa olisi esimerkiksi maakuntakohtaisia tai muilla tavoin kohdennettuja tavoitteita ja toimenpiteitä. Tämän myötä hahmottuisivat paremmin Metsähallituksen alueellinen toiminta sekä tätä tukevat muut maakunnalliset tai seudulliset toimet sekä tavoitteet, unohtamatta paikallisia ja alueellisia toimijoita.

Päätöksen peruste

Hallintosääntö pykälä 150

Maakuntakaavoitus

Selostus

Metsähallitus pyytää Pirkanmaan liiton lausuntoa Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmasta vuosille 2025-2030. Lausunto on pyydetty antamaan viimeistään 21.4.2025 lausuntopalvelu.fi:ssä.

Luonnonvarasuunnitelma kattaa kaikki käyttömuodot valtion omistamalla ja Metsähallituksen hallinnassa olevalla maa- ja vesialueella Etelä-Suomessa merialueita lukuun ottamatta. Etelä-Suomen luonnonvarasuunnittelualue on yhteensä 1,2 miljoonaa hehtaaria ja se ulottuu 14 eteläisimmän maakunnan alueelle Manner-Suomessa.

Luonnonvarasuunnittelu on valtion omistamien maa- ja vesialueiden pitkän aikavälin kestävästä käytön suunnittelua. Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma laaditaan Metsähallitusta koskevan lain (234/2016) ja asetuksen (247/2016), omistajapolitiikan, omistajan asettamien

tavoitteiden ja Metsähallituksen konsernistrategian asettamissa kehyksissä yhdessä sidosryhmien kanssa. Siinä yhteensovitetään Metsähallitukselle annettuja tavoitteita paikallisiin toiveisiin ja mahdollisuuksiin sekä kartoitetaan yhteistyön mahdollisuuksia.

Suunnitteluprosessin lopputuloksena valmistuu Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma kaudelle 2025–2030. Luonnonvarasuunnitelman hyväksyy Metsähallituksen hallitus.

Lisätietoja

Tämän lausunnon ovat valmistelleet suunnittelija Johanna Kuusterä, suunnitteluinsinööri Iris Lehtonen sekä kehittämisspäälikkö Liisa Hyttinen ja hyväksynyt suunnittelujohtaja Ruut-Maaria Rissanen.

Ote
Lausuntopalvelu.fi

Scarpellini Elisabet
Pirkanmaan liitto

Birkalands förbund

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Birkalands förbund

Bransch: Kommun eller samkommun

Ansvarig beredare: Johanna Kuusterä, Iris Lehkonen och Liisa Hyttinen

Forststyrelsens svar:

Naturresursplaneringen är till sin natur översiktlig och strategisk och styr inte konkret användningen av enskilda områden. Forststyrelsen anser att det inte är ändamålsenligt att specificera naturresursplanens mål och konsekvenser landskapsvis. Landskapsplanerna används i mer detaljerade planer där man fattar riktade markanvändningsbeslut.

Forststyrelsen strävar efter att placera vindkrafts- och solkraftsprojekt på ett ansvarsfullt sätt så att konsekvenserna för miljön blir små. Forststyrelsen vidtar i mån av möjlighet åtgärder för att öka den biologiska mångfalden i samband med energiprojekt. Utöver naturvärdena bedöms också de sociala konsekvenserna och lokalinvánarna ges möjligheter att påverka i olika skeden av projektutvecklingen. I samband med tillstånden för projekten för vi en aktiv dialog med intressentgrupperna och beaktar responsen i planeringen av projekten. Målet är att energiprojekten inte ska begränsa rekreationsanvändningen av områdena i onödan.

Avverkningsplanen har gjorts upp utifrån de ägarpolitiska målen samt trädbeståndets tillstånd i skogarna och den förutspådda tillväxten genom att samordna olika mål som gäller mångbruksskogarna. I enlighet med bilaga 3 har man i planen beaktat en ökning av kolsänkan i statens mångbruksskogar med 10 procent från nivån 2018 fram till 2035 som en faktor som begränsar avverkningsmängden.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Österbottens förbunds utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Taustaa

Metsähallitus pyytää lausuntoa luonnoksesta Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmaksi vuosille 2025–2030. Merialueita lukuun ottamatta luonnonvarasuunnitelma kattaa kaikki valtion omistamat ja Metsähallituksen hallinnassa olevat maa- ja vesialueet 14 eteläisimmän maakunnan alueella. Metsähallituksen luonnonvarasuunnitelma on valmisteltu laajassa yhteistyössä ja sitä taustoittaa Metsähallituksen strategia, joka edistää vihreää kasvua, Suomen hiilineutraaliustavoitetta, luonnon monimuotoisuutta, sekä hyvinvointia ja turvallisuutta. Luonnonvarasuunnitelmassa pyritään yhteensovittamaan toimintaympäristön mahdollisuudet sekä asiakkaiden ja sidosryhmien toiveet.

Lausunto

Pohjanmaan liitto kiittää lausuntomahdollisuudesta ja toteaa luonnonvarasuunnitelman luonnoksesta seuraavaa: Metsähallituksen luonnonvarasuunnitelmassa on esimerkillisesti tunnistettu ajankohtaiset toimintaympäristön muutokset; energiamurros, ilmastonmuutos ja luontokato sekä turvallisuus ja huoltovarmuus. Tulevien vuosien toimintaohjelman painopisteet on hyvin sovitettu niihin. Metsähallituksen hallinnoimat valtion maa- ja vesialueet luokitellaan karkeasti liiketoiminnan sekä luonnonsuojelun alueisiin. Suunnittelualueella niiden pinta-alasta yli puolet on joko monikäyttömetsiä tai suojelualueita ja noin prosentti virkistyskäytön

ja matkailun alueita. Toimintaohjelma on selkeästi jaettu kolmen pääteeman muodostamaan kokonaisuuteen; vihreä kasvu, ilmasto ja luonnon monimuotoisuus, hyvinvointi ja turvallisuus. Toimenpidekokonaisuuksille on myös määritelty määrälliset mittarit, joiden avulla luonnonvarasuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain. Kaikille pääteemoille yhteiseksi mittariksi on asetettu rahankäyttö suunnittelualueella.

Toimintaohjelman pääteemojen mukaisten toimenpiteiden jakautuminen liiketoiminnan ja suojelun alueille jää suunnitelmassa epäselväksi. Suunniteltuja toimenpiteitä havainnollistava karttaesitys voisi edistää myös alueellisten suunnitelmien yhteensovittamista ja mahdollisten synergioiden huomioimista. Metsähallituksen hallinnoimat alueet ovat merkittäviä ekosysteemipalveluiden tuottajia ja luonnonvarasuunnitelmasta tulisi nousta yksiselitteisesti esille myös tätä tukevat tavoitteet. Luonnonvarasuunnitelmassa tulisi tarkastella toimenpideohjelmassa esitettyjen pääteemojen läpileikkaavuutta, eri alueisiin kohdistuvia toimenpiteitä sekä niiden mahdollisia synergiavaikutuksia. Esimerkiksi elinkeinotalouden ja huoltovarmuuden lisäksi suojelualueiden ulkopuolella olevilla valtion monikäyttömetsillä on suuri merkitys virkistyskäytön ja luontomatkailun kannalta. Niihin kytkeytyvien retkeilyalueiden ja matkailupalvelujen kehittäminen on tärkeää, sillä se edistää kestävää matkailua, retkeilypalvelujen saavutettavuutta sekä luonnosta saatavaa hyvinvointia.

Holm Ann
Österbottens förbund

Asunmaa Riikka
Österbottens förbund - Pohjanmaan liitto

Österbottens förbund

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Österbottens förbund

Bransch: Kommun eller samkommun

Ansvarig beredare: Ann Holm och Riikka Asunmaa

Forststyrelsens svar:

Målet med naturresursplanen är att presentera Forststyrelsens verksamhet och dess principer i planeringsområdet och att inte separat dela upp verksamheten i affärsverksamhet och annan verksamhet i planen.

De ekosystemtjänster som Forststyrelsen producerar presenteras ingående i naturresursplanen för Södra Finland. Träproduktionen och den avverkningsplan som den möjliggör är ett exempel på produktionstjänster, kolsänkan ett exempel på reglerande tjänster och rekreation ett exempel på kulturtjänster. Forststyrelsen anser att det inte är nödvändigt att använda termen ekosystemtjänst för dessa eller i övrigt.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

NTM-centralens i Norra Karelen utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Metsähallitus on pyytänyt Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskukselta (ELY-keskus) lausuntoa Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmasta vuosille 2025–2030. Luonnonvarasuunnitelma kattaa kaikki käyttömuodot valtion omistamalla ja Metsähallituksen hallinnassa olevalla maa- ja vesialueella Etelä-Suomessa merialueita lukuun ottamatta. Suunnitelmassa linjataan valtion omistamien maa- ja vesialueiden pitkän aikavälin käyttöä ja yhteensovitetään Metsähallitukselle annettuja tavoitteita pai-kallisiin toiveisiin ja mahdollisuuksiin sekä kartoitetaan yhteistyön mahdollisuuksia. Yhteistyöryhmän fasilitointi oli ratkaisuhakuista ja keskustelua ruokkivaa. Kaikkinensa luonnonvarasuunnitelma on erin-omainen väline yhteensovittaa Metsähallituksen monia, osin keskenään ristiriitaisiakin tavoitteita.

Osallistaminen ja laadintaprosessi

Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma on laadittu tiiviissä yhteistyössä eri sidosryhmiä osallistaen. Sidosryhmien ja kumppanien osallistaminen on ollut hyvää. Itä-Suomen alueellisessa yhteistyöryhmässä käsiteltiin Pohjois-Karjalan maakunnan erityiskysymyksiä ja Pohjois-Karjalan ELY-keskuksella oli edustus kyseisessä ryhmässä. Yhteistyöryhmän työskentelyssä yhdistyivät tieto ja aluetuntemus, ja eri näkökulmat tulivat kuulluksi.

Kansalaisosallistamiseen liittyen luonnonvarasuunnitelman yhteydessä toteutettiin kyselyt nuorille ja kansalaisille yleisesti. Laajemman kansalaisnäkökulman kerääminen luonnonvarasuunnitelman laatimisen yhteydessä on tarpeellista ja kannatettavaa, mutta kyselyjen otosten satunnaistamisen puuttuminen vaikeuttaa kyselyjen tulosten tulkintaa ja hyödynnettävyyttä.

Yleisiä huomiota luonnonvarasuunnitelmasta

Metsähallituksen strategiasta johdetut toimintaohjelman pääteemat ovat vihreä kasvu, ilmasto ja luon-non monimuotoisuus sekä hyvinvointi ja turvallisuus. Luonnonvarasuunnitelman toimenpideosio on laadittu tiiviiksi sähköistä esitysmuotoa hyödyntäen. Toimintaympäristön keskeiset muutokset ja niiden antamat mahdollisuudet on tunnistettu hyvin. Suunnitelman pääteemat ovat oikeaan osuneita ja hyvin tiivistettyjä. Luonnonvarasuunnitelman esitystapa on selkeä ja viestinnällisesti onnistunut, mutta muistuttaa jo hieman liian paljon markkinointimateriaalia. Luonnonvarasuunnitelman toimenpiteet ovat pää-osin hyviä ja kannatettavia. Toimenpiteet on esitetty kuitenkin varsin tiiviisti, eikä esimerkiksi tavoitteita tuoda esiin konkreettisesti, mikä hankaloittaa kokonaiskuvan muodostamista ja arviointia. Luonnonvarasuunnitelman toimenpiteisiin kytkeytyvät mittarit kertovat näin ollen tavoitteista hieman epäsuorasti.

Yksityiskohtaisempia huomioita toimintaohjelma 2025 - 2030:n toimenpiteisiin:

- Tuotettu energia (GWH, voisi olla sama lyhenne myös tekstissä kaikissa kohdissa) on kerrottu vain suoraan energiatuotantoon toimitetun puun osalta, vaikka merkittävä osa muustakin toimitetusta puusta päätyy energiantuotantoon, joten arvio tästä olisi ainakin tekstiosassa paikallaan.
- Toimenpiteen ja siihen liittyvien mittareiden otsikko ”Ennallistamme ja teemme luonnon-hoitotoimia sekä turvaamme monimuotoisuutta Metsähallituksen ympäristöoppaan keinoin” on epätarkka, ikään kuin ennallistaminen ja luonnonhoitotoimet toteutettaisiin vain Metsähallituksen ympäristöoppaan keinoin. Väite pitää paikkansa monikäyttömetsien osalta ja on kannatettava. Luontopalvelujen ennallistamistyö toteutuu kuitenkin muutoin kuin ympäristöoppaan keinoin.
- On todettu yleisesti, että ennallistamisen ja luonnonhoidon painopistettä on syytä siirtää suojelualueiden ulkopuolelle, mikä olisi hyvä todeta luonnonvarasuunnitelmassa myös. Tämän myötä Metsähallituksen, niin Metsätalous Oy:n kuin Luontopalvelujen rooli ennallistajana suojelualueiden ulkopuolella ja erityisesti yhteissuunnittelu eri tahojen kanssa korostuu.
- Toimenpiteeseen ”Toteutamme osaltamme tulevan kansallisen biodiversiteettistrategian toimintaohjelman ja omistajaohjauksen tavoitteita” liittyen tarkennuksena mainitaan asiantuntijoiden osallistuminen EU:n ennallistamisasetuksen toimeenpanoon, mikä onkin erinomaisen tärkeää. Tämän lisäksi valtiolla on erittäin merkittävä rooli kansallisen ennallistamissuunnitelman toimeenpanossa konkreettisten ennallistamistoimien toteuttajana niin valtion maa- ja vesialueilla kuin myös osana laajempia yhteistyöverkostoja.
- Toimenpide ”Tiivistämme erävalvontaan liittyvää viranomaisyhteistyötä” voisi olla tavoitteellisempi eli esimerkiksi ”Muiden viranomaisten kanssa erävalvonnassa

tehtävällä yhteistyöllä varmistamme eränkäynnin lainmukaisuuden”.

- Kumppani- ja sidosryhmäkäsitteitä on käytetty jossain määrin epäyhtenäisesti, siirtyen lopulta pelkästään sidosryhmäkäsitteen käyttöön.

Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus

Luonnonvarasuunnitelman kaikilla pääteemoilla on vahvoja kytköksiä ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen. Ilmastonmuutos on nimetty toimenpiteiden taustalla vaikuttavaksi laajaksi globaaliksi haasteeksi/ilmiöksi, ja Hiilineutraali Suomi -tavoite on nostettu Metsähallituksen omistajapoliittisiin tavoitteisiin ja strategiaan. Myös nuoriso- ja kansalaiskyselyiden tulosten perusteella ilmastonmuutoksen hillintää tulisi korostaa valtion maiden maankäyttöpäätöksissä. Näin ollen on tärkeää, että luonnonvara-suunnitelman toimintaohjelman tavoitteet ja toimenpiteet mittareineen todellisuudessa tukevat ilmastonmuutoksen hillintää ja Suomen hiilineutraaliustavoitetta. Tämän toteutumiseksi luonnonvarasuunnitelman vaikutuksia suhteessa ilmastotavoitteisiin tulisi arvioida tarkemmin.

Tällä kaudella Metsähallituksen omistajapoliittisissa linjauksissa painotuksena on erityisesti uusiutuvan energiantuotannon mahdollistaminen valtion alueilla. Aurinko- ja tuulivoimahankkeiden kehittäminen on nostettu toimenpiteeksi myös luonnonvarasuunnitelman toimintaohjelmaan. Uusiutuvan energian tuotannolla on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä sen mahdollistaessa siirtymää pois fossiilisesta energiasta ja edistäessä esimerkiksi liikenteen ja teollisuuden sähköistymistä. Energiantuotannon hankkeilla on kuitenkin myönteisten ilmastovaikutusten lisäksi kielteisiä vaikutuksia, erityisesti hankkeiden rakentamisvaiheessa. Uusiutuvan energian hankkeiden ilmastokestävyyden varmistamiseksi hankkeet tulisi sijoittaa ensisijaisesti hiilinieluiltaan ja -varastoiltaan sekä maaperäpäästöiltään vähäisemmille alueille, kuten metsä- ja turvemaiden ulkopuolelle. Metsien monikäyttöä onkin tarpeen yhteensovittaa hiilinielutavoitteiden kanssa, ja hankkeiden sijoittelussa ja toteutuksessa pyrkiä kokonaisilmastovaikutusten

kannalta kestäviin ratkaisuihin. Vihreän kasvun teeman alaisten toimenpiteiden osalta tulisi varmistaa, että huomioidaan hiilinielujen ja -varastojen säilyminen ja arvioidaan hankkeiden kokonaisvaikutuksia, jolloin voidaan ohjata hankkeita vaikutuksiltaan vähäisemmille alueille.

Ilmastomuutos on luonnonvarasuunnitelman mukaan tunnistettu Metsähallituksessa yhdeksi keskeisimmäksi riskiksi, mutta ilmastoriskeihin varautumista ja ilmastomuutokseen sopeutumista ei ole sisällytetty luonnonvarasuunnitelman toimenpiteisiin tai tavoitteisiin. Varautuminen on ilmastomuutoksen vaikutusten voimistuessa entistä tärkeämpää, ja sopeutumistoimet tukisivat myös luonnon monimuotoisuutta ja luontokadon hillintää. Ilmastomuutoksen hillintä ja ilmastoriskeihin varautuminen ovat myös hyvinvointi- ja turvallisuuskysymyksiä. Sopeutuminen tulisi ottaa kattavammin huomioon luonnonvara-suunnitelmassa ja sen toimintaohjelmassa.

Luonnonvarasuunnitelman mittarit

Nyt ehdotetuissa mittareissa on kerrottu pääosin tapahtuneesta kehityksestä ja nykytilasta (2017 vs 2023), mutta ei ole kerrottu tavoitetta suunnittelukaudelle. Tämä on merkittävä puute luonnonvarasuunnitelmassa ja jättää avoimeksi toimenpiteiden tavoitteellisuuden mm suhteessa aiempaan kehitykseen.

Luonnonvarasuunnitelmaan esitettyjä mittareita tulisi tarkastella sen mukaan, kuvaavatko ne asetettujen tavoitteiden toteutumista. Esimerkiksi mittari Maan ostot ja myynnit sekä myydyt ja vuokratut tontit ei kuvaa vihreään kasvuun liittyvien teollisten hankkeiden sijoittumista valtion maille, eikä mittari laskutettu kiviaines tavoitetta ylijäämämassojen läjitysalueiden hyödyntämisestä.

Mittarissa valtion maiden hiilinielu ja varasto kuvataan ainoastaan puuston hiilinielujen ja -varaston kehitystä. Myös tiedot maaperän hiilivaraston seurannasta tulisi sisällyttää mittariin kokonaiskuvan antamiseksi, sillä maaperä on usein puustoa huomattavasti merkittävämpi hiilivarasto, ja hakkuilla ja luonnonvarojen hyödyntämisellä voi olla

merkittävää vaikutusta maaperäpäästöihin ja maaperän hiilivaraston säilymiseen. Maaperän turpeeseen verrattuna puusto on lyhytaikainen hiilivarasto, joten erityisesti turvemaiden hiilivarastot tulisi pyrkiä säilyttämään ja suometsien maaperäpäästöjä hillitä. Toimenpiteelle Turvaamme metsien kasvun ja hiilivaraston sekä vahvistamme hiilinieluja tulisi asettaa selkeitä tavoitteita, joiden toteutumista asetetun mittarin tulisi kuvata.

Luonnonvarasuunnitelman mittarina toimiva hakkuusuunnitteen yhteydessä ei riittävällä tavalla arvioida suunnitteen vaikutusta hiilinieluihin ja -varastoihin. Hakkuusuunnitteen kerrotaan nousevan edelliseen suunnitelmakauteen verrattuna 0,2 milj. m³/v tinkimättä hiilinielutavoitteesta. Ilmastopaneelin uusimman arvion mukaan Suomi ei kuitenkaan saavuta hiilineutraaliustavoitettaan ilman nielujen vahvistamista ja hakkuiden vähentämistä. Hakkuusuunnitteen yhteydessä tulisi esittää tarkempia arvioita siitä, miten suunnitteen toteutuminen vaikuttaa hiilinieluihin ja -varastoihin valtion mailla.

Yksityiskohtaisempia huomioita mittareista Liite 2:

- Mittarit / Vihreä kasvu. Luonnonvarasuunnitelman hakkuumääräksi vuositasolla on ehdotettu 2,4 milj.m³, hakkuupinta-ala n. 23 000 ha/vuosi, josta uudistusluonteisten hakkuiden pinta-ala noin 6 800 ha/vuosi. Vuosina 2017–2023 toteutunut hakkuumäärä on vaihdellut 2,07–2,18 milj. m³ välillä, ollen keskimäärin 2,12 milj. m³. Vaikkakin puuston tilavuus on kasvanut, ehdotettu 2,4 milj.m³ vaikuttaa suurelta tilanteessa, jossa on todettu Suomen metsien olevan ennemminkin hiilivarantojen päästökohde. Hiilinielujen kasvattamisen näkökulmasta maltillisempi hakkuumäärä olisi perusteltu.
- Mittarit / Vihreä kasvu, mittari metsävarojen kehitys monikäyttömetsissä: ikäluokan 121-140 vuotta pinta-ala on 2000 ha ja ikäluokan yli 141 vuotta 3100 ha. Metsiensuojelun tarve Etelä-Suomessa on edelleenkin merkittävä. Näiden ikäluokkien, yhteensä 5 100 ha suojelupotentiaali tulisi tarkastella.

- Mittarit / Vihreä kasvu. Lisäämme virkistyskäytön ja luontomatkailun mahdollisuuksia suojelu-alueiden ulkopuolella. Tässä tarkastellaan vain Evon ja Ruunaan retkeilyalueiden käyntimääriä. Virkistyskäyttöä on paljon muuallakin suojelualueiden ulkopuolella ja varmasti on - millä keinoin tavoitteeseen pyritään? Otetaanko erityisesti huomioon joillakin alueilla esim metsänsäilytyksen uudistamisen menetelmien näkökulmasta?
- Mittarit / Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus. Mittarin ja toimenpiteenkin otsikko on epätarkka kuten edellä tuotu esiin. Taulukon otsikossa "Luonnonhoitotöiden toteutusmäärät suunnittelu-alueella 2024" tulee näkyä, että kyseessä on Luontopalvelujen, pääasiassa suojelualueilla toteuttamat ennallistamisen ja luonnonhoidon toimenpiteet.
- Sama mittari: Todetaan, että Luontopalvelujen ennallistamistavoitteiden suuruuteen vaikuttanee käynnissä oleva ennallistamisasetuksen mukainen kansallisen ennallistamissuunnitelman laatiminen. Luonnonvarasuunnitelmakausi jatkuu vuoteen 2030, jonne asti on määritetty Helmi-elinympäristöohjelman tavoitteet, Helmi-ohjelmalla toki toteutetaan jo tulevan valtakunnallisen ennallistamissuunnitelman tavoitteita. Suunnitelmassa olisi syytä mainita, että tavoitteena on saavuttaa Helmi-ohjelman tavoitteet. Jos Helmi-tavoitteet eivät ole realistisia esimerkiksi rahoituksen epävarmuuden takia, olisi sekin syytä tuoda esille. Helmi-ohjelman eteneminen Helmi-teemoittain olisi varsin mielenkiintoinen mittari.
- Mittarit / Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus ja luonnontila on esitetty todella epäselvästi. Mittari sinänsä on hyvä ja mielenkiintoinen, mutta esitystapa on vaikeaselkoinen. Natura-luontotyyppimittari asiaa on kahdella sivulla. Olisi syytä koota selkeä graafi, kuinka luontotyyppien edustavuus on muuttunut edellisestä luonnonvarasuunnitelmasta tai jostain muusta vertailuajankohdasta. Taulukon Muutos tiettyjen Natura 2000-luontotyyppien pinta-aloissa ja edustavuudessa vuosien 2015 ja 2024 välillä tietosisältö kaipaa tuekseen myös tekstiä. Kyseiseen

taulukkoon sisältyy vain kolme Natura-luontotyyppiä, mikä valikointi on hyvä perustella. Selitystä kaipaa myös se, onko kyseessä luonnontilan parantuminen esim. ennallistamisen jälkeen vai aiheutuuko parantuminen / heikentyminen siitä, että suojelualueverkkoon on saatu uusia luonto-tyypeiltään edustavaa / ei niin edustavaa pinta-alaa.

- Mittarit / Virtavesiin kohdistuneet kunnostukset 2023, km. Taulukon mukaan Luontopalvelut on kunnostanut virtavesiä eniten, 13 km, kun Metsätalous Oy ja Eräpalvelut yhteensä 1,55 km. Tekstikentässä olisi hyvä olla avattuna myös Luontopalvelujen toteutustilanne.
- Mittarit / Kytkeytyneisyysanalyysi: Mielenkiintoinen analyysi, mutta kaipaisi oheen lisää selvennystä. Olisi hyvä määritellä tarkemmin, mitä tarkastellut monimuotoisuuskohteet ovat - luonto-kohteita, ekologisista yhteyksiä, kokonaan metsätaloustalouden ulkopuolella, rajoitetun metsänsäilytyksen piirissä? Kartan mittakaava on melko hankala ja punavihersiivertä täysin mahdoton hahmottaa. Tavoitteena on Parannamme valtionmaiden luontoarvojen turvaamisen ja lisäämisen vaikuttavuutta huomioimalla verkostot ja kytkeytyneisyyden - verkostoa ja kytkeytyneisyyttä huomioidaan, mutta mitä tämä konkreettisesti tarkoittaa? Mittarissa todetaan nykytilanne, mutta onko tavoitteena lisätä tai parantaa kytkeytyneisyyttä esim. 200 m etäisyydellä suojelualueista sijaitsevien kohteiden osalta?
- Mittarit / Hyvinvointi ja turvallisuus, Tavoite: tarjoamme luonnossa virkistäytymisen ja luonnon kokemisen mahdollisuuden mahdollisimman monelle, mittarina kokonaiskäyntimäärät kansallis-puistoissa ja muissa yleisökohteissa. Tekstissä todetaan, että Palvelujen tulee olla kestävästi toteutettuja ja saavutettavia mahdollisimman monelle, vahvistaa kansalaisten luontoyhteyttä ja palvella erilaisia luonnossa liikkumisen tapoja. Palveluvarustukseen on kohdistettu supistamis-tarvetta rahoituksen niukentuessa. Olisi syytä todeta periaate, minkälaisilla kohteilla palvelut jatkuvat / pystytäänkö määrittelemään, mistä palvelutarjontaa supistetaan.

Suunnitelman vaikutukset ja seuranta

Luonnonvarasuunnitelmien toteutumista seurataan vuosittain suunnitelmaan sisältyvän mittariston avulla. Luonnonvarasuunnitelman seuranta ja viestinnällinen katsaus vuosittain onkin hyvä käytäntö, vaikka tavoitteet pääosin puuttuvatkin.

Siikamäki Pirkko
Pohjois-Karjalan ELY

NTM-centralen i Norra Karelen

Organisation: NTM-centralen i Norra Karelen

Bransch: Statligt ämbetsverk eller statlig inrättning

Ansvarig beredare: Pirkko Siikamäki

Forststyrelsens svar:

Det vore önskvärt att fastställa målnivåer för alla indikatorer på samma sätt som en avverkningsplan, men det är inte möjligt till alla delar. Forststyrelsen påverkar direkt mängden virke som avverkas genom affärsverksamhet. Forststyrelsen förvaltar statsägda skyddsområden, men beslutar inte om inrättandet av sådana. Områdesanvändningen styrs av naturvårdslagen och författningarna som gäller inrättande. Forststyrelsens uppgift är att genomföra statsrådets och miljöministeriets beslut i fråga om skyddsområdena. Mängden energi som företagen producerar med vindkraft i områden som förvaltas av Forststyrelsen beror till exempel på hur tillstånden framskrider och väderförhållandena. Forststyrelsen fäster uppmärksamhet vid att eventuellt fastställa målnivåer i sina kommande naturresursplaner.

I utkastet till naturresursplan för Södra Finland (s. 28–30) finns rubriken ”Vi restaurerar och vidtar naturvårdsåtgärder. Dessutom tryggar vi mångfalden i enlighet med Forststyrelsen Skogsbruk Ab:s miljöguide”. Under rubriken presenteras bland annat arealer för restaurering och naturvård, arealer för Natura 2000-naturtyper samt mängden död ved och grova aspar. Rubriken lämnar utrymme för tolkning och den förtydligas och utökas också med artvårdsåtgärder.

Precis som det konstaterats i planen fortsätter affärsverksamhetens satsning på naturvårdsarbeten i enlighet med målen i Helmi-programmet. Affärsverksamhetens betydelse ökar också vid restaurering av strömmande vatten.

Den nationella strategin för biologisk mångfald har ännu inte godkänts och i synnerhet utarbetandet av den nationella restaureringsplanen är i inledningsskedet. Forststyrelsen inväntar dessa innan de egna åtgärderna fastställs.

Vi bearbetar åtgärden för jaktens och fiskets hållbarhet ”Vi säkerställer jaktens och fiskets hållbarhet och kontinuitet i statens mark- och vattenområden. Vi intensifierar myndighetssamarbetet i anslutning till jakt- och fiskeövervakningen.” (s. 21) genom att ändra preciseringen på det sätt som NTM-centralen i Norra Karelen föreslagit.

Forststyrelsen förenhetligar användningen av begreppen kund, partner och intressentgrupper i planen.

Forststyrelsen strävar efter att placera vindkrafts- och solkraftsprojekt på ett ansvarsfullt sätt på områden som affärsverksamheten har tillgång till, så att konsekvenserna för miljön och kolsänkorna blir små. Projektens miljökonsekvenser utreds på ett heltäckande sätt i samband med tillståndsprocesserna, såsom

miljökonsekvensbedömning (MKB) och planläggning. I samband med tillståndsförfarandet bedöms också projektens klimatkonsekvenser.

Forststyrelsen har valt ut indikatorer med vilka den så bra som möjligt beskriver effekterna av sin verksamhet. De har valts så att de riktar sig till områden som förvaltas av Forststyrelsen, beskriver Forststyrelsens verksamhet och så att det är möjligt att se förändringar i dem under planperioden samt så att siffrorna kan sammanställas i våra datasystem utan omfattande uppföljningar eller undersökningar i terrängen. I naturresursplanen för Södra Finland har man försökt fördela dessa indikatorer så naturligt som möjligt under de huvudteman som valts i denna plan och det har lyckats i varierande grad.

Avverkningsplanen har gjorts upp utifrån de ägarpolitiska målen samt trädbeståndets tillstånd i skogarna och den förutspådda tillväxten. I enlighet med bilaga 3 har man i planen beaktat en ökning av kolsänkan i statens mångbruksskogar med 10 procent från nivån 2018 fram till 2035 som en faktor som begränsar avverkningsmängden. I beräkningen beaktas markkol.

Skyddspotentialen hos gamla skogar har nyligen bedömts i ett inventeringsprojekt för gamla skogar och skogar i naturtillstånd. I enlighet med statsrådets principbeslut har flera andra kriterier än ålder använts. Markanvändningsbeslut görs inte i naturresursplanen, utan skyddet genomförs i enlighet med statsrådets principbeslut och ägarstyrningen.

Enligt Forststyrelsen Skogsbruk Ab:s miljöguide beaktas förutsättningarna för rekreationsanvändning utanför skydds- och strövområdena i samband med åtgärdsplaneringen.

Det är inte ändamålsenligt att i naturresursplanen presentera verksamheten vid Forststyrelsens olika ansvarsområden separat, utan fokusera på Forststyrelsens

verksamhet som helhet. Naturtjänsternas arealer för restaurering och naturvård syns dock i texten som hör ihop med tabellen i fråga. Målen i Helmi-programmet har inte delats upp enligt naturresursplanområde.

Under föregående planeringsperiod ingick även ett havsområde i området för naturresursplanen för Södra Finland, vilket inte är fallet när det gäller det nuvarande planeringsområdet. Därför kan Natura 2000-naturtypernas arealer inte direkt jämföras med den föregående planen. Antalet Natura 2000-naturtyper är så stort att det sannolikt är omöjligt att presentera förändringar i deras representativitet och naturtillstånd på en bild.

Till tabellen "Förändring i arealerna och representativiteten för vissa Natura 2000-naturtyper mellan 2015 och 2024" (s. 29) valdes sådana naturtyper som knappt förekommer i havsområdet för att förändringen i arealerna skulle kunna presenteras tydligare. Man beslöt dock att slopa tabellen och i stället skriva en förklarande text om kategorierna Representativitet och naturtillstånd.

Tabellen och textfältet om restaurering av strömmande vatten har redigerats efter att dokumentet skickades på remiss.

I konnektivitetsanalysen (s. 32) har områden utanför det områdesekologiska nätverket samt områden som används i begränsad utsträckning räknats som mångfaldsområden i mångbruksskogarna. Dessa är bland annat särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § i skogslagen, naturobjekt enligt Forststyrelsen Skogsbruk Ab:s miljöguide samt ekologiska förbindelser. Man beslöt att ta bort kartan.

Dimensioneringen och allokeringen av friluftstjänsterna görs om utifrån den minskade finansieringen med hjälp av en nationellt enhetlig och transparent prioriteringsmodell. Arbetet pågår och framskrider stegvis, och man informerar i sinom tid aktivt utåt om genomförandet.

Åtgärd:

”Vi restaurerar och vidtar naturvårdsåtgärder samt tryggar mångfalden med hjälp av Forststyrelsens miljöguide:” ändras till ”Vi restaurerar och vidtar naturvårdsåtgärder och artvårdsåtgärder. Dessutom tryggar vi mångfalden i enlighet med Forststyrelsen Skogsbruk Ab:s miljöguide:”

I preciseringen för denna åtgärd görs tillägg som berättar om arbetet med artbeståndet och likaså ändringar på sidan om konnektivitetsanalysen (s. 32). Ändringarna presenteras närmare i samband med Mellersta Finlands förbunds utlåtande.

Vi ändrade preciseringen av åtgärden för jaktens och fiskets hållbarhet ”Vi säkerställer jaktens och fiskets hållbarhet och kontinuitet i statens mark- och vattenområden. Vi intensifierar myndighetssamarbetet i anslutning till jakt- och fiskeövervakningen.” (s. 19) på det sätt som NTM-centralen i Norra Karelen föreslagit med en liten redigering så att den lyder: ”Genom samarbetet med andra myndigheter inom jakt- och fiskeövervakningen säkerställer vi att jakten och fisket är lagenligt och tillståndspliktigt.”

Uttrycken för kunder, samarbetspartner och intressentgrupper förenhetligas så att en mening på sidan Samplanering (s. 11) ändras till följande formulering: ”Naturresursplaneringen är samplanering där en arbetsgrupp bestående av kunder, samarbetspartner och intressentgrupper har en central roll.”

I preciseringen av åtgärden Vi tryggar skogarnas tillväxt och kolförråd samt stärker kolsänkorna (s. 18) läggs ett separat stycke till i slutet: ”Forststyrelsens mål är att öka kolsänkan i mångbruksskogarna med 10 procent före 2035 och öka kolförrådet i trädbeståndet i statens skogar med 10 procent jämfört med 2018 före 2030.”

Vi beslöt att ta bort kartan som beskrev konnektivitetsanalysen (s. 32). En förklaring

läggs till under tabellen: ”I konnektivitetsanalysen har områden utanför det områdesekologiska nätverket samt områden som används i begränsad utsträckning räknats som mångfaldsobjekt i mångbruksskogarna.” Dessa är bland annat särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § i skogslagen, naturobjekt enligt Forststyrelsen Skogsbruk Ab:s miljöguide samt ekologiska förbindelser. ”

Tabellen ”Förändring i arealerna och representativiteten för vissa Natura 2000-naturtyper mellan 2015 och 2024” (s. 29) tas bort. I stället läggs följande text till: ”Värdena för Natura 2000-naturtypernas representativitet och naturtillstånd (utmärkt, god, betydande och icke betydande) grundar sig på den etablerade terminologin i Natura 2000 handboken (på finska) över de finska naturtyperna. I denna handbok beskrivs de drag som detta värde innebär för Natura 2000-naturtypen i fråga. Forststyrelsen använder denna klassificering i sin naturtypsinventering.”

Norra Karelens landskapsförbunds utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Metsähallitus pyytää lausuntoja luonnoksesta Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmaksi vuosille 2025–2030. Luonnonvarasuunnitelma kattaa kaikki käyttömuodot valtion omistamalla ja Metsähallituksen hallinnassa olevalla maa- ja vesialueella Etelä-Suomessa merialueita lukuun ottamatta. Etelä-Suomen luonnonvarasuunnittelualue on yhteensä 1,2 miljoonaa hehtaaria ja se ulottuu 14 eteläisimmän maakunnan alueelle manner-Suomessa.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää seuraavaa:

Pohjois-Karjalassa sijaitsee merkittävä valtion maiden omaisuus kansallisestikin vertailtuna monipuolisine luonnonsuojelu-, retkeily- ja monikäyttömetsäalueineen. Alueella on myös kansallisesti ja kansainvälisesti vahvaa metsäntutkimusta ja metsäosaamista sekä laajaa yritystoimintaa mukaan lukien metsäteollisuutta. Pohjois-Karjalaa ei syyttä lanseerata Euroopan metsämaakunnaksi. Tältäkin perustalta katsottuna Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma on erittäin keskeinen suunnitelma maakunnalle ja toisin päin ajateltuna varmasti myös merkittävää koko valtionmaiden Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmalle.

Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma onkin erinomaisesti ja havainnollisesti rakennettu tavoitteineen, toimenpiteineen ja mittareineen. Pääteemat ovat hyvin määritetty vihreä kasvu, ilmasto ja luonnon monimuotoisuus sekä hyvinvointi

ja turvallisuus. Nämä kaikki ovat isoja ja merkittäviä kokonaisuuksia ja niiden edistämisellä on laajasti vaikutuksia sidosryhmille ja kansalaisille. Pääteemojen alla on koottu laatikoihin keskeisiä toimenpiteitä. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto ehdottaa vielä kunkin pääteemaan alla olevien toimenpiteiden jonkintasoista luokittelua, koska toimenpiteet ovat mittakaavaltaan ja merkitykseltään niin eri tasoisia. Esimerkiksi tavoite ”Tuotamme puuraaka-ainetta kestävästi ja vahvistamme aluetaloutta” on merkitykseltään hyvin eri kokoluokassa kuin esimerkiksi tavoite ”Hyödynnämme kaivosmineraalien talteenoton ja ylijäämämassojen läjitysalueiden mahdollisuudet”.

Maakuntaliitto kiinnittää huomiota myös pariin yksityiskohtaan suunnitelmassa. Metsähallituksen tieverkon kunnossa pitäminen on erittäin tärkeä tavoite, ja jokainen siihen käytetty euro tuo hyötyä valtiota maanomistajana paljon laajemmalle joukolle ja koko yhteiskunnalle. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto korostaa, että metsäautotiestöllä on äärimmäisen tärkeä merkitys myös muiden elinkeinojen harjoittamisen, luontoharrastusten ja virkistyskäytön kannalta. Maakuntaliitto ehdottaa kirjattavaksi suunnitelmaan, mikäli tieto on olemassa, mikä osuus kokonaisliikennemäärästä metsäautotiestöllä on muuta kuin metsätalouden harjoittamiseen liittyvää liikennettä.

Suunnitelman lopussa on erinomaisesti tuotu esille myös riskienhallinta. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto pitää keskeisimpiä riskejä hyvin tunnistettuina, mutta nostaa lisäksi huomiotavan viestintäverkkojen ongelmat erityisesti rajan läheisyydessä. Kännykkä- ja tietoliikenneyhteyksien toimivuus on erittäin tärkeää koko maassa, mutta

sen toimimattomuus ja haasteet on hyvä tunnistaa riskienhallinnassa toimittaessa erityisesti rajan läheisillä alueilla. Toimenpiteitä tarvitaan ehdottomasti myös tämän riskin pienentämiseksi.

Romppanen Johanna
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Norra Karels landskapsförbund

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Norra Karels landskapsförbund

Bransch: Kommun eller samkommun

Ansvarig beredare: Johanna Romppanen

Forststyrelsens svar:

Det finns endast få åtgärder enligt huvudtemana (6–7 huvudteman) och Forststyrelsen anser det inte nödvändigt att klassificera dem noggrannare.

I bilaga 4 *Riskhantering vid Forststyrelsen* konstateras riskerna i anslutning till informations- och cybersäkerheten vara en riskfaktor, och cyberpåverkan nämns separat. Begreppet cyberpåverkan omfattar påverkan på kommunikationsnät.

Enligt tidigare utredningar utgörs cirka 85 procent av användningen av Forststyrelsens alla skogsvägar av annat än skogsbruksanvändning. Ingen motsvarande utredning har gjorts för planeringsområdet.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Satakuntaförbundets utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Satakuntaliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmasta. Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelman alue kattaa Suomen 14 eteläisintä maakuntaa. Suunnittelualue on varsin laaja, minkä vuoksi suunnitelma jää varsin yleiselle tasolle. Satakuntaliitto kiinnittää huomiota myös Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmien tukena olleisiin alueellisiin Länsi-Suomen ja Itä-Suomen yhteistyöryhmiin ja niiden edustajien alueelliseen kattavuuteen. Länsi-Suomen yhteistyöryhmän 19 jäsentä edustavat yhdeksää maakuntaa, joiden joukossa ei ole Satakunnassa toimivia tahoja. Länsi-Suomen yhteistyöryhmän alueellista kattavuutta kaikkien maakuntien osalta tulee täydentää ja kiinnittää huomiota siihen, että yhteistyöryhmässä on myös Satakunnassa toimivia alueellisia tahoja.

Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelman alue poikkeaa myös ominaispiirteiltään muista suunnittelualueista. Eteläisessä Suomessa valtion maat ovat pirstaleisia ja erilaisia käyttöpaineita on paljon verrattuna pohjoisen alueen laajoihin yhtenäisiin alueisiin. Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmassa ratkottavat kysymykset ovat erityyppisiä. Eri alueiden luonnonvarasuunnitelmat laaditaan myös eri aikoihin. Suunnitelmasta ei käy ilmi, että miten voidaan varmistua eri suunnitelmien yhtenäisyydestä, suunnitelmien yhteensovittamisesta ja vuorovaikutuksesta suunnittelun yhteydessä.

Yhteistyön ja vuorovaikutuksen merkitys osana luonnonvarasuunnitelman toteuttamista korostuu lausunnolla olevassa luonnonvarasuunnitelman luonnoksessa. Monipuolinen yhteistyö ja vuorovaikutus edistää käytännön tasolla mm. kokonaisuuksien hallintaa ja erilaisten yhteisvaikutusten ymmärtämistä suunnittelualueella. Satakuntaliiton näkemyksen mukaan suunnitelmassa voisi kiinnittää huomiota kaavoituksen rooliin ja merkitykseen sekä siihen liittyvään yhteistyöhön Metsähallituksen hallinnoimien alueiden käytön ohjaamisessa.

Satakuntaliiton näkökulmasta Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelman on laadittu selkeästi ja johdonmukaisesti ja suunnitelma toteuttaa Metsähallituksen strategian 2024 tavoitteita. Suunnitelman merkitys osana erilaisia maankäyttömuotoja korostuu pyrittäessä hillitsemään ilmastonmuutosta ja luontokatoa sekä sovitettaessa yhteen niin ilmastonmuutoksesta kuin luontokadon torjumisesta aiheutuvia toimia toisiinsa. Samaan aikaan on myös edistettävä ilmastonmuutokseen sopeutumista.

Satakuntaliitto pitää merkittävinä toimintaohjelman tavoitteina vesistöjen tilan parantamista sekä luontoarvojen turvaamisen ja lisäämisen vaikuttavuuden parantamista ottamalla huomioon verkostot ja alueiden kytkeytyneisyyden. Kytkeytyneisyysanalyysi on nostettu esiin myös yhdeksi luonnonvarasuunnitelman seurantamittariksi. Analyysiä tehtäessä tulee tarkastella myös eri luonnonvarasuunnitelmien suunnittelualueiden välistä kytkeytyneisyyttä. Luonnonvarasuunnitelmassa esitetystä seurantamittareista vain osa

mahdollistaa vuosittaisen seurannan. Kaikkien mittareiden tulisi olla sellaisia, että ne mahdollistavat vuosittaisen seurannan. Jos seuranta tapahtuu vain suunnitelmakauden lopussa yhtenä vuonna, yksittäisen vuoden luvut voivat antaa vääristyneen kuvan kehityksestä. Tärkeämpää olisi kuvata trendejä useamman vuoden ajalta.

Metsähallituksen rooli virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämisessä on merkittävä myös Satakunnassa. Satakuntaan osittain tai kokonaan sijoittuvien kansallispuistojen kävijämäärät ovat kaksinkertaistuneet vuosien 2017-2023 välisenä aikana. Satakuntaliitto pitää tärkeänä, että Metsähallituksella on riittävät resurssit kansallispuistojen ylläpitoon ja kehittämiseen Satakunnassa.

Satakuntaliitto kiinnittää huomiota siihen, että viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointia (2005/200) koskevan lain 3 §:ssä on määritelty yleinen velvollisuus selvittää ympäristövaikutukset (ns. SOVA-laki). Edellä mainitun lain 3 §:n mukaan suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on huolehdittava siitä, että suunnitelman tai ohjelman ympäristövaikutukset selvitetään ja arvioidaan riittävässä määrin valmistelun kuluessa, jos suunnitelman tai ohjelman toteuttamisella saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia. Viranomaisella tarkoitetaan ko. lain 2 §:n mukaan hallintolain (434/2003) 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja viranomaisia ja muita julkista hallintotehtävää hoitavia. Lausunnolla olevassa suunnitelmaluonnoksessa ei ole arvioitu suunnitelman toteuttamisesta aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelman toiminta-alue ja sisältö huomioon ottaen suunnitelman vaikutusten arviointi SOVA-lain edellyttämällä tarkkuudella olisi tärkeää ja arvioinnissa tulisi kiinnittää erityistä huomiota lain 2 §:n mukaisesti ympäristövaikutusten keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin.

Roslöf Susanna
Satakuntaliitto - Satakuntaliitto

Satakuntaförbundet

Organisation: Satakuntaförbundet

Bransch: Kommun eller samkommun

Ansvarig beredare: Susanna Roslöf

Forststyrelsens svar:

I varje naturresursplaneringsprojekt planeras delaktighetsprocesserna separat. Delaktigheten kan omfatta en eller flera arbetsgrupper, och vid behov även tema- eller områdesspecifik delaktighet samt separat delaktighet. I arbetsgruppernas sammansättning strävar man efter att säkerställa att olika arbetspartner och den geografiska fördelningen blir så jämnt representerade som möjligt. Naturresursplanerna är dock omfattande, så i allmänhet kan man inte inkludera en representant från varje landskap i arbetsgrupperna. Det är också viktigt att beakta att en stor del av arbetsgruppernas medlemmar kommer från riksomfattande organisationer eller statliga ämbetsverk. Till exempel i arbetsgrupperna för Södra Finlands naturresursplaneringsprojekt har Finlands Scouter rf, Finlands viltcentral och Koneyrittäjät ry också verksamhet i Satakunta.

Varje naturresursplan är en egen självständig helhet. Naturresursplanen är en strategisk plan som styrs av Forststyrelsens ägarpolitik och strategi. Planen görs upp med bred delaktighet. Det finns egna planeringsprocesser för de mer detaljerade planerna som till exempel definierar hur verksamheterna ska inriktas på områdena. För dessa finns egna etablerade sätt, till exempel skötsel- och användningsplanerna för nationalparker. Planeringen av dessa styrs ofta också av lagstiftningen och samarbetet med myndigheterna, till exempel i planeringen av placeringen av vindkraft.

Planläggningen har en egen roll i Forststyrelsens planering. Naturresursplaneringen är till sin natur översiktlig och strategisk och styr inte konkret användningen av enskilda områden. Planläggningen har ingen särskilt betydande roll i naturresursplaneringen.

En del av de indikatorer som Forststyrelsen anser vara viktiga är till sin natur inte sådana att det är möjligt eller ändamålsenligt att följa upp dem årligen.

Forststyrelsens anslag för Naturtjänsternas verksamhet kommer från statsbudgeten, och beloppet beror bland annat på statens ekonomiska situation och regeringsprogrammet. Med dessa pengar täcks bland annat underhållet och utvecklingen av nationalparkerna i Satakunta. Forststyrelsen strävar efter att påverka det disponibla beloppet genom att aktivt lyfta fram sina egna behov. Forststyrelsens verksamhet styrs av miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet. Inom ramen för Forststyrelsens ägarpolitik, strategi, ministeriernas resultatstyrning och anslag fördelar Forststyrelsen de medel som Naturtjänsterna har till sitt förfogande så ändamålsenligt som möjligt.

Enligt 4 § i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (SMB-lagen) ska en myndighets plan eller program som baserar sig på en lag, förordning eller administrativ bestämmelse genomgå en miljöbedömning. Enligt

förarbetena till bestämmelsen krävs ingen miljöbedömning av planer och program vars beredning är frivillig.

I 12 § i lagen om Forststyrelsen föreskrivs om Forststyrelsens styrelses uppgifter och det är den enda författningen där naturresursplanen nämns. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att det är fråga om ett av affärsverket Forststyrelsens interna dokument, som är avsett att samordna olika intressen som gäller användningen av naturresurserna vid hela affärsverket Forststyrelsen.

Utarbetandet av naturresursplanen grundar sig inte på en myndighetsföreskrift och det är inte heller fråga om en administrativ föreskrift, vilket har konstaterats direkt i förarbetena till lagen om Forststyrelsen. En administrativ föreskrift är en förpliktande föreskrift som en myndighet utfärdar enligt sina befogenheter och som inte utfärdas enligt samma förfarande som lagar och förordningar.

Utöver att beredningen av en plan eller ett program ska grunda sig på en författning eller en myndighetsföreskrift förutsätter SMB-lagen även att planerna och programmen ska skapa ramar för beslut om tillstånd eller godkännande av projekt. Detta förverkligas till exempel om en plan eller ett program är en förutsättning för att planeringen av projektet eller projektgrupperna ska kunna inledas. Naturresursplanen är inte en förutsättning för tillståndsbeslut, utan en mekanism för samordning av markanvändningsintressen.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Suomen Latu ry:s utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Suomen Latu ry:n lausunto luonnoksesta Metsähallituksen Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmaksi

Suomen Latu kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta Metsähallituksen Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmaksi. Suomen Latu on Suomen suurin ulkoilujärjestö, jossa on 175 jäsenyhdistystä ja lähes 90 000 jäsentä. Strategiamme visiona on, että kaikki löytävät mielekkään tavan ulkoilla ja nauttia luonnosta.

Suomalaiset ulkoilevat ja nauttivat luonnosta erittäin suurin joukoin: Luonnonvarakeskuksen (Luke) vuonna 2022 julkaistun ulkoilututkimuksen (LVVI3) mukaan suomalaisesta aikuisväestöstä (15–80-vuotiaista) 96 prosenttia harrastaa ulkoilua. Luken tutkimuksesta voi todeta, että kaikkiaan suomalaiset ulkoilevat jopa miljardi kertaa vuosittain. Ulkoilulle kysyntää riittää, mihin tulee vastata laadukkailla ja saavutettavilla ulkoilualueilla ja ulkoilun olosuhteilla. Tämän on tärkeää näkyä myös Metsähallituksen luonnonvarasuunnitelmissa.

Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmassa tuodaan esille ulkoilua ja luonnon virkistyskäyttöä, mistä muutama nosto.

Retkeilyn ja eräkäynnin palveluiden saavutettavuuden lisäämisen kohdalla on nostettu Luontoon-palvelut hyvin esille. Luontoon-palvelut ovat monella tavalla tärkeä palvelu, jolla on mahdollista edelleen nostaa ihmisten ulkoilemisen määrää ja tasapainottaa eri ulkoilualueiden käyttöpainetta. Suomen Latu ja muut ulkoilujärjestöt ovat vahvasti tukemassa Luontoon-palvelun kehitystä ja sisällöntuotantoa.

Suunnitelmassa tuodaan esille virkistyskäytön ja luontomatkailun mahdollisuuksien lisääminen suojelualueiden ulkopuolella ja mainitaan suunnittelualueella olevien Evon ja Ruunaan retkeilyalueiden kehittäminen. Valtion retkeilyalueet ovat valtion maankäytössä tärkeitä alueita, joilla on mahdollista edistää monipuolista ulkoilua. Valtion retkeilyalueiden käyntimäärät ovat vuodesta toiseen laskeneet, minkä muuttamiseksi tulee toimia aktiivisesti. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassakin todetaan, että valtion retkeilyalueita tulee kehittää kansallispuistojen kaltaisena brändinä. Erityisesti Evon käyntimääriä on mahdollista kasvattaa huomattavasti, kun huomioi sen sijainnin Etelä-Suomessa Suomen runsasväkisimpien alueiden läheisyydessä.

Suunnitelmassa tuodaan esille myös retkeilypalveluiden ja -rakenteiden sekä rakennuskannan priorisointi, kun valtion taloudellisten säästöjen vuoksi Metsähallitus joutuu tekemään leikkauksia toimintaansa. On tärkeä lähtökohta, ettei virkistyspalveluista leikata suhteessa enempää kuin Metsähallituksen Luontopalveluiden muista toiminta-aloista. Suunnitelmassa esiin tuotujen priorisoinnin

kriteerien lisäksi on priorisoinnissa huomioitava myös turvallisuusnäkökulma. Esimerkiksi pidempien reittien käyttömääriltään vähäisemmätkin tuvat voivat turvallisuuden näkökulmasta olla erittäin tärkeitä.

Näiden hyvien mainintojen lisäksi esitämme suunnitelman yhdeksi toimenpiteeksi ulkoiluun kohdistuvaan suureen kysyntään vastaamista riittäväillä ja laadukkailla ulkoilun olosuhteilla. Ulkoilun olosuhteita tulee edistää myös monipuolisiin ulkoilun tapoihin vastaamiseksi. Suunnitelmassa todetaan, että virkistys- ja retkeilypalveluiden tulee palvella erilaisia luonnossa liikkumisen tapoja. Tätä pitäisi korostaa ja nostaa yhdeksi toimenpiteeksi. Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma kattaa Suomen väkirikkaimmat alueet, missä ulkoilun kysyntä korostuu. Ulkoilun olosuhteiden monipuolinen edistäminen on suunnitelmassa tärkeää huomioida vahvemmin ja sitä on tärkeää edistää yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa.

Tiusanen Hannu
Suomen Latu ry

Suomen Latu ry

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Suomen Latu ry

Bransch: Förening eller sammanslutning

Ansvarig beredare: Hannu Tiusanen

Forststyrelsens svar:

På grund av den minskade finansieringen till Forststyrelsens Naturtjänster dimensioneras och fördelas friluftstjänsterna på nytt. För detta arbete skapas en riksomfattande enhetlig och transparent prioriteringsmetod där man utöver objektens rekreationsvärde och efterfrågan beaktar många andra kriterier, såsom kundsäkerhet, hållbarhet för natur- och kulturvärden, tillgänglighet och värde för olika friluftaktiviteter, utöver de som redan nämns i planen (s. 19). Prioriteringsarbetet pågår och utvecklas och genomförs stegvis. Det kommuniceras aktivt utåt i sinom tid. Tillgängligheten till de tjänster som upprätthålls förbättras med digitala tjänster som ska utvecklas och genom samarbete mellan olika aktörer (bl.a. den nationella informationstjänsten Luontoon.fi).

För att öka strövområdenas dragningskraft utökas samarbetet och kommunikationen i anslutning till dem i enlighet med utvecklingsplanerna (s. 17).

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Finlands naturskyddsförbund rf:s utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Luonnonsuojeluliitto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnonvarasuunnitelmasta, ja toteaa seuraavaa:

Vihreän kasvun tavoite on huono

Yhdeksi suunnitelman pääteemaksi on valittu vihreä kasvu. Luonnonsuojeluliitto pitää valintaa huonona, sillä käytännössä luonnon tuhoa tai ilmaston kuumenemistä ei ole isossa mittakaavassa pystytty kytkemään irti talouskasvusta. Teeman alla on tässä esitetty mahdollisesti hyviäkin toimia, kuten luontomatkailun ja luonnonarvomarkkinoiden edistäminen. On kuitenkin tärkeää olla antamatta mielikuvaa kasvun mahdollisuudesta kun puhutaan esimerkiksi energian- tai luonnonvarojen kulutuksesta; emme pysty kasvattamaan kulutustamme ilman ympäristöongelmien pahentamista. Esimerkiksi uusiutuvan energian edistäminen on tärkeää, mutta samassa yhteydessä on edistettävä kulutuksen vähentämistä, energiatehokkuutta ja huomioitava luonnon kantokyky. Luonnonsuojeluliitto esittää, että suunnitelmassa käytetään muuta termiä vihreän kasvun sijaan.

Kansalaisten näkemykset on otettava paremmin huomioon

Suunnitelmassa esiteltävien kansalaiskyselyjen näkemykset valtion maiden käytön tavoitteista ovat yksiselitteiset: molemmissa kyselyissä monimuotoisuuden vaaliminen ja ilmastotoimien edistäminen nähtiin todella tärkeinä tavoitteina yli

tuoton tai hakkuiden. Kansalaisten näkemystä ei kuitenkaan ole otettu huomioon luonnonvarasuunnitelmassa.

Tavoitteet hakkuiden kasvattamisesta ovat vastoin kansalaisten näkemyksiä ja omistajapoliittisia linjauksia

Keskeisiä teemoja Metsähallituksen omistajapoliittisissa tavoitteissa ovat luonnon monimuotoisuus ja hiilineutraali Suomi. Näiden edistäminen ja turvaaminen ei tule riittävästi esiin Etelä-Suomen metsien luonnonvarasuunnitelmassa.

Esimerkiksi hakkuutavoitetta aiotaan kasvattaa ja hakkuusuunnitteen mukaan tavoitehakkuumäärät perustuvat nettotulojen nykyarvon maksimointiin 4 % korkokannalla. Samaan aikaan Metsähallituksen hallinnoimien monikäyttömetsien hiilinielu on pienentynyt viimeisimpien VMI-tulosten mukaan 35%. Hakkuumäärien vähentäminen on keskeinen toimi hiilinielun kasvattamisessa, mutta valtion maiden nielun voimakkaasta vähenemisestä huolimatta hakkuumääriä ja uudistushakkuiden alaa aiotaan kasvattaa.

Esimerkiksi hiilinieluista omistajapoliittisissa linjauksissa 2024-2027 todetaan, että "Metsähallitus jatkaa monikäyttömetsien nettohiilinielun kasvattamista niin, että nettohiilinielu kasvaa vähintään kymmenellä prosentilla ennen vuotta 2035."

Siis vaikka hiilinielun tiedetään pienentyneen voimakkaasti valtion mailla edellisten luonnonvarasuunnitelmien hakkuutasoilla, aiotaan hakkuumääriä tässä kasvattaa entisestään, mikä tekee omistajapoliittisten linjausten hiilinielutavoitteen saavuttamisesta hyvin vaikeaa, ellei mahdotonta. Jos valtion metsissä väistetään vastuuta, paine Suomen kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamisen edellyttämästä hakkuiden rajoittamisesta kohdistuu entistä voimakkaammin yksityismetsiin.

Jatkuvaa kasvatusta tulee lisätä

Suunnitelmassa mainitaan hakkuutavoista ainoastaan hakkuualojen määriä. Kokonaishakkuumäärien kasvattamisen lisäksi uudistushakkuita aiotaan lisätä ja kasvatushakkuita vähentää. Luonnonsuojeluliiton mielestä jatkuvan kasvatuksen edistäminen valtion mailla on tärkeää, ja tavoitteita jatkuvan kasvatuksen osuuden lisäämiseksi tulee asettaa tässä suunnitelmassa.

Kaikkien hakkuutapojen yhteydessä on huomioitava monimuotoisuudelle tärkeiden rakennepiirteiden säilyttäminen ja lisääminen esimerkiksi säästöpuuryhmin, sekapuustoisuutta suosimalla ja kuolleet puut metsään jättämällä.

Suunnitelmasta tulee käydä selvemmin ilmi miten ennallistamisasetuksen tavoitteita edistetään

Luonnonhoito- ja ennallistamistoimien riittävyttä tulee arvioida suhteessa EU:n biodiversitettistrategian, ennallistamisasetuksen sekä YK:n Kunming-Montrealin monimuotoisuuskehyksen tavoitteisiin. Nyt luonnonhoitotöistä on kerrottu ja mittarit asetettu niin, että kokonaiskuvaa valtion mailla tehtävistä toimista suhteessa tarpeeseen, tavoitteisiin ja velvoitteisiin joihin Suomi on sitoutunut, on vaikea saada. Erityisesti luonnonsuojeluliitto kiinnittää huomiota Natura-luontotyyppien tilan luokitteluun, jossa on käytetty määreitä ”merkittävä” ja ”ei merkittävä” hyvän ja erinomaisen lisäksi. Merkittävä ja ei merkittävä eivät aukea tässä yhteydessä kuin aihetta tunteville, ja ne tulee korjata ymmärrettävämpään muotoon. Valtion mailla

Natura-alueilla tavoitteena pitää olla Natura-luontotyyppien tilan parantaminen ja määrän lisääminen, ei ainoastaan lain vaatiman minimitason säilyttäminen ja heikentämisen välttäminen.

Ennallistamisasetus on jäsenmaita sitovaa lainsäädäntöä, jonka tavoitteita heikentyneiden elinympäristöjen luonnontilan parantamisesta tulee Suomessa edistää erityisesti valtion mailla. Asetuksen ensimmäinen tavoitevuosi 2030 tulee pian, joten toimeenpanoa tulee tehdä jo ennen kansallisen ennallistamissuunnitelman valmistumista.

Esimerkiksi nyt luonnonvarasuunnitelmassa esitetyt tavoitteet tulevat Helmi-ohjelman periaatepäätöksestä, eikä tässä esitetä uusia luonnonhoitotoimia näiden päälle. Helmi-ohjelman tavoitteet ovat kuitenkin yksinään riittämättömät luontokadon pysäyttämiseksi, ja tarvittavia toimia tulee arvioida uudestaan Suomea velvoittavan ennallistamisasetuksen tavoitteiden valossa.

Yksi keskeinen toimi luontokadon torjumiseksi on suojeluverkoston täydentäminen Etelä-Suomessa. Suojelupinta-alaa on kasvatettava myös valtion mailla. Tähän suuntaan viittaavan toimenpiteen ”Parannamme valtionmaiden luontoarvojen turvaamisen ja lisäämisen vaikuttavuutta huomioimalla verkostot ja kytkeytyneisyyden” tulee siis pitää sisällään myös suojelupinta-alan kasvattaminen. Tämän edistämiseksi suunnitelmassa pitäisi olla kirjaus jäljellä olevien valtion vanhojen metsien (yli 120 vuotiaiden) ja luonnontilaisten metsien suojelusta. Poliittisesti päätetyt kriteerit eivät ole luonnontieteen mukaiset, joten suojelussa valtion mailla on sovellettava alhaisempia kynnysarvoja.

Retkeilyn edistämisen tavoitteet

Retkeilyn ja virkistyskäytön edistäminen on tärkeää, ja sillä on merkittäviä hyötyjä myös kansantaloudelle pienentyneiden terveydenhuoltokustannusten muodossa.

Luonnonsuojeluliitto on ollut huolissaan Metsähallituksen Luontopalveluihin kohdistuneista leikkauksista, ja olemme monessa yhteydessä vaatineet rahoitustason kasvattamista. On riski, että Luontopalveluiden liian pienet resurssit vaarantavat myös suunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden toteutumisen.

Metsähallituksen ylläpitämien palveluiden, retkeilyreittien ja rakenteiden karsiminen ja kunnossapidon vähentäminen vähentää erityisesti syrjäseutujen pienten paikallisten yritysten ja toimijoiden työmahdollisuuksia ja siten heikentää aluetaloutta. Tämä on ristiriidassa luontomatkailun edistämistavoitteen kanssa.

Huomioita mittareista

Toimen ”Tuotamme puuraaka-ainetta kestävästi ja vahvistamme aluetaloutta” mittareista oikeastaan mikään ei kerro riittävästi puuraaka-aineen kestävydestä varsinkaan ekologisesta näkökulmasta. Mittareina on esimerkiksi hakkuusuunnite ja toteutuneet hakkuut ja metsätalouden asiakastyytyväisyys. Mittaristoa tulee näiltä osin täydentää kestävyyttä kuvaavin mittarein.

Jatkuvan kasvatuksen määrää ja osuutta valtion mailla seuraava mittari tulisi palauttaa suunnitelmaan.

Ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden mittareihin tulee lisätä lajiston tilan seuranta. Lajitiedon ja sen käytön ja seurannan puutteita ja kehityskohtia Metsähallituksen mailla on nostettu esiin myös Luonnonvarakeskuksen julkaisemassa alue-ekologisen suunnittelun arviointiraportissa (2023, s.61).

Allekirjoittajat

Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon piiri ry

Etelä-Hämeen Luonnonsuojelupiiri ry

Suomen Luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry

Toopakka Liisa

Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Finlands naturskyddsförbund rf

Organisation: Finlands naturskyddsförbund rf, Nylands distrikt vid Finlands naturskyddsförbund, Norra Karelen distrikt vid Finlands naturskyddsförbund, Södra Savolax distrikt vid Finlands naturskyddsförbund, Södra Tavastlands naturskyddsdistrikt rf och Birkalands distrikt vid Finlands naturskyddsförbund.

Bransch: Förening eller sammanslutning

Ansvarig beredare: Liisa Toopakka

Forststyrelsens svar:

Syftet med Forststyrelsens verksamhet är att utveckla naturens värde och våra gemensamma tillgångar på ett ansvarsfullt sätt över generationerna. Uppgiften har stor betydelse och är ansvarsfull och vi arbetar för den varje dag i enlighet med våra värderingar. Forststyrelsens gemensamma vision och mål är att befrämja morgondagen. Hur ser denna morgondag ut i vår vision? Den beskrivs i våra fyra mål för samhällspåverkan.

- Vi vill befrämja morgondagen, där välfärden bygger på hållbar grön tillväxt.
- Vi befrämjar morgondagen, där Finland uppnår sina ambitiösa klimatmål och är kolneutralt 2035.
- Vi befrämjar morgondagen, där naturen mår bra och förlusten av mångfalden har stoppats.
- Vi vill befrämja morgondagen, där världens lyckligaste människor även i fortsättningen bor och njuter av naturen och det välbefinnande den medför.

Dessa mål är stora, men det är också vår uppgift. Forststyrelsen uppnår inte dessa mål ensam, men statens mark- och vattenområden och därmed vår verksamhet har en central roll i uppnåendet av alla dessa mål.

Avverkningsplanen har gjorts upp utifrån de ägarpolitiska målen samt trädbeståndets tillstånd i skogarna och den förutspådda tillväxten. I enlighet med bilaga 3 har man i planen beaktat en ökning av kolsänkan i statens mångbruksskogar med 10 procent från nivån 2018 fram till 2035 som en faktor som begränsar avverkningsmängden. Kolsänkan har minskat både i mångbruksskogarna och i skyddsområdena.

Kontinuitetsskogsbruk används på platser som lämpar sig för det i enlighet med Forststyrelsen Skogsbruk Ab:s miljöguide, detsamma gäller bevarande och ökning av strukturella drag som är viktiga för mångfalden.

I fråga om främjandet av målen i förordningen om restaurering väntar Forststyrelsen på den nationella restaureringsplanen.

Det vore önskvärt att fastställa målnivåer för alla indikatorer på samma sätt som en avverkningsplan, men det är inte möjligt till alla delar. Forststyrelsen påverkar direkt mängden virke som avverkas genom affärsverksamhet. Forststyrelsen förvaltar statsägda skyddsområden, men beslutar inte om inrättandet av sådana. Områdesanvändningen styrs av naturvårdslagen och författningarna som gäller inrättande. Forststyrelsens uppgift är att genomföra statsrådets och miljöministeriets

beslut i fråga om skyddsområdena. Mängden energi som företagen producerar med vindkraft i områden som förvaltas av Forststyrelsen beror till exempel på hur tillstånden framskrider och väderförhållandena. Forststyrelsen fäster uppmärksamhet vid att eventuellt fastställa målnivåer i sina kommande naturresursplaner. Värdena för Natura 2000-naturtypernas representativitet och naturtillstånd (utmärkt, god, betydande och icke betydande) grundar sig på den etablerade terminologin i Natura 2000 handbok över de finska naturtyperna.

Forststyrelsen strävar aktivt efter att förbättra statusen för Natura 2000-naturtyperna i de områden som den förvaltar och även öka deras antal i skyddsområdena.

Till Forststyrelsens uppgifter hör inte att inrätta nya skyddsområden. Inventeringen och skyddet av gamla skogar och skogar i naturtillstånd genomförs i vilket fall som helst i enlighet med de ägarpolitiska riktlinjerna, och därför har den inte separat inkluderats i åtgärderna i naturresursplanen.

På grund av den minskade finansieringen till Forststyrelsens Naturtjänster dimensioneras och fördelas friluftstjänsterna på nytt. För detta arbete skapas en riksomfattande enhetlig och transparent prioriteringsmetod där man utöver objektens rekreationsvärde och efterfrågan beaktar många andra kriterier, såsom kundsäkerhet, hållbarhet för natur- och kulturvärden, tillgänglighet och värde för olika friluftaktiviteter, utöver de som redan nämns i planen (s. 19). Dessutom säkerställs den riksomfattande täckningen av friluftstjänsterna genom en så kallad tomrumsgranskning, vilket innebär att tjänsterna bevaras på platser där motsvarande tjänster inte finns på rimligt avstånd.

Det är viktigt att följa upp artbeståndets status, indikatorerna i anslutning till det ska vara tillförlitliga och lätta att upprepa. Forststyrelsens särskilda ansvarsarter – saimenvikaren, kungsörnen och pilgrimsfalken – följs upp med särskilda åtgärder.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Finlands Scouter rf:s utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n lausunto Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmasta, 21.4.2025

Kiitämme Metsähallitusta mahdollisuudesta lausua Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmasta ja osallistamisesta sen valmisteluun osana Länsi-Suomen yhteistyöryhmää. Valtakunnallisena organisaationa kommentoimme suunnitelmaa koko sen alueelta. Nuorisojärjestönä haluamme erityisesti kiittää nuorten kuulemista erillisenä osana suunnitelman valmistelua. Tämä on todella tärkeää, jotta myös nykyisten ja tulevien metsänomistajien, sidosryhmien edustajien, virkistyskäyttäjien ja alan ammattilaisten näkökulmat tulevat kuulluiksi.

Kuvaamme partiossa metsäsuhdettamme kolmikantaisena, mikä kuvaa myös tämän suunnitelman lähestymistapaa Metsähallituksen metsiin: Yhtenä partioihanteena on rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä, minkä myötä haluamme, että monimuotoinen luonto säilyy ja palautuu myös tuleville sukupolville. Haluamme myös edistää metsien kestäväää käyttöä ja saavutettavuutta virkistyskohteena, koska metsät ovat meille tärkeä toimintaympäristö. Metsissä liikkumisella ja monipuolisella virkistäytymisellä on monia kansanterveydellisiä hyötyjä. Lisäksi metsätalous historiallisesti ja nykyään merkittävä osa Suomen taloutta, jonka tuotteista ja jalostamisesta Suomessa paljon osaamista. Metsäalan ratkaisuilla on mahdollista luoda hyvinvointia myös

tulevaisuudessa sekä yrittää ratkaista ilmastonmuutokseen liittyviä kestävyysshaasteita. Tämä myös huoltovarmuuden kannalta oleellinen ala, jonka merkityksen tunnistamme.

Luonnonvarasuunnitelmassa on pyritty tuomaan yhteen ja yhteensovittamaan erilaisia metsien käyttöön liittyviä intressejä.

Kommentit Luonnonvarasuunnitelman osioon Vihreä Kasvu:

Vihreää kasvua koskevassa osiossa pyritään sovittamaan yhteen kasvua edistäviä toimia muiden toimintojen kanssa. Kiinnitämme erityistä huomiota retkeilyn ja virkistyskäytön olosuhteiden kehitykseen, mitä kasvua edistävät toimet parhaillaan voivat myös edistää, muun muassa parempien tieyhteyksien rakentamisen myötä.

Kansallisen metsästrategian mukaan valtion mailla erilaisia reittejä on yhteensä yli 15 000 km, joista 60 % kulkee MMM:n hallinnon alaan kuuluvilla mailla ja 40 % YM:n hallinnon alaan kuuluvilla mailla, kuten kansallispuistoissa. Näemme tärkeänä, että myös MMM:n hallinnon alaan kuuluviin reitteihin panostetaan ja niiden tunnettuutta lisätään suojelualueelle kohdistuvan virkistyskäytön paineen tasaamiseksi (Kansallinen metsästrategia, s. 30). Tämän takia pidämme hyvänä toimenpidettä virkistyskäytön mahdollisuuksien lisäämisestä myös suojelualueiden ulkopuolella.

Kansallinen metsästrategia painottaa myös virkistyskäyttöä ja huomioi sen eri tavoin osana sen metsätalouden tulevaisuutta koskevaa kärkihanketta, mikä on oleellista

huomioida myös osana luonnonvarasuunnitelmaa. Metsästrategia korostaa esimerkiksi luontoon perustuvien hyvinvointipalveluiden kasvupotentiaalia (Kansallinen metsästrategia, s. 19). Kansallisesta metsästrategiasta löytyvät toimenpiteet koskien metsien saavutettavuuden parantamista tiehankkeiden avulla ovat oleellisia myös Luonnonvarasuunnitelmalle, jossa saavutettavuutta pyritään luonnoksessa lisäämään tiehankkeilla ja teiden kunnossapidolla. Metsähallitus voisi Etelä-Suomen alueella erityisesti edistää Metsästrategiassa mainitun yhteistyömallin luomista tiehankkeiden toteutukselle (Kansallinen metsästrategia, s. 29), mikä voisi parantaa myös virkistyskäytön saavutettavuutta elinkeinotoiminnan hyötyjen ohella. Tämä liittyy myös tieverkon kunnossapitoa koskevaan toimenpiteeseen Luonnonvarasuunnitelman Hyvinvointia ja turvallisuutta koskevassa osassa.

Suojelukohteiden ulkopuolelle kohdistuvan virkistyskäytön kannustimena ja houkuttimena voivat toimia virkistysarvot ja kohteen kiinnostavuus tai ainutlaatuisuus sekä saavutettavuus, mutta talouskäytössä olevassa kohteessa nämä eivät ole usein ensisijaisia prioriteetteja. Kuitenkin suositun reitin varrelle kohdistuvia metsänhoito- tai muita talouskäyttötoimia suunniteltaessa on mielestämme kannatettavaa ja tärkeää huomioida reitin käyttäjät sekä sen turvallisuus ja viihtyisyys. Tässä Metsähallitus voi valinnoilla ja ratkaisuilla näyttää esimerkkiä sekä kehittää hyviä käytäntöjä.

Huomautamme kuitenkin, että varaukset esimerkiksi kaivosteollisuuden tai uusiutuvan energian tuotannon käyttöön voivat vaikuttaa jokaisen oikeuksilla tapahtuvaan liikkumiseen, sillä tuotanto- tai voimala-alue todennäköisesti suljettaisiin aidoin yleisöltä. Näin ollen näiden sijoittelussa olisi tärkeää huomioida esimerkiksi virkistyskäytön edellytykset ja virkistyskäyttökohteiden, sekä erikseen osoitettujen sekä monikäyttömetsiin muodostuneiden, olemassaolo ja niille kulku.

Kannustamme myös tarkastelemaan Kansallisen metsästrategian toimenpidettä metsien virkistyskäytön ja luontomatkailun toimintaympäristön parantamisesta liiketoimintapotentiaalin ja kysynnän alueilla osana vihreän kasvun pakettia, jotta

monikäyttömetsät ja virkistyskäytölle osoitetut alueet voivat täydentää toisiaan ja mahdollisuudet monipuolistuvat (Kansallinen metsästrategia, s. 33). Tässä tärkeää tehdä elinkeinoelämän toimijoiden ohella yhteistyötä myös virkistyskäyttöjärjestöjen ja kuntien kanssa. Tämä on tärkeää myös tiedotustyön ja retkeilijöiden ohjeistamisen kannalta, jotta liikkuminen eri alueilla on turvallista ja hyvän retkietiketin mukaista.

Kommentit Luonnonvarasuunnitelman osioon Luonnon monimuotoisuus:

Luonnon monimuotoisuuden suojelu Etelä-Suomen metsissä on tärkeää tulevien sukupolvien kannalta. Monimuotoisuuden suojeluun ja ennallistamiseen tähtäävät toimet parantavat myös metsien virkistysarvoja, joten näemme, että näitä toimia on syytä tarkastella niin suojeluissa, virkistyskäyttöön osoitetuissa kuin talouskäytössä olevissa metsissä.

Suojelualueiden määrän lisäksi toivoisimme, että suunnitelmassa kerrotaisiin metsäympäristöissä elävien uhanalaisten lajien suojelusta sekä annettaisiin tietoa luonnontilaisten metsäalueiden määrästä.

Natura-luontotyyppien tilan vertailu ei anna kokonaisvaltaista kuvaa suunnittelualueen metsien tilasta. Natura-alueita on Etelä-Suomessa pienialaisia ja ne ovat jo ennalta suojeltuja, joten näiden alueiden tilan seuraamisesta ei voi nähdä suunnittelualueelle tapahtuvia negatiivisia tai positiivisia muutoksia. Mittaria voisi näin ollen olla vaikuttavuuden kannalta hyödyllistä kehittää alueelliset erityispiirteet tunnistavammaksi ja sellaiseksi, että se huomioi myös muualla kuin Natura-alueilla esiintyvät luonnonarvot. Ennestään suojeltujen alueiden monimuotoisuuden ja luonnontilan turvaaminen on kuitenkin itsessään merkittävää ja kannatettavaa. (Liite 2: Mittarit / Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus, s.31)

Strategiassa esitetään hiilivarastojen ja nielujen muutosta. Olisi mahdollisesti hyödyllistä saada kuvaan lisäksi potentiaali, mikä monikäyttömetsissä voisi olla hiilensidonalle ja hiilivarastoina. (Liite 2: Mittarit / Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus, s.33)

Kansallinen metsästrategiassa on kirjattu toimenpiteeksi kehittää luonnon monimuotoisuuden turvaamisen rahoitusmalleja, kuten METSO ja Helmi-ohjelmat talousmetsissä, sekä selvittää ja käyttöönottaa keinoja kannustaa ja kytkeä näitä virkistysarvojen parantamiseen (Kansallinen metsästrategia, s. 30). Näemme kannatettavana, että Metsähallituksen hallinnoimissa talouskäytössä olevissa metsissä näytetään esimerkkiä monimuotoisuuden edistämisessä, ja näemme samalla potentiaalia myös virkistyskäytön kiinnostavuudelle näissä kohteissa. Tämä vuorostaan vähentäisi suojeluille alueille kohdistuvan virkistyskäytön painetta, mikä on huomioitu myös Vihreää kasvua koskevan osion toimenpiteessä ”Lisäämme virkistyskäytön ja luontomatkailun mahdollisuuksia suojelualueiden ulkopuolella.”

Haluamme nostaa tämän teeman yhteydessä myös Virkistyskäyttöstrategian jokaisen oikeuksista tiedottamista koskevan kirjauksen sekä luonnossa liikkumisen, eri virkistyskäyttömuotojen sovittamisen yhteen ja retkietiketin merkityksen (Kansallinen virkistyskäyttöstrategia, s. 64). Virkistyskäyttöstrategian päämääristä yhdeksi on määritelty, että virkistyskäytössä huolehditaan monimuotoisuudesta ja luonnon kantokyvystä (Kansallinen virkistyskäyttöstrategia, s. 64). Näemme, että tässä on tärkeää tehdä yhteistyötä Suomen Partiolaisten ja Suomen Ladun kansallisten tai piirijärjestöjen kanssa tiedottamisessa ja hyvien tapojen jalkauttamisessa myös jatkossa. Paikallisesti voi olla hyödyllistä tehdä yhteistyötä esimerkiksi tiettyjen kohteiden erityispiirteiden ja herkkien kohtien huomioimisessa sekä näistä tiedottamisessa. Myös luonnonvarasuunnitelma voi osaltaan tukea tämän toteuttamista ja perusteltua voisi olla lisätä toimenpide myös tähän liittyen, esimerkiksi: ”Kasvatamme luonnossa liikkujien ja virkistyskäyttäjien osaamista luonnonmonimuotoisuuden kannalta kestävien valintojen tekemisestä yhteistyössä järjestöjen, kuntien ja muiden oleellisten sidosryhmien kanssa.”

Kommentit Luonnonvarasuunnitelman osioon Hyvinvointi ja turvallisuus:

Pidämme tärkeänä, että jokaisella on mahdollisuus päästä luontoon ja edistää hyvinvointiaan virkistyskäytön keinoin. Saavutettavimmat virkistyskäyttökohteet

sijaitsevat usein taajamien ja asuinalueiden läheisyydessä. Pidämme hyvänä, että virkistyskäyttöä pyritään edistämään tasaisesti ja siten, että sitä kohdistuu enemmän myös muille kuin suojeluille alueille. Kävijämäärien lasku valtion retkeilyalueilla on harmillinen suuntaus, johon toivomme, että tähän pyritään löytämään ratkaisuja (Luonnos Luonnonvarasuunnitelmaksi, s. 29).

Retkeilyalueille ja monikäyttömetsiin kohdistuvan virkistyskäytön edistämisessä on kuitenkin tärkeää näiden kohteiden saavutettavuus, kohteen kiinnostavuus esimerkiksi luonto- ja virkistysarvojen näkökulmasta, sekä reittien toimivuus ja turvallisuus.

Toimenpiteet tieverkon kehittämisestä ja palveluiden saavutettavuuden parantamisesta ovat tärkeitä. Monikäyttömetsien virkistys- ja luontoarvojen huomioiminen metsänhoidossa on myös tärkeää, kuten yllä toteamme, ja toivomme, että Metsähallitus näyttää esimerkkiä hyvistä käytännöistä.

Retkeilyalueiden kiinnostavuuden kannalta tärkeänä näemme niiden saavutettavuuden, fasiliteettien ja palveluiden kehittämisen ohella niiden tunnettuuden kasvattaminen. Monelle kansallispuistojen kaltaiset kohteet ovat tutumpia ja näin ollen virkistyskäyttäjä saattaa ensimmäisenä ajatella näitä kohteekseen. Partiossa meille Evon retkeilyalue on hyvin tuttu ja tärkeä kohde, jossa on ilo vierailla, ja jota haluamme jatkossakin kehittää yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Näemmekin, että retkeily- ja ulkoilujärjestöjen kanssa tehtävällä yhteistyöllä retkeilyalueita kannattaa kehittää retkeilyalueita ja yhteistyössä tutustuttaa niihin. Kansallisessa metsästrategiassa on kirjattu toimenpide ”Kehitetään retkeilyalueiden verkostoa ja palveluja” (Kansallinen metsästrategia, s. 33) ja Virkistyskäyttöstrategiassa todetaan seuraavasti: ”Ylläpidetään ja parannetaan virkistyskäyttöön varattujen alueiden verkostoa kysyntälähtöisesti valtionmailla (mm. kansallispuistot, valtion retkeilyalueet, Metsähallituksen omalla päätöksellä perustetut virkistysalueet ja monikäyttömetsät). Jatketaan valtion retkeilyalueinstituution päivitystä

maankäyttömuotona ja selvitetään pitkän aikavälin mahdollisuudet uusien valtion retkeilyalueiden perustamiseksi” (Kansallinen virkistyskäyttöstrategia, s. 64).

Luonnonvarasuunnitelmassa ei nyt ehdoteta uusien retkeilyalueiden perustamisen selvittämistä, mutta kannustamme kansallisten strategioiden kirjausten pohjalta harkitsemaan esimerkiksi seuraavaa lisäystä toimenpiteisiin: ”Tarkastelemme virkistyskäyttökohteiden verkostoa kuntien ja muiden maanomistajien kanssa yhteistyössä kehittäen niiden saavutettavuutta, verkostoa ja palveluita kysyntälähtöisesti koko suunnitelma-alueella.” Tämä ei johtaisi suoraan uusien alueiden perustamiseen vaan olisi nähdäksemme Kansallisen metsästrategian mukainen linjaus. Suunnitelman sivulla 37 mainitussa palveluiden kehittämistä koskevassa toimenpiteessä on syytä myös tarkentaa, puhutaanko Metsähallituksen tuottamista palveluista vai kaikkien toimijoiden tuottamista palveluista yleisemmin.

Kannustamme lisäämään toimenpiteen kuntien kanssa tehtävästä yhteistyöstä myös kohteiden saavutettavuuden edistämiseksi julkisen liikenteen avulla, mikä on myös kirjattu toimenpiteeksi Kansallisessa virkistyskäyttöstrategiassa: ”Parannetaan edellytyksiä saavuttaa luonto- ja virkistysalueita kestäväillä liikkumismuodoilla (julkinen liikenne, kävely ja pyöräily) yhteistyönä eri toimijoiden kesken.” (Kansallinen virkistyskäyttöstrategia, s. 64) Tämä olisi todennäköisesti helpoimmin toteutettavissa juuri Etelä-Suomen alueella.

Julkisen ja kevyen liikenteen avulla saavutettavuuden kehittämisellä on erityisen suuri merkitys nuorille, kaupunkilaisille ja muille, joilla ei ole omaa autoa. Lisäksi hyvät palvelut ja yhteydet ovat omiaan lisäämään metsässä virkistäytymisen saavutettavuutta esimerkiksi maahanmuuttajataustaisten keskuudessa. Hyvä toimenpide tuoda suunnitelmaan olisi esteettömyyden huomiointi ja kehittäminen palveluissa myös Virkistyskäyttöstrategian päämäärien mukaisesti yhteistyössä oleellisten toimijoiden kanssa (Kansallinen virkistyskäyttöstrategia, s. 65).

Olemme järjestönä myös kiinnostuneet olemaan osana työssä virkistyskäytön edistämiseksi ja toivomme jatkossakin hyvää yhteistyötä alueella toimivien virkistyskäyttöjärjestöjen kanssa. Esimerkiksi hyvää retkietikettiä voi levittää järjestämällä paikallisemmat tapahtumia ja tutustumisretkiä luontoon järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä, ja kohteiden tunnettuutta voi lisätä esimerkiksi retkeilyalueilla tai muissa kohteissa järjestettävillä suur tapahtumilla kuten Suomen Partiolaisten suur- ja piirileirit, Suomen Suunnistusliiton Jukolan Viesti ja muut suur tapahtumat.

Suunnitelman seuranta:

Suojelu- ja retkeilyalueiden asiakastyytyväisyysluku on koostettu matkailu- ja virkistyskäytön palveluita käyttäneiltä sekä metsästäjiltä ja kalastajilta. Strategiassa mainitaan, että tyytyväisyyden mittauksen tapaa ollaan päivittämässä. Toivomme, että tyytyväisyyskyselyssä pyritään saavuttamaan laajempaa käyttäjäkuntaa ja erityisesti nuoria (liite 2 mittarit, s.34).

Muuta kommentoitavaa:

On hyvä, että nuoret on tunnistettu yhdeksi strategian tärkeäksi kohderyhmäksi. Moni osa-alue on kuitenkin kirjoitettu niin, että niiden sisältämän tiedon tulkitseminen on vaikeaa nuorille lukijoille. Ymmärrämme, että Luonnonvarasuunnitelma on ennen kaikkea Metsähallituksen työkalu, mutta yleisölle ymmärrettävyyttä lisäisi esimerkiksi termistön avaaminen.

Kyselyyn vastanneiden nuorten näkemyksissä korostuu myös erityisesti suojelunäkökulma. Toivomme, että nuorten toiveita ja konkreettisia ehdotuksia on nostettu osaksi Luonnonvarasuunnitelmaa.

Systä Kati

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry

Finlands Scouter rf

Organisation: Finlands Scouter rf

Bransch: Förening eller sammanslutning

Ansvarig beredare: Kati Systä

Forststyrelsens svar:

Rekreationsanvändningen beaktas vid planeringen och genomförandet av skogsbruksåtgärder längs populära rutter. Detaljerade anvisningar för hur man beaktar rekreationsanvändningen ingår i Forststyrelsen Skogsbruk Ab:s miljöguide.

Forststyrelsen strävar efter att placera vindkrafts- och solkraftsprojekt på ett ansvarsfullt sätt på områden som affärsverksamheten har tillgång till, så att konsekvenserna för miljön blir små. Målet är att energiprojekten inte ska begränsa rekreationsanvändningen av områdena i onödan. Vindkraftsområden inhägnas inte, så att områdena kan användas för rekreation även under parkens verksamhetstid.

Tillträdet till objekt som används av gruvindustrin begränsas och områdena stängs på grund av säkerheten. När det gäller mineraler påverkas placeringen av ett industriellt objekt på ett avgörande sätt av faktorer i anslutning till det tekniska och ekonomiska utnyttjandet av reserven. Placeringen av en gruva eller ett stenbrott påverkas i avgörande grad av förekomstens mineralhalter och på motsvarande sätt av stenmaterialets kvalitet. Efter att gruvverksamheten upphört anpassas objekten till skogsbruksmark och stöder därmed rekreationsbehoven och den biologiska mångfalden.

Arbeten som stöder den biologiska mångfalden utförs både i mångbruksskogar och i skyddsområden, vilket upprepas i planen. Man har beslutat att berätta närmare om skyddet av arter (se Forststyrelsens svar på [Mellersta Finlands förbunds utlåtande](#)).

Natura 2000-naturtyperna har i regel inventerats i områden som förvaltas av Naturtjänster, oberoende av om de hör till Natura 2000-områden. I områden som används för affärsverksamhet har dessa naturtyper däremot inventerats endast i Natura 2000-områden.

Det finns utvecklingsprognoser för kolsänkan och kolförrådet, men det finns inga uppgifter om den totala potentialen. Framtidsprognoser är alltid förknippade med osäkerhet. Osäkerhet i beräkningarna orsakas till exempel av förändringar och störningar i miljön och förhållandena, såsom uppvärmning av klimatet och skador.

I utlåtandet från Finlands Scouter rf har man lyft fram många bra åtgärds- eller preciseringsförslag. Forststyrelsen upplever att dessa har formulerats kort och koncist som en del av åtgärden *”Vi tillhandahåller rekreation i naturen och en möjlighet att uppleva naturen för så många som möjligt”* (s. 19).

På grund av den minskade finansieringen till Forststyrelsens Naturtjänster dimensioneras och fördelas friluftstjänsterna på nytt. För detta arbete skapas en riksomfattande enhetlig och transparent prioriteringsmetod där man utöver objektens rekreationsvärde och efterfrågan beaktar många andra kriterier, såsom kundsäkerhet, hållbarhet för natur- och kulturvärden, tillgänglighet och värde för olika friluftaktiviteter, utöver de som redan nämns i planen (s. 19).

Arbetet med att prioritera friluftstjänsterna pågår fortfarande och utvecklas och genomförs stegvis. Arbetet behandlas i samarbete med de viktigaste intressentgrupperna och man informerar aktivt utåt om det. Tillgängligheten till de tjänster som upprätthålls förbättras med digitala tjänster som ska utvecklas och genom samarbete mellan olika aktörer (bl.a. den nationella informationstjänsten Luontoon.fi).

För att öka strövområdenas dragningskraft utökas samarbetet och kommunikationen i anslutning till dem i enlighet med utvecklingsplanerna (s. 17).

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Finlands förnybara rf:s utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Suomen uusiutuvat ry kiittää mahdollisuudesta jättää lausuntonsa Metsähallituksen luonnoksesta Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmaksi vuosille 2025–2030.

Suomen uusiutuvat ry on entinen Suomen Tuulivoimayhdistys ry, joka laajensi kesällä 2024 toimintansa koskemaan maa- ja meritulivoiman lisäksi teollisen kokoluokan aurinkovoimaa sekä aurinko- ja tuulivoimahankkeisiin liittyviä energiavarastoja.

Suomen uusiutuvat ry:ssä on noin 220 jäsenyritystä edustaen laajasti sekä tuuli- että aurinkovoiman hankekehittäjiä, tuottajia ja alihankintaketjua.

Kiitämme uusiutuvan energian tuotannon, eli aurinko- ja tuulivoimahankkeiden, sekä vihreän siirtymän teollisten hankkeiden nostamista suunnitelman keskiöön sivulla 19. Tämä on koko Suomen kannalta olennaisen tärkeää, sillä kasvunäkymät alalla ovat pidemmällä aikavälillä erittäin hyvät. Kyseisellä sivulla mainitut toimenpiteet voisivat kuitenkin olla nyt esitettyä konkreettisempia. Tämä konkretian tarve koskee erityisesti aiheen mittareita, joissa nyt on kuvattu lähinnä nykytilannetta tulevaisuuden määrällisten tavoitteiden puuttuessa. Ehdotamme siis harkittavaksi esimerkiksi tavoitetta tuotetulle energialle vuonna 2030 (GWH/v).

Kyrölä Kimmo
Suomen uusiutuvat ry

Finlands förnybara rf

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Finlands förnybara rf

Bransch: Förening eller sammanslutning

Ansvarig beredare: Kimmo Kyrölä

Forststyrelsens svar:

Forststyrelsen främjar målet med att uppnå klimatneutralitet genom att bland annat möjliggöra en utökning av produktionen av förnybar energi i form av vindkraft på statens land- och vattenområden. Forststyrelsens strategiska mål för grön tillväxt är att mångdubbla mängden förnybar energi som produceras på statens områden. I enlighet med de mål som staten ställt upp för Forststyrelsen är målet att inleda projekt för förnybar energi på markområden motsvarande 1 200 MW före 2028. När det gäller havsbaserad vindkraft är målet att inleda projekt motsvarande 6 500 MW före 2028. För Södra Finlands del klarnar situationen när landskapsplanerna blir klara.

Fastställandet av målnivåer för den producerade energin i områden som förvaltas av Forststyrelsen beror till exempel på hur vindkraftstillstånden framskrider och på väderförhållandena. Forststyrelsen fäster uppmärksamhet vid att eventuellt fastställa målnivåer i sina kommande naturresursplaner.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

Säkerhets- och kemikalieverkets utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Tukes valvoo, että palveluntarjoajat noudattavat kuluttajaturvallisuuslakia (920/2011). Tukes ei hyväksy kuluttajapalveluita ennalta eikä tässä tarkoituksessa anna yksityiskohtaisia ennakkolausuntoja yksittäisiin palveluihin liittyen.

Kuluttajaturvallisuuslaki on luonteeltaan toissijainen ja täydentävä laki, joka tulee sovellettavaksi, jos muualla lainsäädännössä ei ole säännöksiä, joissa edellytetään vähintään samaa turvallisuustasoa ottaen huomioon kaikki kuluttajapalvelujen turvallisuuteen liittyvät seikat. Kuluttajapalveluita ovat mm. Metsähallituksen Luontopalveluiden tarjoamat retkeilyn ja luonnossa liikkumisen palvelut, kuten reitit, rakenteet, majoitus- ja taukopaikat sekä nähtävyydet ja kulttuurihistorialliset kohteet.

Kuluttajaturvallisuuslain 5 §:n mukaan palveluntarjoajan on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistauduttava siitä, että kuluttajapalvelusta ei aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle. Palveluntarjoajalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot kuluttajapalvelusta, ja hänen on arvioitava niihin liittyvät riskit.

Metsähallitus on arvioinut luonnonvarasuunnitelman luonnoksessa mahdollisiksi uhka- ja riskitekijöiksi julkisten hallintotehtävien rahoituksen tason mahdollisen

alenemisen sekä palvelurakenteiden huonon kunnon ja opasteiden puutteellisuuden. Tukes katsoo, että Metsähallituksen tulisi arvioida kuinka rahoituksen väheneminen vaikuttaa asiakkaille tarjottavien palveluiden turvallisuuteen ja minkälaisia toimenpiteitä se tulee tekemään palveluiden turvallisuuden takaamiseksi. Mikäli palveluita päädytään poistamaan tai lopettamaan, tulee käytöstä poistaminen suunnitella ja toteuttaa niin, ettei siitä aiheudu vaaraa asiakkaille. Käytöstä poistoon kuuluu mm. poistosta tiedottaminen, palveluiden poistaminen palvelukuvauksista ja markkinointimateriaaleista, opasteiden ja merkintöjen poistaminen, pääsyn estäminen vaarallisiin kohteisiin ja tarvittaessa rakenteiden purkaminen.

Ilmaston lämpenemisen vaikutus retkeilyn ja ulkoilun mahdollisuuksiin ja uhkiin erityisesti Etelä-Suomessa, suosiota kasvattavat lajit (esim. maastopyöräily) sekä asiakaskunnan luonnossa liikkumisen taitojen heikkeneminen tulee ottaa huomioon arvioitaessa nykyisen palvelurakenteen turvallisuutta ja sen kehittämistarpeita.

Lisätietoja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta ja palveluntarjoajan velvollisuuksista on Tukesin verkkosivuilla: <https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/kuluttajille-tarjottavat-palvelut>.

Immonen Laura

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto - Tuotteet-yksikkö, kuluttajapalvelut-ryhmä

Säkerhets- och kemikalieverket

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: Säkerhets- och kemikalieverket

Bransch: Statligt ämbetsverk eller statlig inrättning

Ansvarig beredare: Laura Immonen

Forststyrelsens svar:

På grund av den minskade finansieringen till Forststyrelsens Naturtjänster dimensioneras och fördelas friluftstjänsterna på nytt. För detta arbete skapas en riksomfattande enhetlig och transparent prioriteringsmetod där man utöver objektens rekreationsvärde och efterfrågan beaktar många andra kriterier, såsom hållbarhet för natur- och kulturvärden, tillgänglighet och värde för olika friluftaktiviteter, utöver de som redan nämns i planen (s. 21). Kundsäkerhet är ett ramvillkor som genomsyrar arbetet. Prioriteringsarbetet pågår och utvecklas och genomförs stegvis. Det behandlas också med de viktigaste intressentgrupperna och man informerar aktivt utåt om det. Tillgängligheten till de tjänster som upprätthålls och den aktuella informationen förbättras med digitala tjänster som ska utvecklas och genom samarbete mellan olika aktörer (bl.a. den nationella informationstjänsten Luontoon.fi).

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.

NTM-centralens i Egentliga Finland utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Varsinais-Suomen ELY-keskus on tutustunut Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelman luonnokseen ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

1. Hakkuusuunnitetta esitetään nostettavan nykyisestä hakkuutasosta.

Toimenpide ei suunnitelman mukaan heikennä hiilinielutavoitetta. Tällaiset väittämät tulee perustella suunnitelmassa erityisen huolellisesti huomioiden Suomen ilmastolain tavoitteet ja ilmastomuutoksen voimistuminen. Suunnitelmassa todetaan myöhemmin, että valtionmaiden hiilinielut ovat pienentyneet metsän kasvun hidastumisen, luonnonpoistuman kasvun sekä ilmastomuutoksen aiheuttaman turvemaiden maaperäpäästöjen kasvun myötä. Suunnitelmassa ei ole kuvattu miten lisähakkuut eivät heikentäisi hiilinielun määrää, hiilen varastoja ja miten ilmastomuutoksen voimistuminen vaikuttaa näihin. Valtion metsissä ilmastolain tavoite ja LULUCF-päästötavoitteiden huomioiminen pitäisi olla mukana.

Useampi Suomen tutkimuslaitos, Suomen ilmastopaneeli, Luonnonvarakeskus sekä viimeisin ilmastolain mukainen Ilmastovuosikertomus* ovat esittäneet perustellusti, että Suomen korkea metsähakkuutaso yhdessä ilmastomuutoksen voimistumisen kanssa vaarantavat ilmastolain mukaisen hiilineutraaliuden tavoitteen saavuttamisen vuonna 2035 mennessä. Maankäyttösektorin ilmastotavoitteet on yhteisesti sovittu

EU:ssa, ja ne ovat luonteeltaan sitovia velvoitteita. Mikäli päästövähennyksiin ei päästä, jäljelle jäänyt laskennallinen päästö siirtyy taakanjakosektorille tai valtion pitää ostaa päästöyksiköillä. Tämä pitäisi huomioida suunnitelman toimenpiteiden kokonaiskestävyyttä arvioitaessa.

*Lähteet: esim. Valtioneuvosto 2024: Perusskenaariot energia- ja ilmastotoimien kokonaisuudelle kohti päästöttömyyttä (PEIKKO); Suomen ilmastopaneeli: Arvio Suomen maankäyttösektorin tilanteesta 04/2025; Luonnonvarakeskus 2024: Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman skenaariotarkastelun päivitys; Ympäristöministeriö 2024: Ilmastovuosikertomus 2024.

2. Kestävyys -sanaa käytettäessä on tärkeää määritellä, mitä kestävyydellä tarkoitetaan kyseisessä asiayhteydessä ja mitkä tekijät/mittarit tekevät toiminnasta kestävä. Tämä on tarpeen, koska kestävyys-termiä käytetään monissa eri yhteyksissä, ja eri kestävyystavoitteet voivat olla ristiriidassa keskenään. Suunnitelmassa esim. eränkävynnin kestävyys, kaupallisen kalastuksen kestävyys, tuotamme puuraaka-ainetta kestävästi.

3. Luonnonvarasuunnitelma pohjautuu MH:n strategian antamiin raameihin. Antaako strategia riittävää joustoa, jotta suunnitelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa ja kohdentaa toisin?

4. Toimenpiteissä Vihreän kasvun sekä ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden kesken on selkeitä ristiriitoja. Osa vihreän kasvun toimenpiteistä syö väkisinkin ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden toimenpiteiden toteutettavuutta. On tarpeen myös tuoda ilmi, että aluetaloutta voi vahvistaa ei pelkästään vihreän kasvun keinoin vaan myös työllistämällä luonnon monimuotoisuuden edistämistoimenpitein.

5. Toteutumisen seurannan osalla jää epäselväksi mitä tarkoitetaan mittarilla: ”lisätään luonnonsuojelualueiden hoidon vaikuttavuutta ja tuottavuutta”? Mihin viitataan tuottavuudella? Ja edelleen mittarina ”hakattu puumäärä”, eikö tämä ole ristiriidassa luonnon monimuotoisuuden kanssa, koska tavoitehakkuumäärä vähentää luonnon monimuotoisuutta, jota myös mitataan?

6. Luonnoksessa (dia 30) Varsinais-Suomen ELY-keskus pitää tärkeänä, että perinnebiotoopit ja sekä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ovat mukana suunnitelmassa. Luonnonvarasuunnitelmassa tulisi näkyä vielä selkeämmin tavoite kunnostettujen perinnebiotooppien hoidon jatkumisesta. Helmi-ohjelman avulla kunnostetaan perinnebiotooppeja, jotta ne voidaan peruskunnostuksen jälkeen ottaa mukaan EU:n maaseuturahoituksen (CAP) ympäristösopimukseen ja sen rahoituksen turvin ylläpitää hoitoa. Ilman jatkuvaa hoitoa useimpien kunnostettujen perinnebiotooppien monimuotoisuus heikentyy ajan myötä uudelleen. Yhteistyötä ja tiedonkulkua viranomaisten välillä tulee jatkaa, jotta mahdollisimman moni Helmi-rahoituksella kunnostettu kohde saataisiin jatkohoidon piiriin. Näiden lisäksi Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että kosteikot tulisi huomioida suunnitelmassa paremmin, sillä kosteikot ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin merkittäviä kohteita.

Natura, YSA tai muiden suojelumääräyksien rajoitteet tulee selvittää. Suojelumääräykset voivat asettaa sellaisia rajoitteita alueilla toimimiseen, ettei esimerkiksi perinnebiotooppien kunnostaminen tai hoitaminen ole mahdollista.

Esimerkiksi raivaus tai suurten puiden kaato voi olla kiellettyä.

7. Metsähallituksen toimintojen vaikutukset vesistöihin tulee minimoida, ja tämä tulee tuoda esiin luonnonvarasuunnitelmassa. Yhtenä toimenpiteenä (s. 20) on ”Parannamme vesistöjen tilaa”. Sen lisätietolaatikossa mainitaan virtavesien ja lintuvesien kokonaisvaltainen kunnostaminen ja vesienhoidon ja suojelun osaamisen kehittäminen, ottamalla aiempaa kattavammin huomioon valuma-alueen kokonaisuudet. Lisäksi mainitaan, että Metsähallitus laatii ja ottaa käyttöön vesienhoidon ympäristöoppaan. Oppaan laatiminen on hyvä ja erittäin kannatettava toimenpide, mutta erityisesti valtion organisaationa metsähallituksen tulisi toimissaan pyrkiä edistämään vesienhoitosuunnitelmien ja vesienhoidon toimenpideohjelmien toteuttamista. Tämä tulisi huomioida luonnonvarasuunnitelmassa. Nyt vesienhoitosuunnitelmia ei mainita lainkaan. Vesistöjen osalta toimenpiteeksi ei riitä vain kunnostukset, vaan vesien tilaa ja hallintaa parantavat toimenpiteet tulee olla mukana läpileikkaavasti kaikissa metsänhoitotoimenpiteissä suunnittelusta toteutukseen.

8. Aurinko- ja tuulivoimahankkeiden (s. 26) yhteydessä tulee minimoida niiden vesistö- ja muut ympäristövaikutukset. Tämä olisi hyvä sisällyttää em. vesienhoidon ympäristöoppaaseen. Valtion Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmassa tulisi linjata, että luonnonhoito tähtää nettopositiviseen tulokseen vesien tilan parantamisessa vesienhoidon tavoitteiden mukaisesti. Luontoarvojen menettämistä ja vesistöjen pilaantumista voi tapahtua jo yhden teollisen mittakaavan tuuli- ja aurinkovoiman tuotantoalueen vaikutuksesta ja samalla menetetään suunnitelmassa esitettyjen ennallistamis- ja kunnostustoimenpiteiden hyödyt. Tuuli- ja aurinkovoimahankkeiden yhteydessä tehdään yleensä runsaasti ojituksia mm. tiestön ja itse voimala-alueen rakentamista varten. Suunnitelmassa tulisi linjata, ettei teollisen kokoluokan aurinkovoimahankkeita rakenneta valtion omistamille metsäalueille.

9. Vesistöjen tilan parantamisen ainoana mittarina (s. 33) on ”virtavesiin kohdistuneet kunnostukset”, joka on kannatettava mittari. Mukana olisi hyvä olla kuitenkin myös muita tavoitteita ja mittareita, kuten metsähakkuiden yhteydessä tehdyt vesiensuojelutoimenpiteet.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt yksikönpäällikkö Timo Mäkelä ja ratkaissut ylijohtaja Olli Madekivi.

Ratkaisija Madekivi Olli

Esittelijä Mäkelä Timo

NTM-centralens i Egentliga Finland

Organisation: NTM-centralens i Egentliga Finland

Bransch: Statligt ämbetsverk eller statlig inrättning

Ansvarig beredare: Timo Mäkelä

Forststyrelsens svar:

Hiilinielutavoite Målet för kolsänkan har beaktats som en faktor som begränsar avverkningsmängden i planeringen.

Målet med naturresursplanen är att samordna olika hållbarhetsaspekter. Planeringen omfattar ekologisk, social, kulturell och ekonomisk hållbarhet. Naturresursplanens indikatorer beskriver hållbarhetens olika delområden.

Det är fråga om en så kallad rullande strategi. Man kan avvika från naturresursplanen av grundad, godtagbar orsak, till exempel på grund av en ändring av målen för ägarstyrningen

Forststyrelsen låter i regel företagare utföra restaurerings- och naturvårdsarbeten i naturskyddsområden och stärker också den regionala ekonomin på detta sätt.

En ökning av effektiviteten och produktiviteten i skötseln av naturskyddsområdena beskrivs i preciseringen av åtgärden i fråga och den grundar sig på nya geografiska informationssystem, bättre geografisk information och analys av den.

Skötseln av vårdbiotoper tas upp i preciseringen av åtgärden *Vi restaurerar och vidtar naturvårdsåtgärder och artvårdsåtgärder. Dessutom tryggar vi mångfalden i enlighet med Forststyrelsen Skogsbruk Ab:s miljöguide* som ingår i huvudtemat Klimat och biologisk mångfald. Det är viktigt med kontinuitet i skötseln av vårdbiotoper och Forststyrelsen har gjort och gör sitt bästa för att upprätthålla den, men problemet är de nya tolkningarna av vad som utgör stödberättigande areal och djurägares ovilja att fortsätta på de förminskade stödarealerna. Samarbetet med andra aktörer nämns redan i preciseringen.

När det gäller myrar ingår skötseln av våtmarker i preciseringen av denna åtgärd och skötseln av fågelvattnen ingår i sin tur i åtgärden Vi förbättrar vattendragens status.

En utredning av begränsningarna i skyddsbestämmelserna ingår i normal, etablerad åtgärdsplanering. Naturresursplanen gäller endast områden som förvaltas av Forststyrelsen, inte privata skyddsområden.

Vattenskyddet har beaktats på ett mångsidigt sätt redan i Forststyrelsen Skogsbruk Ab:s miljöguide, som följs i all skogsbruksverksamhet. Den miljöguide för vattenvården som nu utarbetas kompletterar de anvisningar som redan följs.

Forststyrelsen strävar efter att placera vindkrafts- och solkraftsprojekt på ett ansvarsfullt sätt så att konsekvenserna för miljön blir små. I projektutvecklingen strävar man efter att minska uppkomsten av skadliga miljökonsekvenser och samordna olika synvinklar och mål. Projektens miljökonsekvenser utreds på ett heltäckande sätt i samband med tillståndsprocesserna, såsom miljökonsekvensbedömning (MKB) och planläggning. Projektets konsekvenser för vattendragen bedöms också som en del av konsekvensbedömningen. Man strävar redan i utgångsläget efter att placera projektens konstruktioner så att det inte uppstår betydande konsekvenser för vattendragen. Möjligheterna att mildra konsekvenserna för vattendragen beaktas också i planbestämmelserna.

Vattendragens status påverkas av naturvårdsarbeten, till exempel skötsel av fågelvatten och restaurering av myrar.

Åtgärd:

På sidan med åtgärder för grön tillväxt (s. 19) redigeras preciseringen av åtgärden "Vi producerar träråvara på ett hållbart sätt och stärker den regionala ekonomin" så att texten delas in i två stycken. Den sista meningen i det senare stycket i utlåtandeverversionen ersätts med följande mening: "Forststyrelsens mångsidiga och växande verksamhet erbjuder affärsmöjligheter till företagen som är verksamma i området."

Privat persons utlåtande av Forststyrelsens utkast om naturresursplanen för Södra Finland

Utlåtandegivarens utlåtande

Toivoisin että Keuruun entisen varuskunnan alueet (Keurusselän metsät) osoitetaan valtion luonnonvarasuunnitelmassa luontopalveluiden käyttöön. Tämä edistäisi retkeilymahdollisuuksia Keski-Suomessa ja valtakunnallisesti.

Privat person

Privat person

[Tillbaka till listan >](#)

Organisation: -

Bransch: -

Ansvarig beredare: Privat person

Forststyrelsens svar:

Naturresursplaneringen är till sin natur översiktlig och strategisk och styr inte konkret användningen av enskilda områden.

Åtgärd:

Ingen ändring i planen.